

URZĄD ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Sprawozdanie

Prezesa

Urzędu Zamówień Publicznych

**o funkcjonowaniu systemu zamówień
publicznych w 2010 roku**

Warszawa, kwiecień 2011

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
STRESZCZENIE	7
I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE	9
I.1. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych	9
I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy	11
I.3. Plany legislacyjne	13
I.4. Prawo UE w dziedzinie zamówień publicznych	15
II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	18
II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych	18
II.1.1. Wielkość rynku	18
II.1.2. Zamawiający i wykonawcy	19
II.1.3. Struktura rynku	19
II.1.4. Zamówienia sektorowe	20
II.2. Funkcjonowanie rynku	21
II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych	21
II.2.2. Czas trwania postępowania	23
II.2.3. Kryteria oceny ofert w postępowaniach o wartości poniżej progów UE	24
II.2.4. Konkurencyjność postępowań	25
II.2.5. Uzyskiwane ceny	26
II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim	27
II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych	28
II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej	28
II.3. Pozostałe dane dot. rynku zamówień publicznych	33
III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE	34
III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych	34
III.1.1. Decyzje administracyjne	34
III.1.2. Postanowienia	36
III.1.3. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego	37
III.1.4. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej	38
III.1.5. Kontrola udzielania zamówień publicznych	40
III.1.6. Wydawanie opinii	46
III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych	47
III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych	48
III.1.9. Wykaz wykonawców, którzy wyrządzili szkodę, nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie	51
III.2. Rada Zamówień Publicznych	52
III.3. Krajowa Izba Odwoławcza	54
III.3.1. Rozpatrywanie odwołań	54
III.3.2. Pozostałe kompetencje	54
III.3.3. Postępowanie kwalifikacyjne na członków Krajowej Izby Odwoławczej w 2010 r.55	

III.4. Działalność Urzędu Zamówień Publicznych	55
III.4.1. Organizacja Urzędu Zamówień Publicznych	55
III.4.2. Programy edukacyjne i szkoleniowe realizowane przez Urząd	57
III.4.3. Współpraca międzynarodowa	62
III.4.4. Inne przedsięwzięcia	66
III.5. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych	67
III.5.1. Informacje statystyczne	67
III.5.2. Analiza treści publikacji prasowych	68
IV. KIERUNKI I SKUTKI ZMIAN W SYSTEMIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	70
V. WNIOSKI I REKOMENDACJE	75
VI. ZAŁĄCZNIKI	80

WSTĘP

Sprawozdanie z funkcjonowania systemu zamówień publicznych obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. i zostało opracowane na podstawie informacji zawartych w oficjalnych dokumentach i publikacjach urzędowych jak również innych dokumentach, raportach i analizach z zakresu zamówień publicznych, będących w dyspozycji Urzędu Zamówień Publicznych.

W szczególności analizie poddane zostały informacje i dane zawarte w:

- rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach za rok 2010 do przekazywania, których zobowiązuje zamawiających przepis art. 98 ustawy Prawo zamówień publicznych (13.765 sprawozdań),
- ogłoszeniach opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zamówień o wartości nie przekraczającej odpowiednich progów unijnych,
- ogłoszeniach opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, dotyczących zamówień, których wartość przekraczała odpowiednie progi unijne,
- dokumentacji dotyczącej wydanych decyzji administracyjnych,
- zawiadomieniach skierowanych do Prezesa Urzędu o wszczęciu postępowania w trybie z wolnej ręki i negocjacjach bez ogłoszenia,
- dokumentacji przeprowadzonych kontroli postępowań oraz
- dokumentacji spraw odwoławczych i sądowych.

Definicja progów unijnych

W roku 2010 nastąpiła zmiana wysokości tzw. „progów unijnych”, tj. kwot, od których wysokości zależy obowiązek stosowania dyrektyw UE.

Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (Dz.U. Nr 224, poz. 1795), progi unijne wynosiły:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych (z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych oraz podsektora samorządowego), a także dla zamawiających będących innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej:
 - **125 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **4 845 000 euro** – dla robót budowlanych;
- dla pozostałych zamawiających z wyjątkiem zamawiających sektorowych:
 - **193 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **4 845 000 euro** – dla robót budowlanych;
- dla zamawiających sektorowych:
 - **387 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **4 845 000 euro** – dla robót budowlanych.

W zależności od wartości zamówienia, ustawa – Prawo zamówień publicznych przewiduje zastosowanie mniej lub bardziej rygorystycznych procedur udzielania zamówienia publicznego. Zamówienia poniżej progów unijnych są znacznie uproszczone, co znajduje swój wyraz w odmiennych obowiązkach publikacyjnych, szerszym katalogu dostępnych trybów, znacznym skróceniu terminów składania ofert oraz ograniczonej możliwości korzystania ze środków ochrony prawnej. Z kolei zamówienia o wartości powyżej progów unijnych w pełni odpowiadają wymogom wynikającym z dyrektyw.

STRESZCZENIE

1. W roku 2010 podstawę funkcjonowania systemu zamówień publicznych stanowiła ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).
2. W roku 2010 **udzielono 195.555 zamówień** (w roku 2009 – 190.486).
3. **Wartość** udzielonych zamówień publicznych w roku 2010 wyniosła **167 mld zł** i była wyższa o 32% w porównaniu do roku 2009 (126,7 mld zł).
4. W **77,94%** (68,28% w roku 2009) zamówień **udzielono w trybie przetargu nieograniczonego**. Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w 17,20% postępowań (w roku 2009 – 25,98%), a w trybie zapytania o cenę udzielono 3,55% zamówień (4,27% w roku 2009). Tryb negocjacji bez ogłoszenia zastosowano w 0,29% postępowań (rok 2009 – 0,39%); przetarg ograniczony w 0,69% (0,79%), negocjacje z ogłoszeniem w 0,13% (0,11%), licytacje elektroniczne w 0,17% (0,16%) a dialog konkurencyjny w 0,03% (0,02%) przypadków.
5. Roboty budowlane stanowiły **43%**, dostawy – **20%**, a usługi – **37%** wartości udzielonych zamówień.
6. W **Biuletynie Zamówień Publicznych** opublikowano **402.691 ogłoszeń** (w roku 2009 – 353.323); w tym 171.711 (w 2009 – 149.023) ogłoszeń dotyczących wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu oraz 187.019 (w 2009 – 177.694) ogłoszeń o udzieleniu zamówienia lub wyniku konkursu.
7. W **Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej** polscy zamawiający opublikowali **18.623 ogłoszenia o przetargach i konkursach** (14.248 w roku 2009), co stanowiło 11% wszystkich przetargów ogłoszonych na szczeblu unijnym oraz 52% przetargów ogłoszonych przez nowe kraje członkowskie.
8. Z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym UE wynika, że **97,08%** (w roku 2009 97,65%) zamówień na polskim rynku **udzielono przedsiębiorstwom krajowym**, a 38 kontraktów (w 2009 – 57) na realizację zamówień publicznych za granicą przypadło polskim wykonawcom.
9. **Przeciętny czas trwania postępowania** o wartości zamówienia poniżej progów unijnych wyniósł **33 dni** (w roku 2009 – 37 dni). natomiast powyżej progów unijnych – **100 dni** (w 2009 – 98 dni). W przypadku zamówień na roboty budowlane o wartości powyżej progów unijnych średni czas trwania postępowania wyniósł **134 dni** (w 2009 – 137 dni).
10. W zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych, **średnia liczba ofert** składanych podczas jednego postępowania wyniosła **2,76** (w roku 2009 – 2,77). W przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych, średnia ta wyniosła **2,48** (w roku 2009 – 2,55).
11. W **88,1%** udzielonych zamówień o wartościach poniżej progów unijnych, **zamawiający dokonywali wyboru oferty najtańszej** spośród wszystkich złożonych ofert.
12. W **91%** wszczętych postępowań o wartościach poniżej progów UE **cena była jedynym kryterium wyboru oferty** (w roku 2009 - 90%).
13. Na platformie aukcji elektronicznych Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadzono **247 aukcji** osiągając w sumie **ponad 89 mln zł oszczędności** w stosunku do złożonych ofert pisemnych.
14. Prezes Urzędu przeprowadził **406 kontroli** postępowań o zamówienie publiczne, w tym: 256 kontroli uprzednich obligatoryjnych, 115 kontroli doraźnych oraz 35 kontroli zawiadomień. W 45% postępowań poddanych kontroli uprzedniej oraz w 94% postępowań poddanych kontroli doraźnej stwierdzone zostały naruszenia przepisów ustawy. Oprócz kontroli przeprowadzono także **636 postępowań wyjaśniających**.
15. **Liczba wniesionych** w roku 2010 **odwołań** wyniosła **2.823** (w roku 2009 – 1.985). Z tego:
 - zwrócono z powodu nie uiszczenia wpisu – 126, tj. 4,5% (w roku 2009 – 107; 5,4%),
 - zwrócono z powodu braków formalnych – 198, tj. 7,0% (w roku 2009 przepisy nie przewidywały takiego rozwiązania),
 - uwzględniono – 732 odwołania, tj. 25,9% (w roku 2009 – 571; 28,8%),
 - oddalono – 879 odwołań, tj. 31,1% (w roku 2009 – 803; 40,5%),
 - odrzucono – 261 odwołań, tj. 9,3% (w roku 2009 – 235; 11,8%),
 - umorzono postępowanie z powodu wycofania odwołania przez odwołującego – w 325 przypadkach, tj. 11,5% (w roku 2009 – 269; 13,5%),
 - umorzono postępowanie z powodu uwzględnienia zarzutów przez zamawiającego – w 302 przypadkach, tj. 10,7% (w roku 2009 przepisy nie przewidywały takiego rozwiązania).

I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

I.1. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych

Podstawę formalnoprawną funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce stanowi ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, Nr 161, poz. 1078, Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143 i Nr 87, poz. 484) wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy. Ustawa ta reguluje następujące zagadnienia:

- zasady i tryb udzielania zamówień publicznych (art. 1-138f ustawy),
- umowy w sprawach zamówień publicznych (art. 139-151a ustawy),
- organy właściwe w sprawach zamówień publicznych:
 - Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (art. 152-155 ustawy),
 - Rada Zamówień Publicznych (art. 157-160 ustawy),
 - Krajowa Izba Odwoławcza (art. 172-176a ustawy),
- kontrolę udzielania zamówień publicznych (art. 161-171a ustawy),
- środki ochrony prawnej (art. 179-198g ustawy),
- odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych (art. 199-203 ustawy).

W 2010 r. zostało opublikowane obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 czerwca 2010 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo zamówień publicznych – tekst jednolity ustawy – Prawo zamówień publicznych został zamieszczony w Dzienniku Ustaw Nr 113, pod pozycją 759.

W 2010 r. przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych były zmieniane pięciokrotnie:

- 1) ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. Zmiana dokonana powyższą ustawą polegała na wprowadzeniu wyłączeń zamówień udzielanych instytucji gospodarki budżetowej przez organ administracji rządowej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji spod procedury zamówień publicznych.
- 2) ustawą z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz. U. Nr 219, poz. 1706), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. Zmiana dokonana powyższą ustawą polegała na zmianie przepisu dotyczącego ustalania podstawy wynagrodzenia zasadniczego Prezesa Izby, wiceprezesa oraz pozostałych członków Izby.
- 3) ustawą z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1778), która weszła w życie z dniem 29 stycznia 2010 r. Zasadniczym celem ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw było wdrożenie do polskiego porządku prawnego postanowień dyrektywy 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającej dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych. Ww. dyrektywa wprowadziła modyfikacje w zakresie środków odwoławczych w dziedzinie zamówień publicznych, mające na celu wzmocnienie ochrony wykonawców uczestniczących w procesie udzielania zamówień publicznych. W związku z tym przewidziano nowe instrumenty i środki prawne, które będą stosowane w procedurze

odwoławczej, zarówno na etapie rozpatrywania sprawy przez Krajową Izbę Odwoławczą, jak i później, tj. przed sądem.

Oprócz zmian wynikających z dyrektywy przewidziano reformy w zakresie środków ochrony prawnej, zgodnie z którymi m.in. zrezygnowano z instytucji protestu i przyjęto, iż środkami ochrony prawnej są odwołanie oraz skarga do sądu (odwołanie przysługuje wyłącznie od niezgodnej z przepisami ustawy czynności zamawiającego podjętej w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub zaniechania czynności, do której zamawiający jest zobowiązany na podstawie ustawy; skarga do sądu przysługuje stronom oraz uczestnikom postępowania odwoławczego na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej).

Modyfikacji uległa procedura przed Krajową Izbą Odwoławczą, w szczególności w odniesieniu do przepisów dotyczących wnoszenia odwołania (w zakresie terminów, jak i przesłanek). Zasadą jest rozpoznawanie odwołań w składach jednoosobowych, wyjątkowo w składzie trzyosobowym – tylko w sytuacji związanej z zawilgością i precedensowym charakterem sprawy.

Nowelizacja wprowadziła także nowe kary, które będą orzekane zamiast unieważnienia umowy, tj. skrócenie okresu obowiązywania umowy oraz kara pieniężna. Wprowadzona również została, w miejsce dotychczasowej konstrukcji bezwzględnej nieważności umowy w sprawie zamówienia publicznego, instytucja unieważnienia umowy albo części umowy.

Oprócz wymienionych zmian dotyczących procedury odwoławczej w ustawie zawarte były jeszcze inne, niezwiązane ze środkami ochrony prawnej, zmiany, których potrzeba wprowadzenia była wynikiem analizy funkcjonowania systemu zamówień publicznych. Z tej grupy zmian do najważniejszych należą:

- ograniczenie do uzasadnionych przypadków stosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia i zamówienia z wolnej ręki przy udzielaniu zamówień, których przedmiotem są usługi niepriorytetowe;
- umożliwienie zamawiającemu bezpośredniego informowania o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia znanych sobie wykonawców, którzy w ramach prowadzonej działalności świadczą dostawy, usługi lub roboty budowlane będące przedmiotem zamówienia;
- skrócenie terminu składania ofert;
- umożliwienie zamawiającemu, w przypadku trybu negocjacji bez ogłoszenia oraz zamówienia z wolnej ręki, publikacji ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy;
- umożliwienie zamawiającemu unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), które zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie całości lub części zamówienia, nie zostały mu przyznane, a możliwość unieważnienia postępowania na tej podstawie została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu albo zaproszeniu do negocjacji albo zaproszeniu do składania ofert;
- rozszerzenie katalogu okoliczności uzasadniających zwolnienie zamawiającego z obowiązku zachowania terminu standstill;
- wprowadzenie zasady, iż wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu są udostępniane od dnia poinformowania o wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu;
- wprowadzenie, w zakresie zamówień sektorowych, obowiązku wydłużenia terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w przypadku dokonywania istotnych zmian w treści ogłoszenia o zamówieniu;
- przyjęcie, iż umowa, której przedmiotem są usługi przesyłowe i dystrybucyjne energii elektrycznej będzie mogła być zawierana na czas nieoznaczony;

- 4) ustawą z dnia 6 sierpnia 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 161, poz. 1078), która weszła w życie z dniem 16 września 2010 r.
Zmiana dokonana powyższą ustawą polega na zmianie przepisu wprowadzającego wyłączenie dotyczące zamówień udzielanych instytucji gospodarki budżetowej przez organ administracji rządowej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji spod procedury zamówień publicznych – występujące w art. 4 pkt 13 pojęcie „organ administracji rządowej” zastąpione zostało pojęciem „organ władzy publicznej”, dzięki czemu wyłączenie to obejmuje, obok organów administracji rządowej, także Kancelarię Sejmu, Senatu, Naczelną Izbę Kontroli oraz Trybunał Konstytucyjny.
- 5) ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), która weszła w życie z dniem 2 stycznia 2011 r.
Zmiana dokonana powyższą ustawą była konsekwencją dokonania zmiany zasad dotyczących nadawania klauzul tajności dokumentom oraz nazw klauzul tajności i polegała na zmianie przepisów dotyczących wyłączenia zamówień objętych tajemnicą oraz sytuacji, gdy niestosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych wymaga istotny interes bezpieczeństwa państwa.

I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy

W 2010 r. weszło w życie 7 nowych aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych, z czego 2 akty wykonawcze zostały wydane w 2009 r. Były to:

1. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (Dz. U. Nr 224, poz. 1795), które weszło w życie 1 stycznia 2010 r.

Rozporządzenia określa kwoty wartości zamówień i konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w wysokości odpowiadającej kwotom określonym w dyrektywach 2004/18/WE i 2004/17/WE dotyczących zamówień. Kwoty te podlegają okresowej aktualizacji co dwa lata w związku z koniecznością dostosowania ich wartości do kwot wskazanych w Porozumieniu w Sprawie Zamówień Rządowych (GPA), których jednostką rozliczeniową są Specjalne Prawa Ciągnięcia, tzw. SDR.

2. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. Nr 224, poz. 1796), które weszło w życie 1 stycznia 2010 r.

Rozporządzenie zostało wydane z uwagi na fakt, iż kurs złotego w stosunku do euro powinien być ustalany co najmniej raz na dwa lata z uwzględnieniem ogłoszonych przez Komisję Europejską równowartości progów stosowania procedur udzielania zamówień.

3. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 12, poz. 69), które weszło w życie 29 stycznia 2010 r.

Rozporządzenie dostosowuje wzory ogłoszeń do regulacji wprowadzonych ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 206, poz. 1591) oraz ustawą z dnia 2 grudnia

2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1778), w szczególności uwzględnia możliwość zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy, w przypadku trybów które nie są wszczynane publikacją ogłoszenia o zamówieniu tj. negocjacji bez ogłoszenia oraz zamówienia z wolnej ręki. Najwięcej zmian zostało wprowadzonych w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia. Dodano nowy wzór ogłoszenia – o zamiarze zawarcia umowy, wymagany przez przepisy europejskie, a także zrezygnowano z wzoru ogłoszenia o koncesji na roboty budowlane. Zmiany w pozostałych wzorach ogłoszeń mają w większości charakter dostosowujący w zakresie ujednoczenia nomenklatury poszczególnych punktów w sekcjach i przewidzianych w ich ramach częściach w całym akcie prawnym.

4. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. Nr 12, poz. 68), które weszło w życie 29 stycznia 2010 r.

Rozporządzenie zostało wydane w związku z wprowadzeniem nowego upoważnienia ustawowego, dokonanego ustawą z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223 poz. 1778). Rozporządzenie zapewnia tożsame ustalenie zakresu pojęć „usługi o charakterze priorytetowym” oraz „usługi o charakterze niepriorytetowym” w prawie polskim i unijnym, co umożliwi właściwe stosowanie przepisów ustawy i eliminuje potencjalne wątpliwości związane z kwalifikowaniem danej usługi.

5. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. Nr 41, poz. 238), które weszło w życie 17 marca 2010 r.

W celu dostosowania przepisów wykonawczych do regulacji wprowadzonych ustawą z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223 poz. 1778) w zakresie środków ochrony prawnej, w szczególności poprzez określenie sposobu rozliczania kosztów postępowania odwoławczego w związku z wprowadzeniem nieznanych dotąd ustawie instytucji prawnych oraz nałożeniem na Krajową Izbę Odwoławczą nowych obowiązków ustawowych, zostało wydane niniejsze rozporządzenie. Zmiany obejmujące zwiększenie obowiązków Krajowej Izby Odwoławczej dotyczą: badania, czy został uiszczony wpis, wzywania do uzupełnienia dowodu uiszczenia wpisu, wydawania postanowień o zwrocie odwołania z powodu nieuiszczenia wpisu, badanie czy odwołanie odpowiada pozostałym warunkom formalnym, wezwania odwołującego do poprawienia lub uzupełnienia odwołania w określonym terminie oraz zwrotu odwołania w przypadku jego niepoprawienia lub nieuzupełnienia oraz nakładania na zamawiających kar finansowych, unieważniania umowy w sprawie zamówienia publicznego.

6. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. Nr 48, poz. 280), które weszło w życie 29 marca 2010 r.

Rozporządzenie zostało wydane w związku ze zmianami w zakresie zasad wnoszenia środków ochrony prawnej wprowadzonych przez ustawę z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1778). Główne zmiany wprowadzone niniejszym aktem wykonawczym obejmują: zasady rozpoznawania odwołania jako podstawowego środka ochrony prawnej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w związku ze zniesieniem protestu; odwołanie od niezgodnej z przepisami ustawy czynności zamawiającego podjętej w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub od zaniechania czynności, do której zamawiający jest

zobowiązany na podstawie ustawy oraz zmiany podmiotu do którego wnoszone jest odwołanie tj. bezpośrednio do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej; wykonywanie przez Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej zarezerwowanych do tej pory dla Prezesa Urzędu czynności związanych z badaniem prawidłowości uiszczenia wpisu od odwołania, co łączy się ze zniesieniem kontroli sądowoadministracyjnej decyzji podejmowanych w tym zakresie i poddaniem ich kontroli sądu okręgowego.

7. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 223, poz. 1458), które weszło w życie 11 grudnia 2010 r.

W odróżnieniu od dotychczasowych rozwiązań, które przewidywały 15 druków protokołów dla różnych trybów udzielania zamówienia, z podziałem na dotyczące postępowań powyżej oraz poniżej tzw. „progów unijnych” oraz część ogólną i szczegółową protokołu rozporządzenie obejmuje 8 wzorów protokołu, z których każdy dotyczy całości jednego z przewidzianych w ustawie Prawo zamówień publicznych trybów: przetargu nieograniczonego (zał. nr 1), przetargu ograniczonego (zał. nr 2), negocjacji z ogłoszeniem (zał. nr 3), dialogu konkurencyjnego (zał. nr 4), negocjacji bez ogłoszenia (zał. nr 5), zamówienia z wolnej ręki (zał. nr 6), zapytania o cenę (zał. nr 7) i licytacji elektronicznej (zał. nr 8) oraz wzór dotyczący ustanowienia dynamicznego systemu zakupów i udzielania zamówień objętych dynamicznym systemem zakupów (zał. nr 9).

Wykaz wszystkich aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych zawiera Załącznik nr 1.

I.3. Plany legislacyjne

W roku 2011 planuje się przygotowanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi. Zasadniczą treścią ww. ustawy ma być implementacja postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (dyrektywa obronna). Celem implementacji także jest racjonalizacja wydatków publicznych w zakresie zakupów w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, zwiększenie przejrzystości w zakresie udzielania zamówień publicznych, zapewnienie zgodności działań zamawiających z normami dyrektywy obronnej oraz z TFUE, w szczególności mających na celu zapewnienie zgodności wydatkowania środków unijnych z prawem unijnym dotyczącym zamówień publicznych, a także ochrona polskiego przemysłu obronnego i zapewnienie jego rozwoju – wykorzystanie szans jakie daje otwarcie unijnego rynku obronności i bezpieczeństwa dla polskich przedsiębiorstw oraz ochrona bezpieczeństwa państwa. Termin wdrożenia postanowień ww. dyrektywy upływa w dniu 21 sierpnia 2011 r.

Najważniejsze regulacje związane z implementacją dyrektywy obronnej dotyczą:

- określenia podstawowych pojęć, właściwych dla zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, wskazania wyłączeń spod obowiązku stosowania przepisów ustawy przy udzielaniu zamówień tego rodzaju, określenia przesłanek wykluczenia wykonawców oraz uregulowania trybów udzielania zamówień, w tym umowy o podwykonawstwo;
- wskazania zakresu podmiotowego i przedmiotowego;
- wprowadzenia europeizacji zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa;
- określenia dodatkowych, poza obecnie obowiązującymi, wyłączeń dotyczących tylko zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa;

- uregulowania trybów udzielania zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, a także przesłanek umożliwiających ich zastosowanie;
- wprowadzenia umów o podwykonawstwo oraz określenia wymagań związanych z realizacją zamówienia w zakresie podwykonawstwa;
- wprowadzenia regulacji dotyczących ochrony informacji niejawnych oraz wymagań związanych z realizacją zamówienia w zakresie bezpieczeństwa dostaw;
- uelastycznienia kryteriów oceny ofert, przesłanek odrzucenia ofert oraz unieważnienia postępowania;
- przepisów przejściowych umożliwiających zamawiającym, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy zakończyli postępowanie dotyczące zamówień publicznych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, udzielanie zamówień dodatkowych, niezależnie trybu postępowania na zamówienie podstawowe.

Jednocześnie wejście w życie przepisów implementujących dyrektywę obronną będzie wiązało się z wydaniem rozporządzeń dotyczących trybu postępowania w sprawie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa, usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz dotyczących kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej.

Oprócz dokonania implementacji dyrektywy obronnej do polskiego porządku prawnego celem projektowanej ustawy jest zapewnienie większej elastyczności zamawiającym przy udzielaniu zamówień publicznych (klasycznych, sektorowych i obronnych) oraz zwiększenia transparentności ich udzielania, a także wprowadzenie zmian korygujących do ustawy Prawo zamówień publicznych, które są wynikiem dokonanych analiz i przeglądu ustawy Prawo zamówień publicznych pod kątem zgodności z ciągle zmieniającym się prawem europejskim w tym zakresie (m. in. z uwzględnieniem orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, obecnie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej).

Najważniejsze regulacje niezwiązane bezpośrednio z implementacją dyrektywy obronnej dotyczą:

1) w zakresie dotyczącym prawa unijnego:

- modyfikacji definicji pojęć „roboty budowlane” oraz „obiekt budowlany”;
- wprowadzenia dialogu technicznego;
- rozszerzenia zakresu informacji zamieszczanych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach publicznych;
- zobowiązania zamawiającego do stosowania, przy udzielaniu zamówienia sektorowego poniżej progów unijnych, traktatowych zasad przejrzystości, uczciwej konkurencji i równego traktowania;
- wprowadzenia, przy zamówieniach sektorowych, możliwości prowadzenia przez zamawiającego wykazu wykonawców spełniających wcześniej ustalone przez niego kryteria;
- poszerzenia zakresu kryteriów prekwalifikacji w przetargu ograniczonym;
- doprecyzowania oraz rozszerzenia przesłanek wykluczenia wykonawców z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (proponycja dotyczy wykonawców powiązanych oraz wzajemnie udostępniających sobie potencjał, a także tych, którzy powołują się na zasoby dotyczące wiedzy i doświadczenia tego samego podmiotu trzeciego);

Jednocześnie wejście w życie ww. przepisów będzie wiązało się z wydaniem rozporządzenia dotyczącego wykazu działalności stanowiących roboty budowlane oraz dotyczącego sposobu sporządzania oraz zawartości rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach.

Wszystkie powyżej przedstawione zmiany Prawa zamówień publicznych oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi będą zgodne i będą wprost wynikały z założeń projektu ustawy o zmianie ustawy prawo zamówień publicznych. Omawiany projekt założeń został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich i Komitet Rady Ministrów do spraw Informatyzacji i Łączności oraz przedłożony Komitetowi Stałemu Rady Ministrów do rozpatrzenia w roku 2010.

I.4. Prawo UE w dziedzinie zamówień publicznych

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu wspólnotowym są w szczególności:

1. Dyrektywy:

- a. dyrektywa **2004/18/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (*tzw. dyrektywa klasyczna*).
- b. dyrektywa **2004/17/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (*tzw. dyrektywa sektorowa*).
- c. dyrektywa **2007/66/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (*tzw. dyrektywa odwoławcza*).
- d. dyrektywa Rady **89/665/EWG** z 21 grudnia 1989 r. dotycząca koordynacji przepisów prawnych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane;
- e. dyrektywa Rady **92/13/EWG** z 25 lutego 1992 r. dotycząca koordynacji przepisów prawnych i administracyjnych odnoszących się do stosowania przepisów wspólnotowych w zakresie procedur udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energii, transportu i telekomunikacji.
- f. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2009/81/WE** z dnia 13 lipca 2009 roku w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE, *tzw. dyrektywa obronna*, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
- g. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2009/33/WE** z dnia 23 kwietnia 2009 roku w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego, opublikowana w dniu 15 maja 2009 r. w Dzienniku Urzędowym UE.
- h. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2006/32/WE** z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/79/EWG .

- i. dyrektywa Rady **92/75/EWG** z dnia 22 września 1992 w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez urządzenia gospodarstwa domowego.

2. Rozporządzenia:

- a. rozporządzenie Komisji (WE) nr **213/2008** z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV.
- b. rozporządzenie Komisji (WE) nr **1564/2005** z dnia 7 września 2005 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w ramach procedur zamówień publicznych zgodnie z dyrektywami 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.
- c. rozporządzenie Komisji (WE) nr **1150/2009** z dnia 10 listopada 2009 roku zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1564/2005 w odniesieniu do standardowych formularzy do publikacji ogłoszeń w ramach procedur zamówień publicznych zgodnie z dyrektywami Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG, opublikowane dnia 28 listopada 2009 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
- d. rozporządzenie Komisji (WE) nr **1177/2009** z dnia 30 listopada 2009 roku zmieniające dyrektywy 2004/17/WE, 2004/18/WE i 2009/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień.
- e. rozporządzenie (WE) nr **1370/2007** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i 1107/70.
- f. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr **106/2008** z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (*Energy Star*).
- g. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr **66/2010** z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie oznakowania ekologicznego UE (*nowe rozporządzenie Ecolabel*).
- h. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr **1221/2009** z dnia 25 listopada 2009 roku w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (*EMAS*), uchylające rozporządzenie nr 761/2001 (*nowe rozporządzenie EMAS*).

Natomiast w roku 2010 zostały przyjęte i weszły w życie następujące akty prawa wspólnotowego z zakresu zamówień publicznych:

1. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2010/30/UE** z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią (*Dziennik Urzędowy UE L 153 z dnia 18 czerwca 2010 r.*).

Dyrektywa ustanawia ramy dla harmonizacji krajowych przepisów dotyczących informacji dla użytkownika końcowego, w szczególności w formie etykiet oraz standardowych informacji o produkcie, dotyczącej zużycia energii i w miarę potrzeb innych podstawowych zasobów podczas użytkowania oraz informacji dodatkowych o niektórych produktach związanych z energią, umożliwiając tym samym użytkownikom końcowym wybór bardziej efektywnych produktów.

Dyrektywa obejmuje produkty związane z energią wywierające znaczący bezpośredni lub pośredni wpływ na zużycie energii oraz, w stosownych przypadkach, innych podstawowych zasobów podczas użytkowania.

W art. 9 ust. 1 dyrektywa nakłada na instytucje zamawiające obowiązek dołożenia starań aby, w przypadku zamówień obejmujących produkty objęte aktem delegowanym, zamawiać jedynie takie produkty, które spełniają kryteria osiągnięcia maksymalnych poziomów wydajności i należą do najwyższej klasy efektywności energetycznej.

Państwa członkowskie mają obowiązek wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 20 czerwca 2011 r.

2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady **2010/31/UE** z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (*Dziennik Urzędowy UE L 153 z dnia 18 czerwca 2010 r.*).

Dyrektywa promuje poprawę charakterystyki energetycznej budynków w Unii, z uwzględnieniem panujących na zewnątrz warunków klimatycznych i warunków lokalnych oraz wymagań dotyczących klimatu wewnętrznego i opłacalności ekonomicznej.

Dyrektywa ustanawia wymagania w zakresie:

- a) wspólnych ram ogólnych dla metodologii obliczania zintegrowanej charakterystyki energetycznej budynków i modułów budynków;
- b) zastosowania minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej wobec nowych budynków i nowych modułów budynków;
- c) zastosowania minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej wobec:
 - (i) podlegających ważniejszej renowacji budynków istniejących, modułów budynków oraz elementów budynków;
 - (ii) wobec elementów budynków stanowiących część przegród zewnętrznych i mających istotny wpływ na charakterystykę energetyczną przegród zewnętrznych budynku, w sytuacji gdy elementy te są modernizowane lub wymieniane; oraz
 - (iii) wobec systemów technicznych budynku, jeżeli są one instalowane, wymieniane lub modernizowane;
- d) krajowych planów mających na celu zwiększenie liczby budynków o niemal zerowym zużyciu energii;
- e) certyfikacji energetycznej budynków lub modułów budynków;
- f) regularnych przeglądów systemów ogrzewania i klimatyzacji w budynkach; oraz
- g) niezależnych systemów kontroli świadectw charakterystyki energetycznej i sprawozdań z przeglądu.

W roku 2010 prowadzone były przez Komisję Europejską następujące **konsultacje** z zainteresowanymi stronami:

1. Konsultacje w zakresie elektronicznych zamówień publicznych

W roku 2010 Komisja Europejska opublikowała na swojej stronie internetowej Zieloną Księgę w sprawie szerszego stosowania e-zamówień w UE.

Zielona Księga otworzyła konsultacje na temat oceny stanu e-zamówień w Europie, najważniejszych problemów związanych z wdrożeniem i stosowaniem e-zamówień na jednolitym rynku oraz działań, które powinny zostać podjęte w celu zwiększenia zastosowania zamówień elektronicznych w UE. Kolejnym etapem będzie publikacja w 2011 r. Białej Księgi w sprawie zamówień elektronicznych, która zawierać będzie propozycje konkretnych działań służących zwiększeniu zastosowania środków elektronicznych w procedurach zamówień publicznych.

Konsultacje przeznaczone były dla wszystkich zainteresowanych stron, w szczególności dla instytucji zamawiających, przedstawicieli sektora ICT, specjalistów w zakresie zamówień z sektora prywatnego i publicznego oraz przedstawicieli stowarzyszeń biznesowych.

2. Konsultacje w sprawie inicjatywy KE dotyczącej koncesji

W roku 2010 Komisja Europejska zamieściła na swej stronie internetowej kwestionariusz służący do przeprowadzenia konsultacji w sprawie ewentualnej inicjatywy w zakresie koncesji.

Celem przeprowadzonych konsultacji było zebranie spostrzeżeń i doświadczeń dotyczących koncesji w celu oceny funkcjonowania i ewentualnego usprawnienia obowiązujących regulacji.

Konsultacje, które trwały od 5 sierpnia do 30 września 2010 roku, były skierowane do instytucji zamawiających, partnerów społecznych oraz przedsiębiorców.

Niezwykle istotną rolę w interpretacji konkretnych przepisów w zakresie zamówień publicznych odgrywa Europejski Trybunał Sprawiedliwości (ETS). W roku 2010 ETS osiemnastokrotnie orzekał w sprawach bezpośrednio związanych z zamówieniami publicznymi (wykaz orzeczeń stanowi Załącznik nr 2).

II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych

II.1.1. Wielkość rynku

Jak wynika z danych przekazanych przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach, wartość rynku zamówień publicznych w roku 2010 można oszacować na ok. 167 mld zł. Oznacza to wzrost o prawie 32% w porównaniu do roku 2009, w którym oszacowano wartość rynku zamówień publicznych na kwotę 126,7 mld zł.

Dla porównania wartość zamówień publicznych oszacowana w roku 2008 wynosiła 109,5 mld zł, w roku 2007 wynosiła 103,1 mld zł, a w roku 2006 – ok. 79,6 mld zł. Wzrost wartości zamówień publicznych obrazuje Załącznik nr 3.

Oszacowana wartość rynku zamówień publicznych stanowiła ponadto ok. 11,8% produktu krajowego brutto (PKB) z roku 2010.¹

W odniesieniu do postępowań o wartości powyżej progów unijnych szacunki oparte o treść rocznych sprawozdań pozwalają na określenie sumy zakontraktowanych kwot na poziomie ok. 118,5 mld zł (w roku 2009 – 82,4 mld zł).

W przypadku postępowań o wartości od 14.000 euro do progów unijnych, wykazana przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach kwota przekroczyła 48,5 mld zł (w roku 2009 – 44,3 mld zł).

¹ Według szacunków GUS produkt krajowy brutto (PKB) w 2010 r. (w cenach bieżących) ukształtował się na poziomie 1.412,8 mld zł (Biuletyn Statystyczny Nr 2/2011).

II.1.2. Zamawiający i wykonawcy

Uczestnikami rynku zamówień publicznych są z jednej strony zamawiający, czyli podmioty zobowiązane do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych przy zakupie robót budowlanych, dostaw lub usług, z drugiej strony wykonawcy, tj. podmioty ubiegające się o udzielenie zamówienia publicznego.

Zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych podmiotami zobowiązanymi do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych są organy państwowe i samorządowe, podmioty prawa publicznego, stowarzyszenia złożone z jednego lub większej liczby takich organów lub tzw. podmiotów prawa publicznego oraz przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

Na podstawie sprawozdań o udzielonych zamówieniach za rok 2010 można przyjąć, że zamawiających udzielających zamówień na podstawie procedur określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych w roku 2010 było 13.765 (w roku 2009 – 13.012, w 2008 – 12.183).

Należy zauważyć, że obowiązek przekazywania rocznych sprawozdań nie dotyczy zamawiających objętych zakresem podmiotowym ustawy Prawo zamówień publicznych, którzy w danym roku sprawozdawczym nie udzielili zamówień o wartości przekraczającej dolny próg określony w ustawie, tzn. 14.000 euro. Liczba potencjalnych zamawiających zobowiązanych do stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych jest zatem z pewnością większa.

Z ogólnej liczby rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach za rok 2010 ok. 97% (13.284) stanowiły sprawozdania przekazane przez zamawiających „klasycznych” a tylko 3% (481) sprawozdania przekazane przez zamawiających „sektorowych”, czyli prowadzących działalność w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

Największą grupę zamawiających „klasycznych” stanowiła administracja samorządowa (39,91% zamawiających). Kolejne grupy to samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej (5,90%) oraz administracja rządowa terenowa (4,56%). Około 4,13% ogólnej liczby zamawiających to podmioty prawa publicznego, a 2,45% – organy kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał. Około 1,45% zamawiających stanowiły uczelnie publiczne, ponad 1,12% administracja rządowa centralna, a tylko ok. 0,08% - instytucje ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego. Pozostałe 40,40% zamawiających określiło się jako inne podmioty.

Wykonawcą może być każda osoba fizyczna, osoba prawna bądź jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Wykonawcy mogą także wspólnie ubiegać się o udzielenie zamówienia. Liczba potencjalnych wykonawców jest więc otwarta, praktyka pokazuje jednak, iż zdecydowana większość zamówień jest możliwa do wykonania jedynie przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Precyzyjne ustalenie, ile przedsiębiorstw aktywnie uczestniczy w rynku zamówień publicznych jest niemożliwe z uwagi na brak pełnych danych w tym zakresie.

Natomiast, jak wynika z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publikowanych w BZP (a więc dotyczących postępowań o wartości od 14.000 euro do progów UE), zamówienia publiczne w roku 2010 otrzymało ok. 80.000 przedsiębiorstw.

II.1.3. Struktura rynku

Dane uzyskane z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych pozwalają na stwierdzenie, że w roku 2010 pod względem wartości wydatkowanych środków w

zamówieniach publicznych, podobnie jak w latach 2009 i 2008, dominowały roboty budowlane.

Wartość wydatkowanych środków na roboty budowlane stanowiła 43% ogólnej kwoty udzielonych zamówień (w roku 2009 – 48%). Pomimo dużego odsetka wartości, liczba postępowań na roboty budowlane w 2010 roku stanowiła tylko 28% zamówień (w roku 2009 – 27%).

Zamówienia na dostawy w roku 2010 stanowiły 20% wartości wydatkowanych środków i 36% ogólnej liczby udzielonych zamówień (w roku 2009 odpowiednio – 22% i 34%).

Natomiast kontrakty na usługi stanowiły 37% ogólnej wartości udzielonych zamówień oraz 36% liczby udzielonych zamówień (w roku 2009 odpowiednio – 30% i 39%).

Strukturę udzielonych zamówień w podziale na rodzaj zamówienia przedstawia Załącznik nr 4.

Najczęściej udzielającym zamówień na roboty budowlane była, podobnie jak w latach ubiegłych, administracja samorządowa. Odsetek robót budowlanych w ogólnej liczbie zamówień udzielonych w roku 2010 przez tę grupę zamawiających stanowił 43% (w roku 2009, a także w 2008 – 42%).

W przypadku dostaw najczęściej zamawiającymi była, także podobnie jak w latach poprzednich, służba zdrowia – ok. 78% ogółu zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w latach 2009 i 2008 – 79%).

Natomiast najczęstszym odbiorcą usług była administracja rządowa centralna – 48% ogółu przetargów w tej grupie zamawiających (w roku 2009 – 62%, w 2008 – 46%).

Strukturę liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez wybrane grupy zamawiających pokazano w Załączniku nr 5.

II.1.4. Zamówienia sektorowe

Na rynku zamówień publicznych istotne znaczenie odgrywają zamówienia sektorowe, tzn. udzielane przez przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych. Zamówienia „sektorowe” są specyficzną częścią rynku zamówień publicznych. Stosunkowo niewielka grupa podmiotów sektorowych ma bowiem znaczący udział w ogólnej wartości rynku, a średnia wartość przetargów „sektorowych” jest wyraźnie wyższa niż średnia wartość wszystkich przetargów. Wynika to przede wszystkim z samej konstrukcji przepisów dotyczących obowiązku stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. W roku 2010 obowiązkowi takiemu podlegały zamówienia, których wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 387.000 euro dla dostaw i usług oraz kwotę 4.845.000 euro dla robót budowlanych.

Jak wynika z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach sektorowych w roku 2010 udzielono 2.196 zamówień sektorowych (w roku 2009 – 1.876, w 2008 – 1.820). Wartość udzielonych zamówień sektorowych wyniosła w 2010 roku 43,7 mld zł (w roku 2009 – 20,5 mld zł, w 2008 – 19,1 mld zł, w 2007 – 29,1 mld zł).

Zamówienie o największej wartości zostało udzielone przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie na zakup usług regazyfikacji LNG w terminalu LNG w Świnoujściu na okres 20 lat począwszy od dnia 1.7.2014 roku o wartości ponad 13,107 mld zł.

Pod względem rodzaju udzielanych zamówień najwięcej zamówień sektorowych dotyczyło dostaw – 54% (57% w roku 2009), a następnie usług – 41% (40% w roku 2009). Natomiast niewiele, bo zaledwie 5% (3% w roku 2009) ogólnej liczby stanowiły zamówienia na roboty budowlane. Powyższy rozkład rodzaju zamówień wynika z opisanego wyżej zróżnicowania w zakresie obowiązków publikacyjnych w odniesieniu do zamówień sektorowych na dostawy i usługi z jednej strony, a zamówień na roboty budowlane z drugiej

strony. Wpływ na powyższą strukturę zamówień sektorowych ma także charakter działalności prowadzonej przez zamawiających sektorowych, który powoduje konieczność realizacji w głównej mierze zamówień na dostawy.

Zdecydowanie najwięcej zamówień „sektorowych” w roku 2010 – podobnie jak w przypadku pozostałych zamówień, było udzielanych w trybie przetargu nieograniczonego – 74% postępowań (w roku 2009 – 69%). Następnie udzielano zamówień z wolnej ręki – 11% przypadków (w roku 2009 – 13%). Przetarg ograniczony stanowił 10% (11%) postępowań, negocjacje z ogłoszeniem – 4% (5%), a negocjacje bez ogłoszenia – 1% (2% w roku 2009). Jak wynika z danych, jedno zamówienie zostało także udzielone w trybie dialogu konkurencyjnego.

II.2. Funkcjonowanie rynku

II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych

Jak wynika z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach, w roku 2010 dominował tryb przetargu nieograniczonego – zastosowano go w prawie 78% przypadków. Szczegółowa struktura trybów, w jakich udzielano zamówień w roku 2010 przedstawia się następująco:

- przetarg nieograniczony – 77,94% (w roku 2009 – 68,28%),
- zamówienie z wolnej ręki – 17,20% (w roku 2009 – 25,98%),
- zapytanie o cenę – 3,55% (w roku 2009 – 4,27%),
- przetarg ograniczony – 0,69% (w roku 2009 – 0,79%),
- negocjacje bez ogłoszenia – 0,29% (w roku 2009 – 0,39%),
- licytacja elektroniczna – 0,17% (w roku 2009 – 0,16%),
- negocjacje z ogłoszeniem – 0,13% (w roku 2009 – 0,11%),
- dialog konkurencyjny – 0,03% (w roku 2009 – 0,02%).

Celem systemu jest otwarcie rynku zamówień publicznych na konkurencję poprzez zapewnienie przedsiębiorcom dostępu do zamówień publicznych na zasadach niedyskryminacyjnych. Realizacji tego celu służy zasada prymatu przetargu nieograniczonego oraz ograniczonego.

Wyraźny wzrost odsetka postępowań, w których zastosowano przetarg nieograniczony i jednocześnie spadek odsetka postępowań udzielanych w trybach ograniczających konkurencyjność – zapytanie o cenę i zamówienie z wolnej ręki – w sposób znaczący poszerzył sferę zamówień publicznych zapewniającą przedsiębiorcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówień publicznych.

Większy stopień stosowania procedur otwartych jest wynikiem konsekwentnego ich odformalizowania poprzez przyjęcie szeregu zmian w ostatnich nowelizacjach ustaw. Wśród wielu zmian warto wymienić zmiany w zakresie środków ochrony prawnej, zasad zadawania pytań do siwz, wprowadzenia możliwości zmian w ogłoszeniach o zamówieniu oraz siwz, szybszych możliwości zawarcia umowy po wyborze oferty najkorzystniejszej.

Z drugiej strony wprowadzono również mechanizmy ograniczające możliwości stosowania trybów niekonkurencyjnych lub wzmacniające mechanizmy kontrolne stosowania tych trybów. Na uwagę zasługują zmiany w zakresie udzielania zamówień na tzw. usługi niepriorytetowe, wprowadzenie uprawnienia wnoszenia odwołań do KIO na stosowanie trybów niekonkurencyjnych niezależnie od wartości udzielanego zamówienia czy też nałożenie na zamawiającego obowiązku podawania uzasadnienia stosowania trybu niekonkurencyjnego w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia.

Jeżeli chodzi o strukturę trybów ze względu na wartość udzielonych w roku 2010 zamówień, to przedstawia się ona następująco:

- przetarg nieograniczony – 60,37% (w roku 2009 – 63,04%),
- zamówienie z wolnej ręki – 8,33% (w roku 2009 – 14,42%),
- zapytanie o cenę – 0,39% (w roku 2009 – 0,62%),
- przetarg ograniczony – 15,44% (w roku 2009 – 18,51%),
- negocjacje bez ogłoszenia – 12,27% (w roku 2009 – 0,83%),
- licytacja elektroniczna – 0,05% (w roku 2009 – 0,04%),
- negocjacje z ogłoszeniem – 3,06% (w roku 2009 – 2,49%),
- dialog konkurencyjny – 0,09% (w roku 2009 – 0,05%).

Należy zwrócić uwagę, na duży odsetek zamówień udzielonych w trybie negocjacji bez ogłoszenia w porównaniu do roku 2009. Jak wynika z danych, jest to spowodowane udzieleniem w roku 2010 przez zamawiającego sektorowego dwóch zamówień w trybie negocjacji bez ogłoszenia na łączną kwotę ponad 19,071 mld zł (zamówienia Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. w Warszawie – 13,107 mld zł na zakup usług regazyfikacji LNG w terminalu LNG w Świnoujściu na okres 20 lat począwszy od dnia 1.7.2014 roku oraz 5,964 mld zł na świadczenie usługi przesyłania paliwa gazowego w dwóch częściach: części I dotyczącej usługi przesyłania paliwa gazowego wysokometanowego oraz części II dotyczącej usługi przesyłania paliwa gazowego zaazotowanego).

W przypadku, nie uwzględnienia wartości powyżej wskazanych postępowań w ogólnej kwocie zamówień w roku 2010, struktura wartości zamówień publicznych w podziale na tryby przedstawiałaby się następująco:

- przetarg nieograniczony – 68,16% (w roku 2009 – 63,04%),
- zamówienie z wolnej ręki – 9,40% (w roku 2009 – 14,42%),
- zapytanie o cenę – 0,44% (w roku 2009 – 0,62%),
- przetarg ograniczony – 17,43% (w roku 2009 – 18,51%),
- negocjacje bez ogłoszenia – 0,96% (w roku 2009 – 0,83%),
- licytacja elektroniczna – 0,05% (w roku 2009 – 0,04%),
- negocjacje z ogłoszeniem – 3,46% (w roku 2009 – 2,49%),
- dialog konkurencyjny – 0,10% (w roku 2009 – 0,05%).

W przypadku zamówień o wartościach poniżej progów unijnych tryb przetargu nieograniczonego zastosowano w 77,34% postępowań – odsetek ten wzrósł w porównaniu do roku 2009 (68%), jest także zdecydowanie wyższy niż latach wcześniejszych (w roku 2008 – 70%, w 2007 – 63%, a w 2006 – 62%). Natomiast zmalał udział zamówień udzielanych w trybie z wolnej ręki – 17,78% (w roku 2009 – 26,44%, w 2008 – 22%, w 2007 – 29%, a w latach 2005-2006 – 25%). W przypadku trybu zapytania o cenę udział zamówień także sukcesywnie maleje z 6% w latach 2007-2008 poprzez 4,63% w roku 2009 do 3,91% w roku 2010. Te trzy tryby obejmowały prawie cały rynek zamówień publicznych o wartości poniżej progów unijnych, pozostałe tryby udzielania zamówień (tj. przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz licytację elektroniczną) zastosowano w 0,97% postępowań.

W przypadku zamówień o wartości powyżej progów unijnych dane z rocznych sprawozdań potwierdzają prymat trybu przetargu nieograniczonego. Zastosowano go w 83,78% przypadków (w roku 2009 – 73,45%). Zmalał odsetek zamówień udzielonych z wolnej ręki – 11,55% w stosunku do 20,64% w roku 2009, nieznacznie zmalał także odsetek zamówień udzielanych w trybie przetargu ograniczonego z 3,73% w roku 2009 do 3,31% w

roku 2010. Pozostałe tryby (tzn. dialog konkurencyjny, negocjacje z ogłoszeniem oraz negocjacje bez ogłoszenia) stanowiły 1,36% postępowań.

II.2.2. Czas trwania postępowania

Na podstawie danych zawartych w ogłoszeniach opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz w Dzienniku Urzędowym UE możliwe jest określenie średniego czasu potrzebnego na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia w odniesieniu do postępowań, w których występował obowiązek publikacji zarówno ogłoszenia wszczynającego postępowanie, jak i ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, tzn. w przypadku zamówień udzielanych w trybach przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego oraz, w przypadku BZP, licytacji elektronicznej.

Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nie przekraczającej progów UE (publikowanego w Biuletynie Zamówień Publicznych), liczony od daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu do daty zawarcia umowy wskazanej w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia, wyniósł 33 dni (w 2009 – 37 dni, w roku 2008 – 36 dni).

W podziale na poszczególne tryby wskaźnik ten kształtował się następująco:

- przetarg nieograniczony – 33 dni (w 2009 – 36, w 2008 – 36 dni),
- przetarg ograniczony – 91 dni (w 2009 – 74, w 2008 – 65 dni),
- negocjacje z ogłoszeniem – 59 dni (w 2009 – 88, w 2008 – 99 dni),
- dialog konkurencyjny – 101 dni (w 2009 – 102, w 2008 – 94 dni),
- licytacja elektroniczna – 32 dni (w 2009 – 34, w 2008 – 28 dni).

Podobnie, jak w roku 2009, procedura udzielenia zamówienia przy wykorzystaniu trybu licytacji elektronicznej trwała najkrócej. Niemniej jednak różnica między średnim czasem trwania postępowania w trybie licytacji elektronicznej i przetargu nieograniczonego zmniejszyła się na korzyść przetargu nieograniczonego. Znacznemu skróceniu uległ średni czas trwania postępowania w trybie negocjacji z ogłoszeniem. Dłużej natomiast trwały postępowania organizowane w trybie przetargu ograniczonego. W przypadku dialogu konkurencyjnego czas trwania postępowania skrócił się średnio o 1 dzień.

Ogólnie na podstawie opublikowanych w Biuletynie ogłoszeń można stwierdzić, że najkrócej trwały zamówienia na usługi udzielane w trybie przetargu nieograniczonego – 30 dni. Poniżej zamieszczono dane dotyczące średniego czasu trwania postępowań w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach) (ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	40	32	30	33
Przetarg ograniczony	73	58	115	91
Negocjacje z ogłoszeniem	85	69	56	59
Dialog konkurencyjny	158	149	83	101
Licytacja elektroniczna	32	32	32	32
Średnio	40	32	31	33

Natomiast, jak wynika z ogłoszeń opublikowanych w roku 2010 przez polskich zamawiających w Dzienniku Urzędowym UE, przeciętny czas trwania postępowania o

wartości powyżej progów unijnych, liczony od daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu do daty zawarcia umowy wskazanej w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia, wyniósł 100 dni (w 2009 – 98 dni, w 2008 roku – 93 dni).

W podziale na poszczególne tryby wskaźnik ten kształtował się następująco:

- przetarg nieograniczony – 99 dni (w 2009 – 98 dni, w 2008 – 84 dni),
- przetarg ograniczony – 125 dni (w 2009 – 97 dni, w 2008 – 136 dni),
- negocjacje z ogłoszeniem – 229 dni (w 2009 – 196 dni, w 2008 – 148 dni),
- dialog konkurencyjny – 215 dni (w 2009 – 186 dni, w 2008 – 231 dni).

Z powyższych danych wynika, że udzielenie zamówienia w przypadku postępowań o dużej wartości średnio trwa najkrócej przy wykorzystaniu trybu przetargu nieograniczonego. W porównaniu z rokiem 2009 wydłużeniu uległy czasy udzielenia zamówienia we wszystkich trybach.

Ogólnie na podstawie opublikowanych w Dz. U. UE ogłoszeń można stwierdzić, że najkrócej trwały zamówienia na usługi udzielane w trybie przetargu nieograniczonego – 76 dni (podobnie w roku 2009 – 78 dni). Poniżej zamieszczono dane dotyczące średniego czasu trwania postępowania w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach) (ogłoszenia w Dz.U. UE)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	123	104	76	99
Przetarg ograniczony	253	102	111	125
Negocjacje z ogłoszeniem	241	284	197	229
Dialog konkurencyjny	135	229	224	215
Średnio	134	104	78	100

W przypadku robót budowlanych w zamówieniach powyżej progów unijnych średni czas udzielenia zamówienia w roku 2010 wyniósł 134 dni (w roku 2009 – 137 dni, a w roku 2008 – 136 dni).

II.2.3. Kryteria oceny ofert w postępowaniach o wartości poniżej progów UE

Jak wynika z danych pochodzących z ogłoszeń o zamówieniu opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, a więc w postępowaniach o wartości poniżej progów UE, w których wskazano, że oferty będą oceniane według ceny oraz dodatkowych kryteriów, w roku 2010 zamawiający stosował średnio 3,63 kryteria oceny ofert. W roku 2009 wskaźnik ten wynosił 3,72, w roku 2008 – 2,69.

Średnio najwięcej kryteriów zamawiający stosowali w postępowaniach na dostawy – 3,87 (w roku 2009 – 4,22; w 2008 – 2,68), następnie na usługi – 3,85 (w roku 2009 – 3,76; w 2008 – 2,99), najmniej na roboty budowlane – 2,40 (w roku 2009 – 2,20; w 2008 – 2,20).

Jednocześnie wielu zamawiających zdecydowało się na zastosowanie tylko kryterium ceny, bowiem 91% (w roku 2009 – 90%; w 2008 – 89%) wszczętych postępowań było rozstrzygniętych wyłącznie przy użyciu tego kryterium. Odsetek ten jest jednak zróżnicowany w zależności od rodzaju zamówienia. I tak: tylko kryterium ceny zamawiający zastosowali w 95% postępowań na roboty budowlane, w 91% na dostawy oraz 85% na usługi.

II.2.4. Konkurencyjność postępowań

Wydaje się, że podstawowym miernikiem stopnia zainteresowania rynkiem zamówień publicznych i miernikiem konkurencyjności wśród wykonawców jest liczba ofert składanych w jednym postępowaniu.

Analiza danych zawartych w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, a więc w postępowaniach o wartości poniżej progów UE, wykazuje, że w roku 2010 podczas jednego postępowania składano średnio podobną liczbę ofert jak w roku 2009.

Przeciętnie, w jednym postępowaniu, wpływało do zamawiającego 2,76 oferty. Dla porównania w roku 2009 wpływało średnio 2,77 oferty, w roku 2008 – 2,41.

W roku 2010 najwięcej ofert wpływało w postępowaniach na roboty budowlane – 3,76 (w roku 2009 – 4,16). W postępowaniach, w których przedmiotem były dostawy składano średnio 2,45 oferty (w 2009 – 2,51), natomiast na usługi – 2,57 oferty (w 2009 – 2,29).

Największą grupę postępowań stanowiły zamówienia, w których wykonawcy składali tylko jedną ofertę – 43% (w roku 2009 – 45%). Kolejna grupa to postępowania, w których składano 2 oferty – 20% (w 2009 – 19%). Odsetek postępowań, w których złożono 3 oferty wyniósł 13% (12%), cztery oferty składano w 8% (8%), a 5 i więcej ofert w 15% postępowań (rok 2009 – 16%). Poniżej zamieszczono zestawienie odsetka postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert w zależności od rodzaju zamówienia:

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	28,44%	41,56%	54,58%	43,33%
2	17,16%	24,17%	15,89%	19,88%
3	14,97%	14,74%	9,85%	13,11%
4	11,01%	8,44%	6,33%	8,24%
5 i więcej	28,42%	11,09%	13,35%	15,44%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

W wyniku wprowadzenia nowych wzorów formularzy ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, które zaczęły obowiązywać od dnia 29 stycznia 2010 r., w treści ogłoszenia o udzieleniu zamówienia pojawiła się także informacja o liczbie ofert odrzucanych w danym postępowaniu.

W roku 2010 średnio w postępowaniu zamawiający odrzucał 1,73 oferty. Najwięcej ofert podlegało odrzuceniu w zamówieniach na roboty budowlane – 2,08 oferty natomiast najmniej w postępowaniach na dostawy 1,51 oferty. W przypadku zamówień na usługi średnio odrzucano 1,69 oferty.

Natomiast, jak wynika z ogłoszeń opublikowanych przez polskich zamawiających w roku 2010 w Dzienniku Urzędowym UE, a więc w postępowaniach o wartości powyżej progów UE, przeciętnie w jednym postępowaniu wpływało do zamawiającego 2,48 oferty (w roku 2009 – 2,55 oferty, w roku 2008 – 2,48 oferty).

Najwięcej ofert wpływało w postępowaniach na roboty budowlane – 5,63 (w roku 2009 – 5,95; w 2008 – 3,95). W postępowaniach, w których przedmiotem były dostawy składano średnio 2,30 oferty (w roku 2009 – 2,26; w 2008 – 2,39), natomiast na usługi – 2,94 oferty (w roku 2009 – 3,21; w 2008 – 2,03).

Ogółem największą grupę postępowań stanowiły zamówienia, w których wykonawcy składali tylko jedną ofertę – 44% (w 2009 r. także 44%), przy czym w zależności od rodzaju zamówienia odsetek ten kształtował się na różnym poziomie. Poniżej zamieszczono zestawienie odsetka postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert w zależności od rodzaju zamówienia:

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w Dz.U. UE)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	10,63%	43,39%	46,89%	43,61%
2	11,19%	23,91%	19,03%	22,68%
3	10,80%	15,33%	10,81%	14,30%
4	14,03%	8,59%	7,41%	8,43%
5 i więcej	53,35%	8,78%	15,86%	10,98%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Jak więc wynika z danych dotyczących zarówno zamówień o wartościach poniżej progów UE, jak i zamówień o wartościach powyżej progów UE, rok 2010 był kolejnym, w którym nieznacznie spadł odsetek liczby postępowań, w których zgłaszało się niewielu wykonawców na rzecz postępowań, w których składano większą liczbę ofert.

Ogólnie, dane dotyczące liczby ofert mogą świadczyć o zwiększaniu się zainteresowania wykonawców postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego, zwłaszcza w przypadku zamówień na roboty budowlane.

II.2.5. Uzyskiwane ceny

Jak wynika z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, a więc w postępowaniach o wartości poniżej progów UE, odsetek postępowań, w których zamawiający dokonali wyboru najtańszej oferty w roku 2010 wyniósł 88,1% (w roku 2009 – 95,7%, w roku 2008 – 95,8%).

Powyższe różnice w stosunku do lat ubiegłych wynikają ze zmiany w formularzach ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, które zostały wprowadzone dnia 29 stycznia 2010 r. Po zmianie, zamawiający w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia przy wskazywaniu cen, uwzględniają także ceny z ofert odrzuconych w przeciwieństwie do stanu sprzed zmiany, gdzie brano pod uwagę jedynie ceny ofert rozpatrywanych.

W 4,1% przypadków różnica pomiędzy ceną oferty wybranej, a ceną oferty najtańszej wynosiła mniej niż 10%. W 2,3% przypadków różnica ta wynosiła od 10% do 20%. Większe rozbieżności pomiędzy ceną wybranej oferty a najniższą ceną zaproponowaną w konkretnym postępowaniu obejmowało ok. 5,5% przypadków.

Natomiast w przypadku różnic pomiędzy ceną minimalną a maksymalną, to z informacji znajdujących się w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia opublikowanych w BZP wynika, że odsetek postępowań, w których różnica pomiędzy maksymalną a minimalną ceną składanych ofert mieściła się w przedziale od 0% do 30%, wynosił odpowiednio:

- w przypadku robót budowlanych – 43% (w roku 2009 – 46%, w 2008 – 55%),
- w przypadku dostaw – 58% (w roku 2009 – 62%, w 2008 – 64%),
- w przypadku usług – 35% (w roku 2009 – 38%, w 2008 – 41%).

Dane wskazują, że oferty na dostawy były najbardziej zbliżone cenowo (w 30% postępowań różnica między ceną minimalną i maksymalną nie przekroczyła 10%), natomiast w ofertach na usługi, gdzie cena zależy od większej liczby czynników, różnice pomiędzy ceną najtańszą a najdroższą były największe (w 33% postępowań różnica ta wyniosła ponad 100%). Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty przedstawia Załącznik nr 6.

Z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w roku 2010 w Biuletynie Zamówień Publicznych, wynika także, że średnio cena oferty wybranej stanowiła ok. 93% wartości, którą zamawiający oszacował wszczynając postępowanie.

Zamawiający najbardziej przeszacowywali wartość zamówień w postępowaniach na roboty budowlane – cena oferty wybranej w postępowaniach na roboty budowlane średnio stanowiła 90% wartości szacunkowej, natomiast najmniej wartość zamówień na dostawy – cena oferty wybranej w tych postępowaniach średnio stanowiła 96% wartości szacunkowej. W przypadku usług średnio cena oferty wybranej stanowiła 91% wartości szacunkowej zamówienia.

Natomiast, jak wynika z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych przez zamawiających w 2010 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, a więc w postępowaniach o wartości powyżej progów UE, średnio cena oferty wybranej stanowiła ok. 89% wartości, którą zamawiający oszacował wszczynając postępowanie (w roku 2009 także 89%, w 2008 – 90%).

Podobnie jak w przypadku zamówień o wartości poniżej progów UE, w 2010 roku zamawiający najbardziej przeszacowywali wartość zamówień w postępowaniach na roboty budowlane – cena oferty wybranej w postępowaniach na roboty budowlane średnio stanowiła 70% wartości szacunkowej (w roku 2009 – 77%, w 2008 – 96%), natomiast najmniej wartość zamówień na dostawy – cena oferty wybranej w tych postępowaniach średnio stanowiła 89% wartości szacunkowej (w roku 2009 – 90%, w 2008 – 89%). W przypadku usług średnio cena oferty wybranej stanowiła 86% wartości szacunkowej zamówienia (w roku 2009 – 86%, w 2008 – 92%).

W ponad 73% (w 2009 – 69%, w 2008 – 60%) postępowań, szacowana przez zamawiających wartość zamówienia była wyższa od ceny oferty wybranej, natomiast w 20% (21% w 2009, 23% w 2008) przypadków zamawiający nie doszacował wartości i cena oferty wybranej była wyższa od wartości szacunkowej zamówienia.

II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim

Jak wynika z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych w roku 2010 polskim wykonawcom udzielono na rynkach unijnych 38 zamówień (w roku 2009 – 57, w 2008 – 52).

Polscy wykonawcy wygrywali najczęściej postępowania organizowane przez zamawiających z Belgii (12 kontraktów) oraz z Finlandii i Rumunii (po 4). Polscy przedsiębiorcy zrealizowali 27 usług (w 2009 – 30, w 2008 – 21), 10 dostaw (w 2009 – 26, w 2008 – 31) oraz 1 robotę budowlaną (w 2009 – 1, w 2008 – 0). W przypadku dostaw udzielone zamówienia dotyczyły przede wszystkim taboru kolejowego, autobusów oraz sprzętu górniczego, poza tym osprzętu elektrycznego oraz sprzętu medycznego. W przypadku usług zamawiano przede wszystkim usługi szkoleniowo-doradcze, a także usługi kartograficzne i usługi cyfrowe.

W sumie, jak wynika z opublikowanych ogłoszeń, polskim wykonawcom udzielono zamówień na kwotę prawie 50 mln euro (w roku 2009 – 70 mln euro), z tym, że w części przypadków zamawiający nie podali wartości udzielonego zamówienia, a więc kwota ta może być większa.

Wykaz wykonawców, którym udzielono zamówień na rynkach zagranicznych przedstawia Załącznik nr 7.

II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych

Od dnia akcesji Polski do Unii Europejskiej ogłoszenia dotyczące zamówień publicznych o największej wartości podlegają obowiązkowi publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. W roku 2009 polscy zamawiający opublikowali w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 18.623 ogłoszenia o zamówieniu publicznym oraz konkursie (w roku 2009 – 14.180, a w roku 2008 – 13.450), co stanowiło ok. 11% wszystkich przetargów i konkursów ogłoszonych na szczeblu unijnym (Załącznik nr 8). Jednocześnie liczba ta stanowiła 52% przetargów ogłoszonych przez nowe kraje członkowskie.

Okolo 97% zamówień na polskim rynku przypadło przedsiębiorstwom krajowym. W 570 przypadkach zamówienia zostały udzielone wykonawcom zagranicznym. Najwięcej zamówień przypadło w udziale przedsiębiorcom z Wielkiej Brytanii oraz Niemiec (po 22% kontraktów), następnie ze Szwajcarii (7%), z Włoch i Czech (po 6%), z Holandii (5%), a także z Austrii, Francji i USA (po 4% kontraktów).

W zamówieniach przeważały dostawy – 69% kontraktów, a następnie usługi – 23% i roboty budowlane, które stanowiły 7% zamówień. Wykonawcom zagranicznym przyznano także nagrody w dziewięciu konkursach.

Podobnie jak w latach ubiegłych zamówienia udzielane zagranicznym wykonawcom dotyczyły najczęściej specyficznych przedmiotów zamówienia np.: zakupu praw licencyjnych do oprogramowania bądź baz danych, zakupu sprzętu medycznego (w tym jednorazowego), urządzeń optycznych i precyzyjnych. W przypadku robót budowlanych były to najczęściej zamówienia dotyczące budowy dróg i autostrad, natomiast usługi dotyczyły dokumentacji projektowej, nadzoru inwestorskiego oraz specjalistycznych szkoleń.

W sumie wykonawcom zagranicznym w roku 2010 udzielono zamówień na kwotę ok. 13,7 mld zł (w roku 2009 – 17,2 mld zł natomiast w roku 2008 – 7,9 mld zł).

Zamówienia udzielane wykonawcom zagranicznym dotyczą w dużej mierze specyficznych lub specjalistycznych przedmiotów zamówienia, które z reguły nie są dostępne na rynku krajowym. W przypadku robót budowlanych w części zamówień wygrywały konsorcja, w skład których wchodził także polski wykonawca, natomiast w przypadku dostaw jednorazowego sprzętu medycznego firmy zagraniczne najczęściej wygrywały pojedyncze części zamówienia.

II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej

A. Dane statystyczne dot. odwołań wnoszonych do Prezesa UZP

W ostatnich latach liczba odwołań kształtowała się w następujący sposób:

- 2008 r. – 1.537 odwołań
- 2009 r. – 1.985 odwołań
- 2010 r. – 2.823 odwołania

Ogółem w roku 2010 liczba wniesionych odwołań w stosunku do roku 2009 r. wzrosła o ponad 42%. Wzrost ten spowodowany był przede wszystkim zmianą systemu środków ochrony prawnej dokonany w roku 2009. Trzyinstancyjną procedurę (protest, odwołanie i skarga) ograniczono do dwóch instancji – odwołania wnoszonego bezpośrednio do Krajowej Izby Odwoławczej oraz skargi na orzeczenie KIO, składanej do właściwego sądu okręgowego. Wyeliminowanie protestu składanego do zamawiającego przełożyło się na

zwiększenie liczby odwołań, wnoszonych jako pierwszy środek ochrony prawnej. Liczbę odwołań w poszczególnych latach w podziale na rodzaj zamówienia przedstawia Załącznik nr 9.

Rok 2010 był szczególnie z uwagi na występujący dualizm w sposobie wnoszenia i rozpoznawania odwołań. Nowelizacja ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r., która weszła w życie z dniem 29 stycznia 2010 r. wprowadziła zasadnicze zmiany w obrębie systemu środków ochrony prawnej. W 2010 r. część odwołań rozpoznawana była na zasadach obowiązujących przed dniem wejścia w życie tej nowelizacji, a część – na zasadach obowiązujących po tej dacie. W postępowaniach wszczętych przed wejściem w życie nowelizacji z 2 grudnia 2009 r. odwołania wnoszone były do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, po uprzednim wniesieniu protestu bezpośrednio do zamawiającego. W postępowaniach wszczętych po wejściu w życie nowelizacji odwołanie wnosi się bezpośrednio do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej. W 2010 r. zostało wniesionych 766 odwołań w postępowaniach wszczętych przed wejściem w życie nowelizacji z 2 grudnia 2009 r. oraz 2.057 odwołań w postępowaniach prowadzonych na nowych zasadach.

B. Struktura wyników rozpatrzonych odwołań

Rozkład statystyczny orzeczeń w zależności od rodzajów rozstrzygnięć, jakie zapadły w wyniku rozpoznania odwołań wniesionych w 2010 i w 2009 roku przedstawia się następująco:

Odwołania	2010		2009	
	Liczba ogółem	Odsetek ogółem	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Wniesione	2.823		1.985	
Zwrócone z powodu nie uiszczenia wpisu	126	4,46%	107	5,39%
Zwrócone z powodu braków formalnych	198	7,02%	-	-
Skierowane do KIO	2.499	88,52%	1.878	94,61%
Umorzone postępowanie z powodu wycofania odwołania	325	11,51%	269	13,55%
Umorzone postępowanie z uwagi na uwzględnienie przez zamawiającego zarzutów podniesionych w odwołaniu	302	10,70%	-	-
Odrzucone	261	9,25%	235	11,84%
Uwzględnione	732	25,92%	571	28,77%
Oddalone	879	31,14%	803	40,45%

W 2010 r. struktura wyników rozpatrzonych odwołań uległa zmianie z uwagi na nowe rozwiązania wprowadzone nowelizacją ustawy z grudnia 2009 r.

W postępowaniach wszczętych po wejściu w życie nowelizacji, zamawiający mają możliwość uwzględnienia zarzutów przedstawionych w odwołaniu. Udział procentowy postanowień o umorzeniu postępowania odwoławczego z uwagi na uwzględnienie zarzutów w stosunku do wszystkich wniesionych odwołań wyniósł ponad 10%.

Znaczna zmiana nastąpiła w przypadku odwołań oddalonych. W porównaniu z rokiem 2009 r. odsetek oddalonych odwołań spadł o 9,31 punktów procentowych.

W 2010 roku spośród 2.823 wniesionych odwołań 198 nie zostało skierowanych do rozpatrzenia przez KIO z powodu braków formalnych (7,02%). Łącznie w 2010 r. z powodu nie uiszczenia wpisu oraz braków formalnych do rozpatrzenia przez KIO nie zostały skierowane 324 odwołania (11,48%).

Poniżej zestawienie przedstawiające strukturę wyników odwołań w 2010 r. z uwzględnieniem podziału na odwołania wniesione na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie nowelizacji PZP z dnia 2 grudnia 2009 r. i na odwołania wniesione po dniu wejścia w życie tej nowelizacji:

Odwołania wniesione w 2010	Przed wejściem w życie nowelizacji z 2 grudnia 2009 r.		Po wejściu w życie nowelizacji z 2 grudnia 2009 r.	
	Liczba ogółem	Odsetek ogółem	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Wniesione	766	27,10% <i>(wszystkich wniesionych w 2010)</i>	2.057	72,90% <i>(wszystkich wniesionych w 2010)</i>
Zwrócone z powodu nie uiszczenia wpisu	32	4,06%	94	4,60%
Zwrócone z powodu braków formalnych	-	-	198	9,64%
Skierowane do KIO	734	95,94%	1.765	85,76%
Umorzone postępowanie z powodu wycofania odwołania	112	14,65%	213	10,34%
Umorzone postępowanie z uwagi na uwzględnienie przez zamawiającego zarzutów podniesionych w odwołaniu	-	-	302	14,67%
Odrzucone	105	13,72%	156	7,58%
Uwzględnione	226	29,54%	506	24,59%
Oddalone	291	38,03%	588	28,58%

C. Terminowość rozpatrywania odwołań

W 2010 średni czas oczekiwania na rozpoznanie odwołania na posiedzeniu Izby wynosił 14 dni, natomiast na wydanie orzeczenia w sprawie wniesionego odwołania - 18 dni.

Dla porównania w 2009 r. średni czas oczekiwania odwołania na posiedzenie Izby wynosił 31 dni, natomiast na wydanie orzeczenia w sprawie wniesionego odwołania - 32 dni. Ogółem w 2010 r. spośród wszystkich wniesionych odwołań, 53% zostało rozpatrzonych terminowo; jednak już w drugiej połowie 2010 r. w terminie zostało rozpoznanych 86% odwołań. Powyższe jest efektem wzmocnienia Izby na skutek postępowania kwalifikacyjnego przeprowadzonego na wniosek Prezesa Urzędu na przełomie 2009 i 2010 r. oraz zmian dotyczących trybu rozpoznawania odwołań.

D. Odwołania a rodzaj zamówienia

Odwołania najczęściej składane były w postępowaniach, których przedmiot stanowiły usługi (36,65%). Odwołania w postępowaniach na roboty budowlane i dostawy stanowiły odpowiednio 31,83% i 31,52% ogólnej liczby wniesionych odwołań.

Dla porównania, w roku 2009 w postępowaniach na usługi zostało złożonych 37,58% odwołań, na roboty budowlane 33,80% odwołań, a najmniej na dostawy (28,56% odwołań).

E. Odwołania a tryb postępowania

W 2422 przypadkach odwołania składane były w postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego (co stanowi 85,76% odwołań wniesionych w 2010 r.). 222 odwołania wniesiono w postępowaniach w trybie przetargu ograniczonego, co stanowi 7,86%

wszystkich wniesionych odwołań. Odwołania w postępowaniach prowadzonych w pozostałych trybach zdarzały się rzadko, np.: w postępowaniach prowadzonych w trybie negocjacji bez ogłoszenia, negocjacji z ogłoszeniem i dialogu konkurencyjnego złożono 104 odwołania, co stanowi 3,15% wszystkich odwołań wniesionych w 2010 r. W minionym roku złożono dwa odwołania w postępowaniach prowadzonych w trybie licytacji elektronicznej oraz 10 odwołań w postępowaniach prowadzonych w trybie zamówienia z wolnej ręki.

F. Odwołania w poszczególnych branżach i sektorach rynku

Struktura odwołań wg poszczególnych branż i sektorów rynku jest podobna do tej z lat ubiegłych. Najwięcej odwołań wniesiono w sektorze budowlanym (23,37%), następnie w sektorze informatycznym i medycznym.

Lp.	Sektor / branża	Odsetek
1	Budownictwo, w tym:	23,37%
	a) budowa lub remonty dróg i autostrad	5,03%
	b) budowa lub remonty obiektów sportowych	3,76%
	c) budowa i modernizacja budynków	14,57%
2	Informatyka	10,25%
3	Sektor medyczny	9,83%
4	Wybór inżyniera kontraktu, nadzór budowlany, inwestor zastępczy	3,76%
5	Sektor górniczy	6,77%
6	Sprzątanie	3,34%
7	Opracowanie projektów budowlanych	2,63%
8	Utrzymanie dróg (oznakowanie, sygnalizacja, parkometry, oczyszczanie, utrzymanie zieleni)	1,88%
9	Gospodarka wodna, wodociągi i kanalizacja	5,36%
10	Transport publiczny	2,21%
11	Radiokomunikacja i telekomunikacja	1,60%
12	Dostawy i usługi dla służb mundurowych	2,96%
13	Sektor kolejowy	3,10%
14	Gospodarka odpadami	1,50%
15	Ochrona fizyczna	1,22%
16	Przeciwpowodziowe	0,38%
17	Pozostałe (m. in. Obsługa bankowa, usługi ubezpieczeniowe, zarządzanie nieruchomościami, usługi komunalne, sektor energetyczny, usługi leśne)	19,84%

G. Dane dotyczące skarg do sądów okręgowych na orzeczenia KIO

W 2010 r. nastąpił spadek liczby skarg na orzeczenia KIO wnoszonych do sądów okręgowych w stosunku do lat ubiegłych:

- 2008 r. – 277
- 2009 r. – 316

- 2010 r. – 225

Na uwagę zasługuje znaczny spadek liczby zaskarżanych orzeczeń KIO w stosunku do roku 2009; w roku 2009 odsetek liczby wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań wynosił 19%, natomiast w roku 2010 – 8%.

W 2010 r. spośród 225 skarg na orzeczenia KIO, 146 skarg (65%) zostało wniesionych do sądów okręgowych za pośrednictwem Prezesa UZP, co w stosunku do liczby rozstrzygniętych w ub.r. odwołań według przepisów sprzed nowelizacji z dnia 2 grudnia 2009 r. wynosi 14% zaskarżonych orzeczeń, natomiast 79 (35%) – za pośrednictwem Prezesa KIO, co w stosunku do liczby rozstrzygniętych w ub. r. odwołań według przepisów po nowelizacji z dnia 2 grudnia 2009 r. wynosi 4 % zaskarżonych orzeczeń.

Podobnie jak w latach ubiegłych, zdecydowaną większość skarg na orzeczenia KIO składali w 2010 r. wykonawcy – 184 skargi (82%). Zamawiający wnieśli 38 skarg (17%), natomiast Prezes Urzędu złożył 3 skargi (1%).

W roku 2010 obciążenie sądów okręgowych sprawami skargowymi rozkładało się nierównomiernie. Najwięcej skarg, podobnie jak w latach ubiegłych, trafiło do sądu okręgowego w Warszawie (18%) oraz w Katowicach (14%). Większość pozostałych sądów okręgowych rozpatrywała w 2010 r. od kilku do kilkunastu tego rodzaju spraw, a do 11 sądów okręgowych w 2010 r. nie wpłynęła żadna skarga na orzeczenie KIO.

Na podstawie przekazanych do Urzędu orzeczeń sądów okręgowych (165), jakie zapadły w stosunku do orzeczeń zaskarżonych w 2010 r. można przedstawić następujące rodzaje rozstrzygnięć sądów w sprawach wniesionych skarg:

- Oddalenie skargi – 48,5%
- Odrzucenie skargi – 27%
- Uwzględnienie skargi i zmiana lub uchylenie zaskarżonego wyroku KIO – 14%
- Umorzenie postępowania skargowego – 10,5%

Dla porównania w 2009 r. sądy okręgowe oddaliły 57,3% skarg, odrzucenie skargi miało miejsce w 13% przypadków, uwzględnienie skargi i zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia nastąpiło w 17,7% przypadków, natomiast umorzenie postępowania – w 11%.

Widoczny jest zatem dość znaczny spadek liczby oddalonych skarg, w stosunku do danych z roku 2009, i jednocześnie podobny wzrost liczby skarg odrzucanych.

W 2010 r. sądy okręgowe przedstawiły Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia, powstałe przy rozpoznawaniu skargi, 2 zagadnienia prawne budzące poważne wątpliwości. W jednym przypadku (dotyczącym kwestii, czy wykonawca, którego oferta została odrzucona, posiada interes prawny do wnoszenia środków ochrony prawnej w zakresie kwestionowania przez niego czynności zamawiającego, polegającej na zatrzymaniu wadium w trybie art. 46 ust. 4 a ustawy – Prawo zamówień publicznych) Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały (postanowienie SN z dnia 27 maja 2010 r., sygn. akt III CZP 25/10). W drugim przypadku SN udzielił odpowiedzi na zapytanie prawne i w uchwale z dnia 17 grudnia 2010 r. (sygn. akt III CZP 103/10) stwierdził, iż od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych wniesionej do sądu po dniu 22 grudnia 2009 r. pobiera się opłatę w wysokości przewidzianej w art. 34 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach w sprawach cywilnych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 206 z 2009 r., poz. 1591).

II.3. Pozostałe dane dot. rynku zamówień publicznych

Wprowadzone w roku 2010 nowelizacje ustawy Prawo zamówień publicznych oraz nowe wzory formularzy ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, które zaczęły obowiązywać od dnia 29 stycznia 2010 r., spowodowały, że w treści ogłoszeń pojawiło się szereg nowych informacji charakteryzujących rynek zamówień publicznych. Ponieważ nie można ich odnieść do lat ubiegłych zostały omówione w niniejszym rozdziale.

1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy

Nowo wprowadzone przepisy art. 62 ust. 2a oraz art. 66 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych pozwalają zamawiającemu na opublikowanie ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy w postępowaniach o zamówienie publiczne udzielanych w trybie negocjacji bez ogłoszenia oraz zamówienia z wolnej ręki.

Jak wynika z BZP oraz Dz.U. UE w roku 2010 zamawiający opublikowali 9.688 ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy.

2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

Zgodnie z przepisem art. 151a ustawy Prawo zamówień publicznych w określonych przypadkach zamawiający może udzielić zaliczek na poczet wykonania zamówienia jeżeli możliwość taka została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Jak wynika z danych zawartych w ogłoszeniach o zamówieniu publikowanych w BZP, w pierwszym roku obowiązywania przepisu o zaliczkach, zamawiający przewidział taką formę rozliczania z wykonawcami w 750 postępowaniach (0,46% ogółu postępowań). Najwięcej (303 przypadki) dotyczyło zamówień na usługi, następnie na roboty budowlane – 279 postępowań oraz na dostawy – 168 postępowań.

3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne

Znowelizowany przepis art. 22 ustawy Prawo zamówień publicznych zezwala zamawiającemu na zastrzeżenie, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych pracowników stanowią osoby niepełnosprawne w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Zastrzeżenie zamawiający zamieszcza w ogłoszeniu o zamówieniu.

W roku 2010 w BZP ogłoszono 547 takich postępowań, co stanowiło 0,34% ogólnej liczby zamówień. Najwięcej dotyczyło usług – 228 ogłoszeń, następnie robót budowlanych – 192 ogłoszenia oraz dostaw – 127 ogłoszeń.

4. Postępowania, w których przewidziano unieważnienie postępowania w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu UE i in.

Dodany przepis art. 93 ust. 1a ustawy Prawo zamówień publicznych zezwala zamawiającemu na unieważnienie postępowania, jeżeli środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), które zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie całości lub części zamówienia, nie zostały mu przyznane, a możliwość unieważnienia postępowania na tej podstawie została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu, zaproszeniu do negocjacji albo zaproszeniu do składania ofert.

Jak wynika z danych zawartych w ogłoszeniach o zamówieniu publikowanych w roku 2010 w BZP, 7.465 ogłoszeń (4,58%) dotyczyło postępowań, w których przewidziano unieważnienie na podstawie tego przepisu. W przypadku usług unieważnienie przewidziano w 3.211 postępowaniach, w przypadku robót budowlanych – w 2.685 natomiast na dostawy – w 1.569 postępowaniach.

5. Postępowania, w których przewidziano istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

Znowelizowany przepis art. 144 ustawy Prawo zamówień publicznych zakazuje istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.

Zamawiający publikujący ogłoszenia w BZP w roku 2010 przewidzieli możliwość dokonania takich zmian w 88.752 przypadkach (54,43% ogółu). Najwięcej postępowań dotyczyło robót budowlanych – 36.492 ogłoszenia, następnie dostaw – 26.169 oraz usług – 26.091 ogłoszeń.

III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

III.1.1. Decyzje administracyjne

Zgodnie z art. 154 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, Prezes Urzędu podejmuje rozstrzygnięcia w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą.

Ustawa Prawo zamówień publicznych upoważnia Prezesa Urzędu do rozstrzygania w drodze decyzji administracyjnych spraw w zakresie:

- nakładania kary pieniężnej (art. 202 ust. 1 ustawy),
- wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy (art. 154 a ust. 2 ustawy).

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. Prezes Urzędu wydał 26 decyzji administracyjnych, tj. 22 decyzje w pierwszej instancji oraz 4 decyzje w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy. W 2009 r. Prezes Urzędu wydał również 26 decyzji, w tym 22 decyzje administracyjne w pierwszej instancji oraz 4 decyzje w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy.

Wśród decyzji wydanych w 2010 roku w pierwszej instancji było 6 decyzji merytorycznych: 5 zostało wydanych w sprawach nałożenia kary pieniężnej, a 1 – w sprawie wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej.

W pozostałych 16 sprawach zostały wydane decyzje umorzeniowe. Pomimo zniesienia uprawnień Prezesa Urzędu do wyrażania zgody na udzielenie zamówienia z zastosowaniem innego trybu niż przetarg nieograniczony lub ograniczony, w 2010 r. wpływały jeszcze wnioski o wydanie decyzji w tym zakresie. Spośród wszystkich decyzji wydanych w 2010 roku 11 decyzji dotyczyło wyrażenia zgody na udzielenie zamówienia publicznego z zastosowaniem trybu zamówienia z wolnej ręki. Dodatkowo; 2 decyzje dotyczyły wyrażenia zgody na przedłużenie terminu obowiązywania umowy, a 1 – dotyczyła wyrażenia zgody na zawarcie umowy na czas dłuższy niż 4 lata, mimo zniesienia uprawnień Prezesa Urzędu w tych zakresach. Ponadto, 2 decyzje dotyczyły wyrażenia zgody na odstępianie od obowiązku stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych mimo, że Prezes Urzędu nigdy nie posiadał kompetencji do orzekania w takim zakresie.

III.1.1.1. Decyzje administracyjne o nałożeniu kary pieniężnej

W roku 2010 Prezes UZP prowadził łącznie 15 postępowań administracyjnych w sprawie nałożenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów ustawy Pzp, z czego na dzień 31 grudnia 2010 r.:

- w dziewięciu sprawach toczyło się postępowanie pierwszoinstancyjne,
- jedna sprawa została zakończona ostatecznie decyzją pierwszoinstancyjną,
- w jednym przypadku toczyło się postępowanie drugoinstancyjne,
- cztery sprawy zostały zakończone ostatecznie decyzją drugoinstancyjną.

W sprawach zakończonych decyzjami ostatecznymi wydano następujące rozstrzygnięcia:

- 1) jedna decyzja o nałożeniu kary w wysokości 30.000 zł; sprawa ta zakończyła się w pierwszej instancji,
- 2) cztery decyzje o nałożeniu kary (każda po 30.000 zł); sprawy te zakończyły się w drugiej instancji.

Postępowania, zakończone decyzjami ostatecznymi o nałożeniu kary pieniężnej, dotyczyły następujących czynów:

- a) udzielenia zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy – trzy przypadki),
- b) udzielenia zamówienia bez wymaganego ogłoszenia (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy – jeden przypadek),
- c) udzielenia zamówienia bez stosowania ustawy (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy – jeden przypadek).

Trzy – z czterech – decyzje drugoinstancyjne zostały zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Termin do złożenia skargi na czwartą z nich przed dniem 1 stycznia 2011 r. nie upłynął.

Jedna ze skarg została już rozpatrzona – WSA oddalił skargę. Od tego wyroku strona wniosła skargę kasacyjną - skarga nie została jeszcze rozpatrzona przez sąd.

III.1.1.2. Decyzje administracyjne w sprawie wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy

Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych prawo do wnoszenia środków ochrony prawnej wobec ogłoszenia o zamówieniu oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia przysługuje organizacjom zrzeszającym wykonawców wpisanym na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej prowadzonej przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Wpisu na listę, odmowy wpisu lub skreślenia z listy Prezes Urzędu dokonuje w drodze decyzji administracyjnej (art. 154a ust. 2 ustawy – Prawo zamówień Publicznych).

Na wspomnianą wyżej listę Prezes UZP wpisuje organizacje zrzeszające wykonawców, działające na podstawie następujących ustaw:

1. ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 710), tzn. izby gospodarcze;
2. ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 979 ze zm.), tzn. cechy i izby rzemieślnicze;
3. ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców (Dz. U. Nr 35, poz. 194 ze zm.), tzn. zrzeszenia handlu i usług, zrzeszenia transportu;
4. ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235 ze zm.);

5. ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42 ze zm.), tzn. okręgowe izby architektów, okręgowe izby inżynierów budownictwa oraz okręgowe izby urbanistów.

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. wpłynął jeden wniosek o wpis na listę organizacji zrzeszających wykonawców uprawnionych do wnoszenia środków odwoławczych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Wniosek ten został uwzględniony, w konsekwencji czego Prezes Urzędu wydał pozytywną decyzję dotyczącą wpisu podmiotu wnioskującego na listę organizacji zrzeszających wykonawców uprawnionych do wnoszenia środków odwoławczych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Na skutek powyższego lista organizacji zrzeszających wykonawców uprawnionych do wnoszenia środków odwoławczych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego uległa rozszerzeniu o jeden nowy podmiot, a mianowicie o Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw (data wpisu: 4 października 2010 r., nr decyzji LO/21/10).

Aktualnie na liście znajduje się 129 podmiotów uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

III.1.2. Postanowienia

Na podstawie przepisów ustawy Prezes Urzędu posiadał kompetencje do rozstrzygania w drodze postanowień spraw w zakresie:

- zwrotu odwołania (art. 185 ust. 2 ustawy),
- wyłączenia albo odmowy wyłączenia członka Krajowej Izby Odwoławczej (art. 186 ust. 5 ustawy).

A. Postanowienia w przedmiocie zwrotu odwołania z powodu nie uiszczenia wpisu

Zgodnie z art. 184 i 185 ustawy – Prawo zamówień publicznych (stan prawny sprzed nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych dokonanej ustawą z dnia 2 grudnia 2009 r. (Dz. U. Nr 223, poz. 1778), odwołanie od rozstrzygnięcia przez zamawiającego protestu w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wnosi się do Prezesa Urzędu, który przed przekazaniem odwołania do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej dokonuje sprawdzenia, czy od odwołania uiszczono wpis. Jeżeli wpis nie został uiszczony, Prezes Urzędu zwraca odwołanie w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

W 2010 r. do Prezesa Urzędu wniesiono 766 odwołań. Prezes Urzędu wydał postanowienie o zwrocie odwołania z powodu nie uiszczenia wpisu w sprawach 32 odwołań, co stanowi 4,18% w stosunku do liczby wniesionych odwołań w tym okresie.

B. Postanowienia o wyłączeniu lub o odmowie wyłączenia członka składu orzekającego Krajowej Izby Odwoławczej

Zgodnie z art. 186 ust. 5 ustawy – Prawo zamówień publicznych (stan prawny sprzed nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych dokonanej ustawą z dnia 2 grudnia 2009 r. (Dz. U. Nr 223, poz. 1778), członek składu orzekającego lub strona zawiadamia pisemnie Prezesa Urzędu o okolicznościach uzasadniających wyłączenie członka od rozpoznawania odwołania, jeżeli zachodzą okoliczności faktyczne lub prawne, które mogą budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności. O wyłączeniu członka Izby albo o odmowie wyłączenia rozstrzyga Prezes Urzędu w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

W 2010 r. Prezes Urzędu wydał 13 postanowień w sprawach wniosków o wyłączenie członka Izby ze składu orzekającego, w tym 1 wniosek dotyczył wyłączenia od udziału przy rozpoznawaniu wniosku o uchyleniu zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym

rozstrzygnięciem protestu. Prawie wszystkie wnioski o wyłączenie zgłoszone były przez samych członków KIO (1 wniosek został złożony przez stronę postępowania). We 12 przypadkach Prezes Urzędu wydał postanowienie uwzględniające wniosek o wyłączenie członka Izby, natomiast w 1 przypadku odmówił wyłączenia członka Izby.

III.1.3. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego

Zadaniem Prezesa Urzędu jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach zamówień publicznych jest czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych (art. 154 pkt 11 ustawy – Prawo zamówień publicznych). W tym zakresie, poza kompetencją do kontroli udzielania zamówień publicznych, Prezes Urzędu został wyposażony w szczególną kompetencję polegającą na posiadaniu legitymacji procesowej czynnej do wytaczania powództw o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego (art. 144a ust. 1 i art. 146 ust. 6 ustawy - Prawo zamówień publicznych). Powyższa kompetencja Prezesa Urzędu dotyczy umów w sprawach zamówień publicznych zawartych z naruszeniem art. 146 ust. 1 i ust. 6 ustawy - Prawo zamówień publicznych, jak też części umów zawartych z naruszeniem art. 140 ust. 3 ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz zmian umów dokonanych z naruszeniem art. 144 ust. 1 ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Omawiana kompetencja Prezesa Urzędu ma charakter szczególny z uwagi na fakt, iż prawo do wytoczenia powództwa o unieważnienie umowy przysługuje podmiotowi (Prezesowi Urzędu), który nie jest stroną stosunku materialnoprawnego (umowy w sprawie zamówienia publicznego). Tym samym uprawnienie do wytoczenia powództwa o unieważnienie umowy jest niezależne od istnienia interesu prawnego Prezesa Urzędu w ustaleniu nieważności takiej umowy (tak też Sąd Najwyższy na gruncie przepisów obowiązujących przed dniem 29 stycznia 2010 r. w wyroku z dnia 16 września 2009 r., sygn. akt II CSK 104/09, nie publ.).

Prezes Urzędu wytaczając powództwo o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego występuje w ochronie interesu publicznego polegającego na zapewnieniu przestrzegania zasad systemu zamówień publicznych określonych w ustawie - Prawo zamówień publicznych. W tym zakresie Prezes Urzędu realizuje funkcje władcze (imperium) Skarbu Państwa.

W odniesieniu do powyższej kompetencji należy wskazać, iż w omawianym zakresie w roku 2010 nastąpiła pewna modyfikacja uprawnień Prezesa Urzędu wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1778), co nastąpiło w dniu 29 stycznia 2010 r. Zmiany te wiążą się przede wszystkim z faktem zastąpienia instytucji bezwzględnej nieważności umowy w sprawie zamówienia publicznego (nieważności z mocy ustawy), instytucją nieważności względnej (unieważnialności), polegającej na możliwości unieważnienia umowy dopiero na skutek prawomocnego orzeczenia sądu (także Krajowej Izby Odwoławczej – art. 192 ust. 3 pkt 2 lit. a i b ustawy – Prawo zamówień publicznych). W rezultacie w aktualnym stanie prawnym umowa w sprawie zamówienia publicznego jest ważna i wywołuje zamierzone skutki prawne do czasu unieważnienia jej przez sąd w drodze prawomocnego orzeczenia. Takie rozwiązanie legislacyjne wprowadza pewność stosunków prawnych w sferze zamówień publicznych.

Z uwagi na wprowadzenie powyższej zmiany Prezes Urzędu w świetle aktualnie obowiązujących przepisów jest umocowany do wystąpienia z powództwem o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego, a nie o stwierdzenie nieważności takiej umowy.

Jednakże należy wskazać, iż Prezes Urzędu ma nadal kompetencję do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności umowy w odniesieniu do umów zawartych przed dniem 29 stycznia 2010 r., jak też umów zawartych w wyniku postępowań wszczętych przed tą datą. W odniesieniu do tych umów znajdują bowiem zastosowanie przepisy art. 146 ust. 1

i 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych w ich dotychczasowym brzmieniu (arg. z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw).

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. Prezes Urzędu korzystając z przysługujących mu kompetencji na podstawie dotychczasowych przepisów (art. 146 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych w brzmieniu obowiązującym przed dniem 29 stycznia 2010 r.) wystąpił z 4 pozwami o stwierdzenie nieważności umowy. Prezes Urzędu w ww. okresie nie wystąpił natomiast z powództwem o unieważnienie umowy na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych. Spośród pozwów wniesionych w roku 2010 w dwóch sprawach wydane zostały prawomocne wyroki (w jednej sprawie powództwo zostało oddalone, a w drugiej powództwo zostało uwzględnione). W pozostałych sprawach postępowanie sądowe jest w toku. We wniesionych pozwach Prezes Urzędu wskazał na następujące naruszenia przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych:

- udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki bez spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu określonych w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy – Prawo zamówień publicznych – zarzut nieważności umowy na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy – Prawo zamówień publicznych,
- udzielenie zamówienia wykonawcy w trybie zapytania o cenę bez spełnienia przesłanek stosowania tego trybu określonych w art. 70 ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz bez zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych – zarzut nieważności umowy na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 40 ust. 2 i art. 48 ust. 1 oraz art. 146 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 70 ustawy – Prawo zamówień publicznych,
- udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki bez spełnienia przesłanek stosowania tego trybu określonych w art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b oraz bez zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych - zarzut nieważności umowy na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 art. 40 ust. 2 i art. 48 ust. 1 oraz art. 146 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy - Prawo zamówień publicznych,
- zaniechanie wezwania wykonawcy, który złożył najkorzystniejszą ofertę, do uzupełnienia brakujących dokumentów w trybie art. 26 ust. 3 – Prawo zamówień publicznych – zarzut nieważności umowy na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 5 i 6 w zw. z art. 26 ust. 3 ustawy - Prawo zamówień publicznych.

III.1.4. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

Zadaniem Prezesa Urzędu jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach zamówień publicznych jest m.in. dążenie do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów oraz Trybunału Konstytucyjnego. W tym zakresie Prezes Urzędu został wyposażony w szczególną kompetencję polegającą na posiadaniu legitymacji procesowej czynnej w zakresie zaskarżania orzeczeń Krajowej Izby Odwoławczej (art. 198b ust. 4 ustawy - Prawo zamówień publicznych). Kompetencja ta ma charakter wyjątkowy, stanowi ona bowiem środek prawny zmierzający do zapewnienia jednolitości orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej, nie stanowi natomiast nadzwyczajnego środka weryfikacji prawidłowości orzeczeń Izby w interesie uczestników postępowania odwoławczego. Tak więc Prezes Urzędu wnosząc skargę nie działa w interesie żadnej ze stron postępowania, lecz w interesie publicznym związanym z zapewnieniem jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach publicznych.

W ramach tej kompetencji Prezes Urzędu może wnieść skargę na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej, w terminie 21 dni od dnia wydania orzeczenia. Skargę wnosi się do sądu okręgowego właściwego dla siedziby albo miejsca zamieszkania zamawiającego. W odniesieniu do omawianej kompetencji istotne jest to, iż Prezes Urzędu ma możliwość zaskarżania orzeczeń wydawanych w postępowaniach, których sam nie jest stroną. Z tych też względów ustawa - Prawo zamówień publicznych nakazuje stosować do czynności podejmowanych przez Prezesa Urzędu odpowiednio przepisy ustawy - Kodeks postępowania cywilnego o prokuratorze.

Niezależnie od kompetencji do samodzielnego zaskarżania orzeczeń Krajowej Izby Odwoławczej, po wejściu w życie z dniem 29 stycznia 2010 r. ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1778), Prezes Urzędu został wyposażony w nową kompetencję do przystępowania do toczących się postępowań sądowych ze skarg na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych przez uczestników postępowania odwoławczego.

W odniesieniu do omawianej kompetencji należy również wskazać, iż Prezes Urzędu, który ma zdolność postulacyjną do wnoszenia skarg kasacyjnych od wyroków lub postanowień sądów okręgowych rozpoznających skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej. W tym zakresie do czynności podejmowanych przez Prezesa Urzędu stosuje się odpowiednio przepisy o Prokuratorze Generalnym, określone w Kodeksie postępowania cywilnego.

W roku 2010 Prezes Urzędu działając na podstawie przysługujących mu kompetencji wniósł 3 skargi na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej:

- Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 29 stycznia 2010 r. (sygn. akt KIO/UZP 1801/09). W skardze tej zakwestionowano stanowisko Krajowej Izby Odwoławczej co do uznania, że zamawiający wzywając wykonawców do przedłużenia ważności wadium albo wniesienia nowego wadium nie ma obowiązku wskazania terminu, do którego wadium ma być przedłużone albo wniesione. Ponadto zakwestionowano stanowisko, że zamawiający nie ma obowiązku wezwania wykonawców do przedłużenia ważności wadium w sytuacji, gdy dokonał powtórzenia czynności w postępowaniu zgodnie z zaleceniami zawartymi w informacji o wyniku kontroli uprzedniej Prezesa Urzędu. Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2010 r. (sygn. akt X Ga 100/10) oddalił skargę.
- Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 30 kwietnia 2010 r. (sygn. akt KIO/UZP 577/10). W skardze tej zarzucono Krajowej Izbie Odwoławczej naruszenie przepisów określających przesłanki stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a i b ustawy - Prawo zamówień publicznych), poprzez przyjęcie, że zamówienie udzielone na odnowienie rocznej subskrypcji baz Systemu Informacji Prawniczej (SIP) może być świadczone tylko przez jednego wykonawcę, podczas gdy rzeczywisty przedmiot tego zamówienia, opisany prawidłowo w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji, bez wskazywania znaków towarowych, może być świadczony również przez innych wykonawców. Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 12 lipca 2010 r. (sygn. akt V Ca 1396/10) oddalił skargę.
- Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 28 maja 2010 r. (sygn. akt KIO 913/10). W skardze zarzucono Krajowej Izbie Odwoławczej naruszenie przepisów postępowania, poprzez niedopuszczenie do udziału w postępowaniu odwoławczym po stronie zamawiającego wykonawcy, pomimo że wykonawca ten zgłosił przystąpienie do postępowania odwoławczego w przepisany terminie oraz posiadał interes w tym, aby odwołanie zostało rozstrzygnięte na korzyść zamawiającego. Krajowej Izbie Odwoławczej zarzucono również zaniechanie wezwania wykonawcy, który przystąpił do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego, do złożenia oświadczenia w przedmiocie wniesienia sprzeciwu co do uwzględnienia odwołania przez zamawiającego, a w konsekwencji bezpodstawne umorzenie postępowania odwoławczego. Wskazano także na naruszenie przez Krajową Izbę Odwoławczą przepisów regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań, poprzez zaniechanie odroczenia posiedzenia w celu umożliwienia uczestnikowi postępowania przedstawienia oryginału

lub potwierdzonego za zgodność z oryginałem dowodu zgłoszenia przystąpienia do postępowania odwoławczego we właściwym terminie, w sytuacji, gdy pełnomocnik przystępującego wykonawcy podnosił, iż przystąpienie zostało zgłoszone w terminie, a okazany dokument na potwierdzenie tej okoliczności był nieczytelny. Sąd Okręgowy w Krakowie postanowieniem z dnia 10 września 2010 r. (sygn. akt: XII Ga 262/10) umorzył postępowanie z powodu wykonania umowy w sprawie zamówienia publicznego na dzień orzekania przez Sąd.

Ponadto Prezes Urzędu korzystając z wynikającej z art. 198b ust. 4 zd. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych nowej kompetencji do przystępowania do toczących się postępowań sądowych ze skarg na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych przez uczestników postępowania odwoławczego, w roku 2010 przystąpił do 2 postępowań skargowych:

- Przystąpienie Prezesa Urzędu do postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie (sygn. akt IV C 429/10) w sprawie ze skargi zamawiającego na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 2 marca 2010 r. (sygn. akt KIO/UZP 217/10). W przystąpieniu zarzucono Krajowej Izbie Odwoławczej naruszenie przepisów prawa materialnego (art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo zamówień publicznych), poprzez uznanie, że w sytuacji, gdy najkorzystniejsza oferta, której wybór prowadziłby do powstania obowiązku podatkowego zamawiającego z tytułu importu towarów, a której cena - po doliczeniu do niej kwoty podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów - przewyższa kwotę, którą zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – nie jest ziszczona przesłanka do unieważnienia postępowania. Wskazano, iż takie stanowisko Krajowej Izby Odwoławczej prowadzi do nierównego traktowania wykonawców w zależności od tego, czy podlegają obowiązkowi podatkowemu na terytorium RP, czy też nie. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 20 lipca 2010 r. oddalił skargę zamawiającego.
- Przystąpienie Prezesa Urzędu do postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Gdańsku (sygn. akt XII Ga 510/10) w sprawie ze skargi wykonawcy na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 11 sierpnia 2010 r. (sygn. akt KIO/1598/10) w przedmiocie odrzucenia odwołania z uwagi na niedochowanie terminu na jego wniesienie. W przystąpieniu tym Prezes Urzędu poparł stanowisko Krajowej Izby Odwoławczej, zgodnie z którym dla zachowania ustawowego terminu do wniesienia odwołania nie jest wystarczające oddanie odwołania w placówce pocztowej operatora publicznego. Konieczne jest bowiem, aby w tym terminie odwołanie rzeczywiście wpłynęło do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej. Sąd Okręgowy w Gdańsku postanowieniem z dnia 29 października 2010 r. umorzył postępowanie z uwagi na nieuiszczenie opłaty sądowej przez skarżącego.

Prezes Urzędu działając na podstawie przysługujących mu kompetencji wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 20 lipca 2010 r. (sygn. akt IV C 429/10). W skardze tej Prezes Urzędu zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, poprzez błędną ich wykładnię polegającą na uznaniu za niedopuszczalne doliczanie przez zamawiającego do ceny oferty należnego podatku od towarów i usług w sytuacji, gdy obowiązek podatkowy z tytułu tego podatku powstaje po stronie zamawiającego, w celu ustalenia istnienia przesłanki unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

III.1.5. Kontrola udzielania zamówień publicznych

W 2010 r. Prezes Urzędu zakończył łącznie 406 kontroli zamówień publicznych, w tym:

- 256 kontroli uprzednich obligatoryjnych,

- 115 kontroli doraźnych,
- 35 kontroli doraźnych zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym.

Ponadto przeprowadzono także 636 postępowań wyjaśniających.

Całkowita wartość szacunkowa zamówień objętych kontrolą w badanym okresie wyniosła ok. 80,7 mld złotych, w tym wartość zamówień poddanych kontroli uprzedniej obligatoryjnej – ok. 79,1 mld zł, a wartość zamówień poddanych kontroli doraźnej – ok. 1,6 mld zł.

A. Kontrole uprzednie obligatoryjne – 256 kontroli

72 skontrolowane postępowania (28% kontroli uprzednich) zostały wszczęte przez jednostki sektora finansów publicznych, w tym 43 - przez organy administracji rządowej, a 29 - przez administrację samorządową. Pozostałe 116 skontrolowanych postępowań (45% kontroli uprzednich) zostało wszczętych przez zamawiających udzielających zamówień sektorowych oraz 68 (27% kontroli uprzednich) – przez inne podmioty prawa publicznego.

256 zamówień objętych kontrolą uprzednią było współfinansowanych ze środków UE, w tym przede wszystkim w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 165 postępowań (64,5% skontrolowanych postępowań współfinansowanych ze środków UE) lub w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych – 45 postępowań (17,5%). Ponadto kontrolą objęto 19 postępowań w ramach PO Rozwój Polski Wschodniej, 7 postępowań dofinansowanych w ramach PO Innowacyjna Gospodarka, 5 z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, 2 w ramach PO Kapitał Ludzki (w sumie 13%).

O wynikach każdej kontroli uprzedniej zamówień z udziałem środków UE informowana była właściwa instytucja zarządzająca i instytucja pośrednicząca (w przypadku RPO – IZ i IK).

W 142 kontrolach uprzednich obligatoryjnych (55%) nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy Prawo zamówień publicznych.

W 94 kontrolach uprzednich obligatoryjnych (37%) stwierdzono naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania, natomiast w 20 kontrolach (8%) - naruszenia, których usunięcie było niezbędne dla zawarcia ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Stwierdzone w toku kontroli uprzednich naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania dotyczyły najczęściej:

- niepełnej treści ogłoszeń o zamówieniu,
- żądania dokumentów i oświadczeń zbędnych do przeprowadzenia postępowania,
- braku żądania dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, których opis sposobu oceny spełniania został dokonany w ogłoszeniu o zamówieniu, zaproszeniu do negocjacji lub siwz,
- sposobu opisu warunku udziału w postępowaniu w sposób naruszający uczciwą konkurencję,
- niedokonania zmiany ogłoszenia o zamówieniu po zmianie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- nieprzedłużania terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminu składania ofert w sytuacji dokonania istotnej zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu,
- zaniechania wezwania wykonawców do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu.

Zalecenia usunięcia stwierdzonych naruszeń dotyczyły czynności oceny ofert w zakresie oceny spełniania przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu i poprawienia

omyłek nie powodujących istotnej zmiany w treści oferty. W 2010 r. nie zalecono unieważnienia postępowania (w 2009 r. – jedno zalecenie unieważnienia).

Zamawiający w 2010 r. zgłosili zastrzeżenia od wyniku 41 kontroli uprzednich obligatoryjnych. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił 10 zastrzeżeń. W pozostałych 31 przypadkach Prezes Urzędu Zamówień Publicznych uwzględnił zastrzeżenia w części lub ich nie uwzględnił. Krajowa Izba Odwoławcza w całości uwzględniła 5 zastrzeżeń od wyniku kontroli, 2 – uwzględniła w części i nie uwzględniła 24 zastrzeżenia, dzieląc stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

B. Kontrole doraźne – 115 kontroli

115 kontroli doraźnych zostało przeprowadzonych po zawarciu umowy z wybranym wykonawcą.

Postępowania, które zostały poddane kontroli doraźnej były przeprowadzone przede wszystkim przez jednostki sektora finansów publicznych – 81 postępowań (70% wszystkich wszczętych kontroli doraźnych), w tym głównie przez gminy. 11 (10%) skontrolowanych postępowań zostało wszczętych przez podmioty stosujące ustawę Prawo zamówień publicznych na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy. 5 (4%) skontrolowanych postępowań zostało wszczętych przez podmioty stosujące ustawę Prawo zamówień publicznych na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 6, tj. podmioty, które w umowie o dofinansowanie projektu zostały zobowiązane do udzielania zamówień zgodnie z procedurami w niej określonymi. Pozostałe 18 skontrolowanych postępowań (16%) zostało wszczętych przez inne podmioty prawa publicznego, w tym przez zamawiających udzielających zamówień sektorowych.

37 zamówień objętych kontrolą doraźną było współfinansowane ze środków UE. Dofinansowane były one głównie w ramach PROW – 10 kontroli (26%) oraz w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych – 9 kontroli (23%). Ponadto skontrolowano 4 postępowania (10%) z udziałem środków PO Infrastruktura i Środowisko, 4 postępowania (10%) z SPO WKP, 3 postępowania (7,9%) ze środków PO Kapitał Ludzki, 2 postępowania (5%) ze środków PO Innowacyjna Gospodarka, 2 postępowania (5%) z PO Europejska Współpraca Terytorialna, a także pojedyncze postępowania dofinansowane m.in. z SPO TRANSPORT i ZPORR.

O wynikach kontroli doraźnych zamówień współfinansowanych ze środków UE informowane były instytucje, na wniosek których wszczęto kontrolę, przy czym zawsze informowana była także właściwa instytucja zarządzająca i instytucja pośrednicząca (w przypadku RPO – IZ i IK).

W 4 (3,5%) kontrolach doraźnych nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy Prawo zamówień publicznych. W 3 przypadkach (2,5%) stwierdzono, że zamawiający nie był zobowiązany do stosowania ustawy Pzp, przy czym w 1 kontroli doraźnej zamawiający nie był obowiązany do stosowania ustawy Pzp z uwagi na wartość szacunkową zamówienia dla zamówień sektorowych niższą niż w przepisach określonych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy. Pozostałe 108 kontroli (94%) wykazały nieprawidłowości, w tym w 26 kontrolach doraźnych (23% z 115) stwierdzono wyłącznie uchybienia nie mające wpływu na wynik postępowania, natomiast w 82 kontrolach (71% z 115), stwierdzono także naruszenia mogące mieć wpływ na wynik postępowania.

Naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania dotyczyły najczęściej:

- niepełnej treści ogłoszeń o zamówieniu,
- opisu przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie znaków towarowych,
- niejasnego, nieprecyzyjnego opisu przedmiotu zamówienia,
- sporządzania protokołu postępowania w sposób nierzetelny,

- żądania od wykonawców dokumentów, które nie są niezbędne do prowadzenia postępowania,
- żądania od wykonawcy składającego dokument w innym języku niż język polski jego złożenia wraz z tłumaczeniem na język polski przez tłumacza przysięgłego,
- opisu warunków udziału w postępowaniu w sposób naruszający uczciwą konkurencję,
- zaniechania wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu lub złożenia wyjaśnień dotyczących złożonej oferty.
- braku zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- zaniechania zawarcia umowy w formie pisemnej.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości mogące mieć wpływ na wynik postępowania polegały m.in. na:

- udzieleniu zamówienia bez stosowania ustawy w sytuacji, gdy zachodziły przesłanki jej zastosowania,
- udzieleniu zamówienia w trybie z wolnej ręki, negocjacji bez ogłoszenia i zapytania o cenę, gdy nie zachodziły przesłanki ich zastosowania,
- zaniechaniu stosowania przepisów właściwych dla łącznej wartości szacunkowej poszczególnych części zamówienia, w wyniku czego nie zostało zamieszczone ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych lub Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- opisie w sposób rażąco warunkujący możliwość nierównego traktowania wykonawców,
- opisie przedmiotu zamówienia wskazującego na konkretny produkt lub konkretnego wykonawcę,
- wyborze wykonawcy, który nie spełniał warunków udziału w postępowaniu,
- nieuzasadnionym unieważnieniu postępowania,
- zawarciu umowy z wykonawcą, którego oferta nie odpowiadała treści siwz,
- niezasadnym odrzuceniu oferty najkorzystniejszej,
- niezasadnym wykluczeniu wykonawcy, któremu powinno zostać udzielone zamówienie,
- niedozwolonej zmianie zapisów umowy.

Zamawiający w 2010 r. zgłosili zastrzeżenia od wyniku 57 kontroli doraźnych. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił 3 zastrzeżenia. W pozostałych przypadkach Prezes Urzędu Zamówień Publicznych uwzględnił zastrzeżenia w części (1) lub ich nie uwzględnił (53) i przekazał do Krajowej Izby Odwoławczej (54). Krajowa Izba Odwoławcza w całości uwzględniła 4 zastrzeżenia od wyniku kontroli, 4 – uwzględniła w części i nie uwzględniła 46 zastrzeżeń, podtrzymując stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

W przypadku wykrycia w toku kontroli doraźnych przeprowadzonych po zawarciu umowy z wykonawcą nieprawidłowości stanowiących naruszenie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r., Nr 14, poz. 114 ze zm.), Prezes Urzędu zawiadamiał o stwierdzonym naruszeniu właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych. Zawiadomienia do rzecznika dyscypliny finansów publicznych skierowano w zakresie dotyczącym 48 skontrolowanych w 2010 r. postępowań. Najczęściej zawiadamiano rzecznika o stwierdzeniu naruszeń dyscypliny finansów publicznych polegających m.in. na niezasadnym udzielaniu zamówień w trybach niekonkurencyjnych, ocenie ofert z naruszeniem przepisów określających przesłanki wykluczenia wykonawców i odrzucenia ofert, które powinny być uznane za najkorzystniejsze, opisaniu sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu oraz przedmiotu

zamówienia w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji oraz unieważnieniu postępowania z naruszeniem przepisów określających przesłanki upoważniające do powyższej czynności.

W wyniku rozpatrzenia 23 zawiadomień rzecznik poinformował Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o skierowaniu wniosku o ukaranie osoby obwinionej do komisji orzekającej przy czym w 1 przypadku komisja orzekająca nałożyła karę upomnienia za niezasadne zastosowanie trybu z wolnej ręki. W pozostałych przypadkach (dotyczących niezasadnego stosowania trybu z wolnej ręki, opisanego sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu w sposób mogący utrudniać uczciwą konkurencję, oceny ofert z naruszeniem przepisów określających przesłanki odrzucenia ofert oraz unieważnienia postępowania z naruszeniem przepisów określających przesłanki upoważniające do powyższej czynności) Prezes Urzędu nie został poinformowany o orzeczeniu komisji orzekającej.

Ponadto rzecznik poinformował o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w zakresie 3 postępowań prowadzonych przez skontrolowanego zamawiającego z naruszeniem przepisów dotyczących opisu przedmiotu zamówienia, przepisów określających przesłanki wykluczenia wykonawców, przepisów określających przesłanki unieważnienia postępowań oraz stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki.

W 7 sprawach Rzecznicy dyscypliny finansów publicznych odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego: w 3 przypadkach - z uwagi na to, iż zamawiający nie jest jednostką sektora finansów publicznych, a więc nie stosuje się przepisów o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w 3 sprawach - z powodu znikomej szkodliwości czynu, w 1 przypadku - z uwagi na to, iż kierownik zamawiającego nie udzielił zamówienia publicznego (nie podpisał umowy w sprawie zamówienia). W 1 sprawie, Rzecznik poinformował Prezesa Urzędu o trwaniu czynności sprawdzających.

W zakresie 20 pozostałych zawiadomień rzecznicy nie poinformowali Prezesa Urzędu o sposobie załatwienia sprawy.

Kontrola zawiadomień

Na gruncie obowiązujących przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych obowiązek przekazywania zawiadomień Prezesowi UZP dotyczy wszczęcia postępowania w trybie z wolnej ręki, negocjacji bez ogłoszenia oraz zamiaru zawarcia umowy na okres dłuższy niż 4 lata. Obowiązek ten dotyczy sytuacji, gdy wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawy lub usługi (125.000 euro lub 193.000 euro w zależności od statusu zamawiającego).

W okresie od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r. do Prezesa UZP wpłynęło ogółem 1 762 zawiadomienia.

W stosunku do roku 2009 o 253 (14,4%) zwiększyła się liczba wniesionych zawiadomień.

Poszczególne grupy zamawiających, którzy nadesłali zawiadomienia w okresie od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r. stanowiły:

- podmioty sektora samorządowego - łącznie 545 (30,9%) postępowań, w tym:
 - gminy – 309,
 - powiaty – 42,
 - województwa – 40,
 - związki międzygminne – 9,
 - inne jednostki organizacyjne sektora samorządowego – 145,
- podmioty sektora rządowego – łącznie 254 (14,4%),
 - ministerstwa i urzędy centralne – 143,
 - terenowe jednostki podsektora rządowego – 111,

- zamawiający sektorowi – 293 (16,6%),
- jednostki służby zdrowia – 204 (11,6%),
- państwowe szkoły wyższe – 71 (4%),
- agencje państwowe – 36 (2%),
- instytucje ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego – 33 (1,9%),
- państwowe lub samorządowe instytucje kultury – 29 (1,7%),
- organy kontroli państwowej, sądy lub trybunały – 12 (0,7%),
- inne podmioty – 285 (16,2%).

Spośród 1762 nadesłanych zawiadomień 1140 (64,7%) dotyczyło usług, 404 (22,9%) dostaw, 218 (12,4%) robót budowlanych.

Zawiadomienia przesłane przez zamawiających dotyczyły:

- trybu z wolnej ręki – 1565 (88,8%);
- trybu negocjacji bez ogłoszenia – 88 (5%);
- zamiaru zawarcia umowy na okres dłuższy niż 4 lata – 108 (6,1%);
- inne – 1 (0,1%).

Na podstawie analizy przesłanych zawiadomień Prezes UZP przeprowadził 35 kontroli (tzw. kontrole zawiadomień). Wszystkie kontrole dotyczyły legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki. W 25 kontrolach przedmiot zamówienia stanowiły usługi, w 5 dostawy i 5 w roboty budowlane.

W wyniku przeprowadzenia przez Prezesa UZP 35 kontroli:

- w 10 kontrolach (28,6%) nie stwierdzono naruszeń ustawy;
- w 25 kontrolach (71,4%) stwierdzono naruszenia ustawy.

Spośród 25 kontroli, w których stwierdzono naruszenia przepisów ustawy zamawiający wskazywali jako podstawę prawną:

- w 15 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a) lub b);
- w 7 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 3;
- w 1 przypadku – art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a), b) i pkt 3;
- w 2 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) lub b).

Odnosnie kontroli doraźnych przeprowadzonych przez Prezesa UZP w 2010 r. w 19 przypadkach wniesiono zastrzeżenia od wyniku kontroli. W tylu też przypadkach zastrzeżenia były przedmiotem rozstrzygnięcia Krajowej Izby Odwoławczej, która:

- w 16 sprawach nie uwzględniła zastrzeżeń;
- w 3 sprawach uwzględniła zastrzeżenia zamawiającego;

W 8 przypadkach skierowano zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych o ujawnionym naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Szacunkowa wartość wszystkich postępowań, które zostały poddane kontroli wyniosła około 1,17 mld zł. Natomiast w zakresie kontroli, w których stwierdzono naruszenia przepisów ustawy (podtrzymane przez Krajową Izbę Odwoławczą) wartość ta wyniosła około 107 mln zł.

Jednocześnie, w sprawach 174 zawiadomień z 2010 r. przeprowadzono postępowania wyjaśniające. W postępowaniach tych zwrócono się z prośbą o dodatkowe wyjaśnienia, dotyczące informacji przedstawionych w zawiadomieniach albo też o wyjaśnienia wraz z dokumentacją z prowadzonych postępowań. Analiza przesłanych przez zamawiającego wyjaśnień oraz dokumentów była podstawą wszczęcia kontroli.

III.1.6. Wydawanie opinii

W 2010 r. wpłynęło do Urzędu 1451 zapytań dotyczących interpretacji przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych i przepisów wykonawczych. Wydano 1041 opinii. Przedstawione dane uwzględniają zapytania i odpowiedzi przesyłane drogą elektroniczną. Dla porównania, w 2009 r. wpłynęło 991 wniosków, natomiast wydano 651 opinii. Znacząco wzrosła zatem zarówno liczba zapytań dotyczących interpretacji przepisów ustawy Pzp, jak również liczba wydanych opinii.

Zagadnienia najczęściej poruszane w opiniach w 2010 r.:

- Szacowanie wartości przedmiotu zamówienia publicznego. Ocena niedopuszczalnego podziału na części;
- Warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, w szczególności:
 - Warunki udziału w postępowaniu art. 22 i 24 ustawy Prawo zamówień publicznych;
 - Powoływanie się przez wykonawcę na zasoby podmiotu trzeciego art. 26 ust. 2b ustawy Prawo zamówień publicznych;
 - Dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego;
- Dopuszczalność zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego – art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych:
 - Zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego w związku z ustawową zmianą stawki podatku od towarów i usług (VAT);
 - Roboty zamienne w świetle art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych;
- Sposób opisu przedmiotu zamówienia na podstawie art. 29 i 30 ustawy Prawo zamówień publicznych. Oferty równoważne;
- Zamówienia typu in house – udzielanie przez gminę zamówień spółkom komunalnym;
- Udzielanie zamówień na tzw. usługi niepriorytetowe;
- Przesłanki udzielenia zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki;
 - Udzielanie zamówień dodatkowych w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 Prawo zamówień publicznych;
 - Udzielanie zamówień uzupełniających w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 Prawo zamówień publicznych;
 - Możliwość udzielania zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki lub w trybie negocjacji bez ogłoszenia w związku z wystąpieniem powodzi;
- Zatrzymanie wadium na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy Prawo zamówień publicznych;
- Stosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych przez podmioty prawa publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- Udzielenie zamówień na pracownicze grupowe ubezpieczenie na życie;
- Poprawianie omyłek na podstawie art. 87 ust. 2 pkt 1 – 3 ustawy Prawo zamówień publicznych;
- Obowiązek stosowania ustawy przez podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych;
- Obowiązek stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych przez jednostki badawczo-rozwojowe;
- Wyłączenia stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych do udzielania zamówień na usługi w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych podstawie (art. 4 pkt. 3 lit. e);

- Stosowanie art. 6a ustawy Prawo zamówień publicznych.

III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych

Zgodnie z art. 154 ustawy Prawo zamówień publicznych Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydaje w formie elektronicznej Biuletyn Zamówień Publicznych, w którym zamieszczane są ogłoszenia przewidziane ustawą.

Obowiązek zamieszczania ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych (BZP) zachodzi w przypadku zamówień oraz konkursów, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14 000 euro, a jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Zamawiający samodzielnie zamieszczają ogłoszenia w BZP udostępnionym na portalu internetowym Urzędu Zamówień Publicznych (UZP). Zamieszczenie ogłoszenia jest możliwe wyłącznie w formie elektronicznej poprzez interaktywne formularze znajdujące się na stronach portalu UZP.

Od 29 stycznia 2010 r. obowiązują następujące formularze stanowiące załączniki do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U Nr 12, poz. 69):

- 1) ogłoszenie o zamówieniu;
- 2) uproszczone ogłoszenie o zamówieniu objętym dynamicznym systemem zakupów;
- 3) ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy
- 4) ogłoszenie o udzieleniu zamówienia;
- 5) ogłoszenie o konkursie;
- 6) ogłoszenie o wynikach konkursu;
- 7) ogłoszenie o zmianie ogłoszenia oraz
- 8) ogłoszenie o koncesji na usługi stanowiący załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 marca 2009 r. w sprawie wzoru ogłoszenia o koncesji na usługi zamieszczanego w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 39, poz. 311.)

Wejście w życie, w styczniu 2010 r., nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych wraz z nowym rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych wprowadziło szereg modyfikacji w treści formularzy ogłoszeniowych. Najistotniejsze zmiany dotyczyły ogłoszenia o zamówieniu. Wprowadzone zmiany, głównie w zakresie warunków udziału w postępowaniu, opisu sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków jak również w zakresie informacji o oświadczeniach i dokumentach jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu oraz niepodleganiu wykluczeniu, miały na celu usystematyzowanie informacji zawartych w ogłoszeniu i umożliwienie szerszego niż dotąd dostępu do nich wykonawców.

W katalogu dostępnych formularzy pojawił się nowy wzór: ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy. Zamieszczanie takiego ogłoszenia umożliwiło wykonawcom pozyskiwanie wiedzy w przedmiocie udzielania przez zamawiających zamówień w trybie negocjacji bez ogłoszenia i wolnej ręki jak również pozwoliło wykonawcom do ewentualnego kwestionowania wyboru tych trybów w przypadku, gdy nie zachodzą przesłanki do ich zastosowania. Zamieszczanie informacji o zamiarze zawarcia umowy w trybach niekonkurencyjnych ma za zadanie chronić zamawiającego przed zawarciem umowy, która mogłaby zostać unieważniona.

W roku 2010 w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszczono **405.653** ogłoszenia, w tym:

- ogłoszeń o zamówieniu – **171.571**, co stanowi **42,30 %** zamieszczonych ogłoszeń,
- ogłoszeń konkursie – **139 (0,03%)**,
- ogłoszeń o udzieleniu zamówienia – **189.919 (46,82%)**,
- ogłoszeń o wyniku konkursu – **119 (0,03%)**,
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia – **34.929 (8,61%)**,
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy – **8.976 (2,21%)**.

Łączna liczba zamieszczonych **ogłoszeń w 2010** roku w BZP była o **15% większa** niż w analogicznym okresie roku 2009 (353.307 zamieszczonych ogłoszeń).

Najwięcej zamieszczonych ogłoszeń o zamówieniu dotyczyło dostaw – ok. 36% następnie robót budowlanych – nieco ponad 33% i usług ok. 31%. W porównaniu do roku 2009 wzrosła liczba prowadzonych postępowań na usługi. W 2009 r. usługi były na poziomie ok. 28%.

Najczęściej stosowanym przez zamawiających trybem w ogłoszeniach o zamówieniu był przetarg nieograniczony. Stanowił 98,96% wszystkich ogłoszeń o zamówieniu, podobnie jak w roku 2009 – 98,74%. Pozostałe tryby były wykorzystywane w niewielkim stopniu: przetarg ograniczony – 0,54% (spadek w stosunku do roku 2009 o 0,22 punktu procentowego), negocjacje z ogłoszeniem – 0,12% (wzrost w stosunku do 2009 r. o 0,02 punktu procentowego), dialog konkurencyjny – 0,05%, licytacja elektroniczna – 0,27%, konkurs – 0,08%. Udział w zamówieniach trzech ostatnich trybów był na takim samym poziomie jak w roku 2009.

Spośród ogłoszeń o udzielonych zamówieniach, których odsetek w stosunku do roku 2009 wzrósł o ok. 7%, większość zamówień udzielono w trybie przetargu nieograniczonego, co stanowiło 72,69%. W stosunku do roku 2009 nastąpił wzrost o 4,2 punkty procentowe wykorzystania tego trybu. Duży odsetek trybów na podstawie udzielonych zamówień stanowiła wolna ręka – 22,80%. W porównaniu do 2009 r. nastąpił o 3,11 p.p. spadek wykorzystywania tego trybu. Na trzecim miejscu uplasował się tryb zapytania o cenę, na nieco niższym poziomie o ok. 1 p.p. w stosunku do roku 2009, a jego odsetek w udzielonych zamówieniach stanowił 3,41%. Trzeci rok z rzędu obserwuje się spadek wykorzystywania tego trybu.

W roku 2010 opublikowano również 10 ogłoszeń dotyczących ustanowienia dynamicznego systemu zakupów, 82 ogłoszenia dotyczących zawarcia umowy ramowej, 6 ogłoszeń dotyczących koncesji na usługi.

Na koniec roku 2010 w systemie publikacji ogłoszeń (BZP) zarejestrowanych było 28.700 użytkowników (zamawiających).

Z końcem 2010 roku Urząd uruchomił subskrypcję BZP czyli usługę skierowaną do przedsiębiorców (wykonawców) zainteresowanych codziennym otrzymywaniem pocztą elektroniczną powiadomień o zamieszczonych ogłoszeniach o zamówieniu z interesujących ich tematów. Usługa ta jest całkowicie bezpłatna oraz dostępna dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców. Przez pierwsze trzy miesiące funkcjonowania usługi zarejestrowało się w systemie ponad 3.000 wykonawców.

III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych

Informatyzacja zamówień publicznych jest istotnym procesem w całej procedurze udzielania zamówień. Pomocne w tym są rozwiązania przewidziane w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych, umożliwiające wykorzystanie środków elektronicznych do prowadzenia postępowań. Do usprawnienia i przyspieszenia procedur przyczyniają się bezpłatne narzędzia informatyczne wystawiane i utrzymywane przez Urząd.

Urząd za pośrednictwem sieci internet udostępnia **Portal centralny – serwis informacyjny**.

Urząd dotychczas utrzymywał dwie, oddzielne platformy komunikacyjne: informacyjną – stronę www oraz Portal Centralny – udostępniający forum internetowe i Biuletyn Zamówień Publicznych. W roku 2010 skonsolidowano funkcję informacyjną strony internetowej Urzędu Zamówień Publicznych z dotychczasowymi funkcjonalnościami (w szczególności z Biuletynem Zamówień Publicznych) dostępnymi na Portalu centralnym UZP. Dzięki podjętym działaniom użytkownicy internetowi korzystający z zasobów i usług udostępnianych przez UZP nie muszą przeszukiwać zasobów sieciowych w poszukiwaniu interesujących ich funkcjonalności, ponieważ są one dostępne z jednej lokalizacji. Jednocześnie dokonano zmiany środowiska aplikacyjnego i platformy sprzętowej.

Na Portalu udostępniane są m.in. następujące informacje:

- o funkcjonowaniu UZP,
- merytoryczne – akty wykonawcze, opinie prawne, wytyczne, informacje z prowadzonych przez Prezesa Urzędu kontroli itp.,
- o współpracy międzynarodowej (w tym w ramach UE),
- o szkoleniach i materiałach edukacyjnych, publikacjach
- o działaniu Krajowej Izby Odwoławczej (w tym wyszukiwarki orzeczeń KIO, wokandy).
- o zamieszczonych ogłoszeniach w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- o ważnych wydarzeniach z działalności Prezesa Urzędu

oraz

- forum internetowe dla użytkowników systemu zamówień publicznych,
- platforma aukcji i licytacji elektronicznej,
- Elektroniczna Skrzynka Podawcza,
- narzędzie do nawigacji po katalogu kodów CPV i CPC.

W ramach Portalu dostępny jest **Biuletyn Zamówień Publicznych (BZP)**. Jest to elektroniczny system umożliwiający zamawiającym zamieszczanie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń m.in. o zamówieniu, udzieleniu zamówienia, konkursie, dotyczących postępowań o wartości z przedziału 14.000 EURO do progów UE. Zamieszczanie samodzielne ogłoszeń w BZP przez zamawiających możliwe jest dzięki elektronicznym formularzom ogłoszeniowym zaimplementowanym w systemie.

Baza danych elektronicznego systemu Biuletynu Zamówień Publicznych zawiera kilkaset tysięcy ogłoszeń. System wyposażony jest w wyszukiwarkę umożliwiającą wyszukiwanie, przeglądanie i filtrowanie ogłoszeń według różnych kryteriów użytkownika.

Na Portalu udostępnione są również samorozpakowujące się archiwa z ogłoszeniami. Dla potrzeb klientów przetwarzających w sposób automatyczny ogłoszenia publikowane w BZP udostępniane są ogłoszenia w formacie xml, co umożliwia sprawne ich zaimportowanie do dowolnego systemu bazodanowego i przyspiesza dostęp do informacji o przetargach.

System umożliwia automatyczne dokonywanie powiązań ogłoszeń zamieszczonych z ogłoszeniami o zmianie ogłoszenia oraz o udzieleniu zamówienia, przez co wykonawcy mają dostęp do pełnej i aktualnej treści ogłoszeń. Umożliwia również automatyczne ściąganie przez zamawiających potwierdzeń o opublikowanych ogłoszeniach, których zamieszczenie zamawiający ma obowiązek udokumentować.

Urząd Zamówień Publicznych w 2010 r. udostępnił usługę **subskrypcji ogłoszeń** zamieszczonych w BZP. Usługa ta jest skierowana do przedsiębiorców zainteresowanych codziennym otrzymywaniem pocztą elektroniczną we wczesnych godzinach porannych wyników wyszukiwania interesujących przedsiębiorcę informacji o wszczętych przetargach. Celem uruchomienia powyższej usługi było przede wszystkim ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do informacji o interesujących zamówieniach publicznych.

Poprzez system Biuletynu Zamówień Publicznych istnieje również możliwość elektronicznego przesyłania do Prezesa Urzędu rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach publicznych.

Aby zapewnić bezawaryjny, 24 godzinny dostęp do systemu BZP Urząd utrzymuje tzw. Portal Zapasowy umiejscowiony poza siedzibą Urzędu.

Kolejnym narzędziem dostępnym na Portalu jest **elektroniczna klasyfikacja kodów CPV, CPC, usług priorytetowych i niepriorytetowych**.

Urząd Zamówień Publicznych udostępnia narzędzie, które ułatwia wyszukiwanie niezbędnych informacji i pozwala na szybsze kwalifikowanie nabywanych przez użytkowników dostaw, usług oraz robót budowlanych. Wyszukiwarka kodów CPV oraz CPC powstała na podstawie Rozporządzenia Komisji WE nr 213/2008 z 28 listopada 2007 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV, a uwzględnione w niej klasyfikacje stosuje się w celu opisu przedmiotu zamówienia od dnia 15 września 2008 r. Uwzględnia ona zarówno nomenklaturę Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) jak i zastąpionej przez niego Centralnej Klasyfikacji Produktów (CPC) oraz przedstawia tabelę zbieżności powyższych klasyfikacji. Dodatkowo katalog usług, wymienionych we Wspólnym Słowniku Zamówień został skategoryzowany w ramach usług priorytetowych oraz niepriorytetowych stosownie do treści Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. z 2010 r. Nr 12, poz. 68), wydanego na podstawie art. 2 a ustawy Prawo zamówień publicznych, co ułatwia weryfikację usług, w stosunku do których możliwe jest zastosowanie uproszczonego trybu nabycia, zgodnie z treścią art. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Prezesa Ministrów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych doręczenia dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym (Dz. U. Nr 200, poz. 1651), Urząd utrzymuje Elektroniczny Urząd Podawczy (EUP) wraz z **Elektroniczną Skrzynką Podawczą (ESP)** - "Dostępny publicznie środek komunikacji elektronicznej służący do przekazywania informacji w formie elektronicznej do podmiotu publicznego przy wykorzystaniu powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej". Poprzez elektroniczną skrzynkę podawczą do Urzędu, w tym do Prezesa KIO, można złożyć na elektronicznych formularzach m.in. następujące sprawy opatrzone bezpiecznym certyfikowanym podpisem elektronicznym:

- Korespondencja dotycząca spraw odwoławczych
- Odwołanie
- Przystąpienie do postępowania odwoławczego
- Wniosek o nadanie loginu i hasła do zamieszczania ogłoszeń w BZP

Rocznie do Urzędu wpływa tą drogą kilkaset spraw.

Dodatkowym narzędziem znajdującym się na Portalu jest **forum dyskusyjne** które umożliwia swobodną wymianę wiedzy i informacji pomiędzy osobami zaangażowanymi w system zamówień publicznych, pracownikami zamawiających, wykonawców i osobami prywatnymi.

Z uwagi na bardzo znikome wykorzystanie narzędzia umożliwiającego elektroniczne przesyłanie ogłoszeń do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (elektronicznej bazie danych TED) w ramach tzw. eSendera, Urząd zrezygnował z jego modyfikacji i utrzymania. Koszty jego utrzymania były nieproporcjonalnie wysokie do ilości użytkowników, którzy korzystali z tej drogi.

W ramach działań podejmowanych w celu zwiększenia wykorzystania środków elektronicznych, Urząd Zamówień Publicznych bezpłatnie udostępnił zamawiającym **system informatyczny służący do prowadzenia aukcji i licytacji elektronicznych** (moduł licytacji elektronicznych został uruchomiony w roku 2009, moduł aukcji elektronicznych – z dniem 6 stycznia 2010 r.). Platforma Aukcji i Licytacji elektronicznych UZP jest systemem stosunkowo prostym, którego obsługa nie wymaga specjalistycznej wiedzy informatycznej. System nie ma wygórowanych wymagań sprzętowych, przez co umożliwia korzystanie z niego przez zamawiających dysponujących starszym, mniej zaawansowanym sprzętem. Korzystanie z niego nie wymaga instalacji na komputerach zamawiającego – program jest dostępny w trybie bezpośredniego połączenia ze stroną internetową pod adresem <https://licytacje.uzp.gov.pl> (moduł licytacji) oraz <https://aukcje.uzp.gov.pl/> (moduł aukcji). Platforma jest narzędziem skierowanym głównie do mniejszych zamawiających, którzy sami nie dysponują tego typu oprogramowaniem, a jednocześnie nie mają możliwości poniesienia opłat żądanych przez podmioty udostępniające komercyjne platformy licytacyjne.

W 2010 r. przeprowadzono na platformie Urzędu Zamówień Publicznych 299 licytacji elektronicznych, tj. ponad 50 postępowań więcej niż w roku 2009, w którym na tej platformie przeprowadzono 240 licytacji. Ceny ofert uzyskanych w wyniku licytacji były średnio o **22%** niższe niż ustalone przez zamawiających ceny wywoławcze (porównywalnie do roku 2009). Największe oszczędności zanotowano w licytacji, w której cena wywoławcza podana przez zamawiającego wynosiła **13 737 200,00 zł**, a cena oferty najkorzystniejszej wyniosła **11 000 000,00 zł**, a zatem oferta najkorzystniejsza okazała się tańsza od wskazanej przez zamawiającego ceny wywoławczej o **2 737 200 zł**, tj. o **19,93%**. W innej licytacji cena wywoławcza podana przez zamawiającego wynosiła **1 855 169,77 zł**, a cena oferty najkorzystniejszej wyniosła **1 039 500,00 zł**, a zatem oferta najkorzystniejsza okazała się tańsza od wskazanej przez zamawiającego ceny wywoławczej o **815 669,77 zł**, tj. **43,97%**.

Platforma licytacji elektronicznych Urzędu Zamówień Publicznych w 2010 roku przyniosła łącznie ponad 23 mln zł oszczędności w stosunku ceny wywoławczej do ceny zamknięcia licytacji a zatem w licytacjach, w których były podawane przez zamawiających ceny wywoławcze. W pozostałych licytacjach stanowiących ponad 30% wszystkich licytacji elektronicznych nie były podawane ceny wywoławcze a wysokość oszczędności w stosunku do pierwszych postąpień może być ustalana odpowiednio, proporcjonalnie do podanych wartości.

W tym samym okresie na Platformie Aukcji Elektronicznych UZP przeprowadzonych zostało 247 aukcji. **Dzięki przeprowadzeniu ww. aukcji zamawiający uzyskali oferty w sumie o 89 336 546,90 zł tańsze od ofert pisemnych składanych w postępowaniach.** Najwyższy poziom oszczędności został odnotowany w aukcji ZIKiT w Krakowie na budowę linii tramwajowej ul. Brożka – Kampus UJ (aukcja nr A-246-2010), w której cena najkorzystniejszego postąpienia elektronicznego była o 18 973 650,01 zł niższa od najkorzystniejszej oferty pisemnej.

III.1.9. Wykaz wykonawców, którzy wyrządzili szkodę, nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie

Stosownie do art. 154 pkt 5a, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych prowadzi ogłasza i aktualizuje na stronie internetowej Urzędu wykaz wykonawców, którzy wyrządzili szkodę nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie, jeżeli szkoda ta została stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu oraz dokonuje wykreśleń wykonawców z wykazu. Wykaz ten stanowi dla zamawiających informację, że w odniesieniu do wskazanych wykonawców zachodzą przesłanki wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, określone w przepisie art. 24 ust. 1 pkt 1.

Zgodnie z tym przepisem z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wyklucza się wykonawców, którzy wyrządzili szkodę, nie wykonując zamówienia lub

wykonując je nienależycie, jeżeli szkoda ta została stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, które uprawomocniło się w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający zobowiązany jest do przekazania jego odpisu Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych, w celu niezwłocznego zaktualizowania na stronie internetowej Urzędu wykazu wykonawców, którzy wyrządzili ww. szkodę.

Wykaz wykonawców, o którym mowa w art. 154 pkt 5a ustawy Prawo Zamówień Publicznych został ogłoszony i jest aktualizowany przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych, pod adresem: <http://www.uzp.gov.pl/na-skroty/fold-na-skroty-wykaz-wykonawcow-art-154-pkt-5a>.

W wykazie tym zamieszczane są następujące dane:

- 1) w odniesieniu do osób fizycznych: imię i nazwisko, numer PESEL oraz miejsce zamieszkania, a jeżeli osoba prowadzi działalność gospodarczą, to również jej firmę, adres prowadzenia działalności gospodarczej oraz numer wpisu do ewidencji działalności gospodarczej;
- 2) w odniesieniu do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej: firmę oraz siedzibę, a także numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego

- z tym, że w przypadku wykonawców mających siedzibę albo miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – odpowiednio: imię i nazwisko, firmę, siedzibę, miejsce prowadzenia działalności gospodarczej oraz informację o wpisie do równoważnego rejestru prowadzonego na podstawie przepisów prawa państwa jego siedziby albo miejsca zamieszkania;

- 3) wskazanie orzeczenia stwierdzającego wyrządzenie szkody przez wykonawcę, obejmujące datę jego wydania, sygnaturę akt, określenie sądu, który je wydał oraz datę, od której orzeczenie jest prawomocne.

W roku 2010 Prezes Urzędu Zamówień Publicznych na podstawie przesłanych przez zamawiających odpisów prawomocnych orzeczeń sądowych zamieścił w wykazie wykonawców, którzy wyrządzili szkodę nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie trzy podmioty. Obecnie w wykazie zamieszczonych jest dwunastu wykonawców.

III.2. Rada Zamówień Publicznych

Rada Zamówień Publicznych jest organem doradczo - opiniodawczym Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, powołanym na podstawie art. 157 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 i Nr 161, poz. 1078).

Rada Zamówień Publicznych w obecnym składzie została powołana przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 1 grudnia 2008 r.

W skład Rady Zamówień Publicznych wchodzi od 10 do 15 członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów, a jej kadencja upływa wraz z upływem kadencji Prezesa Urzędu. Członkowie Rady są reprezentantami różnych środowisk, a ich doświadczenie, autorytet i posiadana wiedza są gwarantem prawidłowego realizowania zadań Rady.

Uprawnionymi do zgłaszania kandydatów są w szczególności kluby parlamentarne, ogólnokrajowe organizacje samorządu terytorialnego oraz ogólnokrajowe organizacje przedsiębiorców.

Członkami Rady są:

1. Andrzej Bratkowski – Przewodniczący,
2. Elżbieta Gnatowska – Wiceprzewodnicząca,
3. Jacek Ambroziak,
4. Andrzej Arendarski,

5. Cezary Banasiński,
6. Iwona Bendorf – Bundorf,
7. Jacek Jerka,
8. Jacek Krupa,
9. Henryk Nowicki,
10. Kazimierz Pałasz,
11. Andrzej Panasiuk,
12. Adam Pęziół,
13. Wacława Starzyńska,
14. Ryszard Szostak,
15. Marek Wierzbowski.

Zgodnie z art. 157 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych do zadań Rady Zamówień Publicznych należy:

1. wyrażanie opinii w szczególnie istotnych sprawach systemu zamówień, przedstawionych jej przez Prezesa Urzędu,
2. opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących zamówień,
3. opiniowanie rocznych sprawozdań Prezesa Urzędu o funkcjonowaniu systemu zamówień,
4. ustalanie zasad etyki zawodowej osób wykonujących określone w ustawie zadania w systemie zamówień.

W 2010 r. odbyły się 4 posiedzenia Rady Zamówień Publicznych, na których omawiano następujące zagadnienia:

- XV – lecie systemu zamówień publicznych. Cele systemu i ich realizacja – wnioski z konferencji toruńskiej,
- projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania,
- projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie regulaminu postępowania przy rozpatrywaniu odwołań.
- Sprawozdanie Prezesa Urzędu z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2009 r.,
- informacja o działalności Krajowej Izby Odwoławczej w 2009 r.,
- projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,

Rada na swym posiedzeniu:

- Uchwałą nr 7 pozytywnie zaopiniowała projekt Sprawozdania z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2009 r.,
- Uchwałą nr 8 pozytywnie zaopiniowała projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
- projekt założeń do zmian ustawy Prawo zamówień publicznych mającej na celu dostosowanie ustawy do dyrektywy 2009/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa,
- skutki zmian w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych – prezentacja.

Rada na swym posiedzeniu Uchwałą nr 9 pozytywnie zaopiniowała projekt założeń do zmiany ustawy – Prawo zamówień publicznych w zakresie implementacji dyrektywy 2009/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r.

- informacja Prezesa Urzędu dotycząca przebiegu prac nad projektem założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych w zakresie implementacji dyrektywy 2009/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13

lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa.

Rada Zamówień Publicznych jako instytucja dialogu społecznego, odgrywa szczególnie istotną rolę w systemie zamówień publicznych. Jest instrumentem społecznego nadzoru nad wydatkowanymi środkami publicznymi i głosem uczestników rynku zamówień publicznych w sprawach szczególnie istotnych dla sprawnego funkcjonowania całego systemu zamówień publicznych.

III.3. Krajowa Izba Odwoławcza

III.3.1. Rozpatrywanie odwołań

Podstawową rolą Krajowej Izby Odwoławczej zgodnie z art. 172 ustawy jest rozpoznawanie odwołań wnoszonych w postępowaniu i udzielenie zamówienia publicznego.

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. Krajowa Izba Odwoławcza rozpoznała 2.992 odwołania. Orzeczenia KIO, jakie zapadły w 2010 r. przedstawiają się następująco:

Odwołania	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2.992	100%
Zwrot z powodu braku wpisu	90	3%
Zwrot z powodu nie uzupełnienia braków formalnych	190	6%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	290	10%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	355	12%
Odrzucone	291	10%
Oddalone	993	33%
Uwzględnione	783	26%

III.3.2. Pozostałe kompetencje

Na podstawie przepisów ustawy do pozostałych kompetencji Krajowej Izby Odwoławczej należy rozpoznawanie wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia przez Izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze (art. 183 ust. 1 ustawy) oraz wyrażanie w formie uchwały opinii w sprawie zastrzeżeń do wyników kontroli zgłoszonych przez zamawiającego do Prezesa Urzędu w toku przeprowadzania kontroli, zarówno doraźnej, jak i uprzedniej (art. 167 ust. 3 oraz art. 171 a ustawy).

III.3.2.1 Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy przed rozpatrzeniem odwołania

W 2010 r. KIO do KIO wpłynęło 109 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy. Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco:

Rozstrzygnięcie	Liczba	Odsetek
Uchylenie zakazu	29	26,61%
Odmowa uchylenia zakazu	66	60,55%
Umorzenie postępowania	14	12,84%

Dla porównania w 2009 r. KIO rozpoznała 124 wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu. Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco: w 62 przypadkach (50%) odmówiono uchylenia zakazu, w 56 przypadkach (45,16%) uchylono zakaz, a w 6 (4,83%) odrzucono wniosek. Z powyższych danych wynika zatem, że w 2010 r. o 10 punktów procentowych wzrosła liczba wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy, które zostały przez KIO rozpatrzone negatywnie.

III.3.2.2 Opinie w sprawach zastrzeżeń do wyników kontroli, wydanych w wyniku przeprowadzenia kontroli doraźnej i kontroli uprzedniej

W 2010 r. do KIO skierowano 108 zastrzeżeń od wyników kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu. Rozstrzygnięcia w przedmiocie tych zastrzeżeń przedstawiały się następująco:

Sposób rozpatrzenia	Kontrola doraźna		Kontrola uprzednia	
	Liczba	Odsetek	Liczba	Odsetek
Nieuwzględnione	64	82,06%	24	80%
Częściowo uwzględnione	5	6,41%	2	6,67%
Uwzględnione	9	11,53%	4	13,33%
Ogółem	78	72,23%	30	27,77%

Dla porównania w 2009 r. Krajowa Izba Odwoławcza wydała 54 opinie w sprawie zastrzeżeń, dotyczących zarówno kontroli uprzedniej, jak również kontroli doraźnej. W 2010 r. nastąpił zatem dwukrotny wzrost tego rodzaju spraw.

III.3.3. Postępowanie kwalifikacyjne na członków Krajowej Izby Odwoławczej w 2010 r.

W 2010 r. zostało zakończone postępowanie na nowych członków Krajowej Izby Odwoławczej wszczęte przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek Prezesa UZP w dniu 31 sierpnia 2009 r. Zgodnie z Uchwałą Komisji Kwalifikacyjnej z dnia 26 stycznia 2010 r. 17 osób zostało uznanych za spełniające wymagania art. 173 ust. 2 ustawy. W dniu 8 marca 2010 r. odbyła się uroczystość ślubowania nowo powołanych członków Krajowej Izby Odwoławczej. Członkowie Izby złożyli ślubowanie na ręce Wiceprezesa Rady Ministrów Pana Waldemara Pawlaka. W wyniku przeprowadzonego postępowania liczba członków Krajowej Izby Odwoławczej wzrosła do 38.

III.4. Działalność Urzędu Zamówień Publicznych

III.4.1. Organizacja Urzędu Zamówień Publicznych

1. Struktura organizacyjna

W roku 2010 struktura Urzędu Zamówień Publicznych nie uległa zmianie. W skład Urzędu wchodziło osiem komórek organizacyjnych:

- 1) Departament Prawny;
- 2) Departament Kontroli Doraźnej;
- 3) Departament Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- 4) Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej;

- 5) Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych;
- 6) Departament Odwołań;
- 7) Biuro Organizacyjno-Finansowe
- 8) Samodzielne Stanowisko do Spraw Audytu Wewnętrznego.

Departament Prawny realizuje zadania Urzędu związane z prawnymi aspektami funkcjonowania systemu zamówień publicznych, zadania związane z legislacją oraz zapewnia reprezentację Urzędu przed organami ochrony prawnej.

Departament Kontroli Doraźnej realizuje zadania wynikające z uprawnień kontrolnych Prezesa Urzędu w zakresie zamówień niefinansowanych ze środków UE w tym wykonuje czynności związane z badaniem i oceną legalności wyboru trybu udzielania zamówienia publicznego innego niż przetarg nieograniczony lub ograniczony, zawarcia umowy, której przedmiotem są świadczenia okresowe lub ciągłe na okres dłuższy niż 4 lata, zawarcia umowy ramowej na okres dłuższy niż 4 lata.

Departament Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze Środków Unii Europejskiej realizuje zadania wynikające z uprawnień kontrolnych Prezesa Urzędu w zakresie zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej realizuje zadania związane z zapewnianiem zgodności regulacji polskiego systemu zamówień publicznych z prawem europejskim oraz zadania wynikające z uprawnień Prezesa Urzędu w zakresie współpracy międzynarodowej w sprawach związanych z zamówieniami publicznymi.

Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych odpowiada za koordynację działań związanych z przygotowaniem i upowszechnianiem programów szkoleniowych, organizowaniem i inspirowaniem szkoleń, opracowywaniem i upowszechnianiem materiałów szkoleniowych oraz monitoruje funkcjonowanie systemu zamówień publicznych, opracowuje i gromadzi materiały analityczne dotyczące funkcjonowania krajowego i wspólnotowego rynku zamówień publicznych. W Departamencie ulokowano również funkcję rzecznika prasowego zapewniającą obsługę medialną Prezesa Urzędu.

Departament Odwołań wykonuje zadania związane z kompetencjami Prezesa Urzędu w zakresie funkcjonowania systemu odwołań oraz obsługi organizacyjnej Krajowej Izby Odwoławczej, właściwej do rozpoznawania odwołań wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Do zadań Departamentu należy również upowszechnianie orzecznictwa dotyczącego zamówień, a także analizowanie funkcjonowania systemu środków ochrony prawnej.

Biuro Organizacyjno-Finansowe zapewnia obsługę w zakresie księgowości i spraw pracowniczych, obsługę kancelaryjną, obsługę informatyczną, obsługę administracyjno-organizacyjną przedsięwzięć realizowanych przez Urząd, prowadzi postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zajmuje się obsługą Biuletynu Zamówień Publicznych a także zapewnia przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Samodzielne Stanowisko do Spraw Audytu Wewnętrznego odpowiada za przeprowadzanie audytu wewnętrznego w Urzędzie, zgodnie z odrębnymi przepisami i powszechnie uznawanymi standardami audytu.

Dla zapewnienia ochrony informacji niejawnych w UZP funkcjonuje utworzony przez Prezesa Urzędu Pion Ochrony, którym kieruje Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych. Pion Ochrony zapewnia bezpieczeństwo w warunkach potencjalnych zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych oraz bezpieczeństwo informacji niejawnych stanowiących tajemnicę

państwową i służbową jak również innych dokumentów istotnych w realizacji głównych zadań Urzędu, a także bezpieczeństwo teleinformatyczne i ochronę danych osobowych.

2. Budżet i zatrudnienie

Wydatki budżetu państwa

Urząd Zamówień Publicznych w 2010 r. w rozdziale 75001 zrealizował wydatki na ogólną kwotę 18.924.893,60 zł., co stanowi 94,3 % planu po zmianach budżetu państwa na 2010 r., i 94,6 % planu po zmianach uwzględniającego ograniczenie wydatków z tytułu dokonanych blokad wydatków. W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2009 r. (16.919.954,59 zł) wydatki zrealizowane w 2010 r. stanowiły 111,8 %.

Urząd Zamówień Publicznych w 2010 r. w rozdziale 75076 (Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej) zrealizował wydatki w kwocie 48.599,12 zł., co stanowi 86,8 % kwoty wykazanej w ustawie budżetowej w rozdziale 75076, oraz 95,3 % planu po zmianach uwzględniającego ograniczenie wydatków dokonane blokadą wydatków.

Wydatki budżetu środków europejskich

W 2010 roku Urząd Zamówień publicznych uczestniczył w realizacji zadania wynikającego z przystąpienia jako partner do projektu „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo” realizowanego w ramach **Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**, Działanie 2.1.3 „Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw”.

W związku z ww. projektem Urząd zrealizował wydatki na ogólną kwotę 142.614,43 zł. z budżetu środków europejskich, co stanowi 18,7 % planu po zmianach budżetu środków europejskich na 2010 r., i 30,4 % planu po zmianach uwzględniającego ograniczenie wydatków z tytułu dokonanych blokad wydatków.

Zatrudnienie

Zatrudnienie w Urzędzie na koniec roku 2010 wynosiło 134,22 etatów (z uwzględnieniem osób przebywających na urloпах macierzyńskich, wychowawczych oraz zasiłkach chorobowych). W 2010 roku z pracy w Urzędzie zrezygnowało 13 osób, natomiast przyjęto 20 osób w tym 5 na umowę na czas zastępstwa. W wyniku włączenia w 2008 roku Urzędu do projektu „Aktualizacja planu działań na rzecz zwiększenia potencjału administracyjnego jednostek zaangażowanych w realizację Programów Operacyjnych w Polsce w latach 2007 – 2013” w Urzędzie funkcjonuje 10 etatów finansowanych ze środków UE i 20 etatów dofinansowanych ze środków UE.

Przy Urzędzie działa również Krajowa Izba Odwoławcza (KIO), właściwa do rozpoznawania odwołań wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Na koniec 2010 roku zatrudnienie w KIO wynosiło 38 członków (z uwzględnieniem osób przebywających na urloпах macierzyńskich, wychowawczych, zasiłkach chorobowych).

III.4.2. Programy edukacyjne i szkoleniowe realizowane przez Urząd

1. Działalność edukacyjna Urzędu

W 2010 roku Urząd Zamówień Publicznych kontynuował działalność edukacyjno – informacyjną, służącą upowszechnianiu wiedzy na temat obowiązujących przepisów regulujących udzielanie zamówień publicznych oraz wprowadzaniu dobrych praktyk wśród

zamawiających i wykonawców, wpływających na bardziej racjonalne wydatkowanie środków publicznych, w szczególności pochodzących z funduszy Unii Europejskiej. Przeprowadzonych zostało szereg konferencji, szkoleń i seminariów, których celem było propagowanie tej wiedzy.

W pierwszym półroczu odbyły się trzy konferencje - **Zmiany w systemie zamówień publicznych i ich wpływ na sposób udzielania zamówień publicznych współfinansowanych z udziałem środków unijnych**, które były kontynuacją konferencji dot. najważniejszych zmian w przepisach wprowadzonych ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 206, poz. 1591) oraz ustawą z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1778) a miały na celu przygotowanie uczestników systemu zamówień publicznych do udzielania zamówień w nowym stanie prawnym. W konferencjach tych wzięło udział około 400 osób.

Również w I półroczu 2010 r. kontynuowany był cykl szkoleń dot. aukcji elektronicznej i prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie licytacji elektronicznej z wykorzystaniem platformy udostępnionej przez Urząd Zamówień Publicznych, w których udział wzięło ponad 200 osób.

W dniu 14 czerwca 2010 r. Rada Ministrów przyjęła **Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2010-2012** opracowany przez Urząd Zamówień Publicznych.

W związku z zakończeniem realizacji inicjatyw w ramach Krajowego Planu Działań w zakresie zielonych zamówień publicznych na lata 2007-2009, UZP opracował nowy 3-letni dokument planistyczny, którego celem jest dalsza popularyzacja zielonych zamówień publicznych w Polsce. Dokument obejmuje analizę unijnych i krajowych regulacji prawnych zarówno bezpośrednio odnoszących się do kwestii zielonych zamówień publicznych, jak i pośrednio z nimi powiązanych. Zawiera również informacje dotyczące dotychczas zrealizowanych działań oraz wyniki badań przeprowadzonych w początkowym okresie realizacji planu i na etapie jego zakończenia. W ślad za inicjatywami unijnymi oraz w związku z wprowadzeniem do ustawy Prawo zamówień publicznych przepisów umożliwiających uwzględnienie w szerszym stopniu w zamówieniach publicznych kwestii społecznych, w dokumencie dodatkowo ujęto harmonogram działań w tym zakresie.

Dokument Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2010-2012 dostępny jest na stronie internetowej UZP:
<http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;291>

W dniach 21 – 22 czerwca 2010 r. odbyła się w Łodzi pod patronatem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych konferencja „**Ekonomiczne i prawne zagadnienia zamówień publicznych. Polska na tle Unii Europejskiej. Międzynarodowa Konferencja Naukowa**”. Organizatorami tego wydarzenia był Urząd Zamówień Publicznych oraz Uniwersytet Łódzki. Wzięło w niej udział ponad 150 osób. Organizatorom konferencji przyświecała idea stworzenia okazji do wymiany doświadczeń oraz zaprezentowania dorobku naukowego w obszarze różnych dyscyplin podejmujących zagadnienia z zakresu zamówień publicznych.

W dniach 5 i 22 listopada br. w siedzibie Urzędu Zamówień Publicznych odbyły się **szkolenia dot. zrównoważonych zamówień publicznych** w ramach tegorocznej edycji. W trakcie spotkania omówione zostały następujące tematy:

- Zakres merytoryczny Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2010-2012. Podsumowanie dotychczas zrealizowanych inicjatyw;

- GPP toolkit – zestaw kryteriów środowiskowych opracowanych przez Komisję Europejską;
- Prawne aspekty zielonych zamówień publicznych – praktyczne wskazówki do sporządzenia specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
- Praktyczne porady służące ograniczeniu zużycia energii w biurach;
- Kryteria w zakresie efektywności energetycznej w ramach zamówień publicznych;
- Optymalizacja standardu energetycznego budynków.

Każdorazowo w szkoleniu wzięło udział 40 przedstawicieli administracji publicznej odpowiedzialnych za procedury przetargowe w macierzystych jednostkach.

W dniu 8 listopada 2010 r. Urząd Zamówień Publicznych przystąpił do projektu **Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo**, który od 2009 r. realizowany jest przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Projekt ten współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 2.1 „**Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki**”, Poddziałanie 2.1.3. „**Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw**” i realizowany będzie w latach 2010 - 2013.

Założenia projektu zostały oparte na rekomendacjach wskazanych w dokumencie rządowym przyjętym w 2008 r. „**Nowe podejście do zamówień publicznych – zamówienia publiczne a małe i średnie przedsiębiorstwa, innowacje i zrównoważony rozwój**”.

Działania przewidziane w Projekcie zmierzają do zmiany podejścia administracji publicznej i przedsiębiorców do procedury ubiegania się i prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

W ramach Projektu realizowane będą kompleksowe działania, prowadzone w skali ogólnopolskiej, mające na celu zwiększenie udziału sektora małych i średnich firm w zamówieniach publicznych oraz upowszechnianie wśród zamawiających elementów nowego podejścia do zamówień publicznych.

Dnia 7 grudnia 2010 r. w Warszawie odbyła się konferencja inaugurująca działania szkoleniowe i doradcze w Projekcie „**Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo**”. W konferencji wzięło udział ok. 200 osób – uczestników systemu zamówień publicznych, zarówno zamawiających, jak i wykonawców. Na konferencji przedstawiono założenia projektu, który przewiduje zorganizowanie m.in. 50 dwudniowych szkoleń dla zamawiających w dużych miastach Polski i przeszkolenie 1000 osób zatrudnionych w administracji publicznej, zajmujących się zamówieniami publicznymi, reprezentujących 500 zamawiających. Oczekiwane efekty tych działań to otwarcie na innowacyjność i nowoczesne rozwiązania, szersze stosowanie instrumentów elektronicznych w procedurze udzielania zamówień publicznych, korzystanie z trybów negocjacyjnych, stosowanie kryteriów oceny ofert adekwatnych do przedmiotu zamówienia (jakość, koszty użytkowania, rentowność) oraz odstępianie od praktyki stosowania jednego kryterium „ceny”.

W dniach 7 - 8 grudnia 2010 r. odbyło się w Lublinie pierwsze szkolenie dla zamawiających zorganizowane w ramach ww. Projektu W szkoleniu uczestniczyły 22 osoby reprezentujące administrację samorządową i wojewódzką z terytorium województwa lubelskiego. Pierwszy dzień szkolenia dotyczył różnicowania kryteriów oceny ofert w kontekście nowego podejścia do zamówień publicznych. Dzień drugi poświęcono zagadnieniom udzielania zamówień w trybach negocjacyjnych w kontekście nowego podejścia do zamówień publicznych.

Pod koniec 2010 r. odbyły się dwie konferencje dla instytucji kontrolnych, w tym jedna również w ramach projektu „**Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo**” zorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych i Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Wzięli w niej udział przedstawiciele instytucji kontrolnych, którzy mieli możliwość wysłuchania prelekcji dotyczących przypadków wystąpienia Prezesa UZP do sądu o stwierdzenie nieważności umowy oraz kontroli poprawności udzielania zamówień publicznych. Druga konferencja zorganizowana została przez Urząd Zamówień Publicznych pt. **Kontrola postępowań o zamówienia publiczne – prezentacja listy naruszeń ze**

szczególnym uwzględnieniem naruszeń kwalifikowanych jako skutkujące nieważnością umowy. Wzięło w niej udział ok. 70 osób również przedstawiciele urzędów kontroli skarbowej, urzędów marszałkowskich, CUPT, a także ministerstw. Na spotkaniu zaprezentowana została, opracowana przez Urząd Zamówień Publicznych, lista czynności podejmowanych przez zamawiających, które powinny stanowić przedmiot szczególnej analizy organów kontroli zajmujących się zamówieniami publicznymi. Lista jest efektem wieloletnich doświadczeń kontrolerów UZP i została stworzona w celu zwiększenia efektywności prowadzonych działań. Zostały w niej wymienione obszary ustawy, które są kluczowe dla zapewnienia realizacji celów ustawy, a w szczególności wskazane zostały przepisy, których naruszenie może mieć wpływ na wynik postępowania. Lista może stać się przydatnym narzędziem oraz stanowić krok w kierunku standaryzacji zasad prowadzenia kontroli w obszarze zamówień publicznych.

W dniu 9 grudnia 2010 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbyła się konferencja zorganizowana przez Centralne Biuro Antykorupcyjne z okazji **Międzynarodowego Dnia Przeciwdziałania Korupcji**. W konferencji wzięli udział m.in. Pełnomocnik Rządu do Spraw Opracowania Programu Zapobiegania Nieprawidłowościom w Instytucjach Publicznych – **Julia Pitera**, Pełnomocnik Premiera ds. Służb Specjalnych - **Jacek Cichocki**, przedstawiciele ministerstw i instytucji centralnych, służb wymiaru sprawiedliwości, naukowcy oraz organizacje pozarządowe zaangażowane w przeciwdziałanie i zapobieganie zagrożeniom jakie niesie ze sobą korupcja. Zaproszono również specjalistów z instytucji antykorupcyjnych z zagranicy, m.in. z Litwy, Łotwy i Rumunii. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych poruszał kwestie ograniczenia ryzyka pojawienia się korupcji poprzez nałożenie obowiązku stosowania przejrzystych procedur udzielania zamówień publicznych oraz podkreślił jak istotnym w ograniczeniu ryzyka korupcji jest publikacja ogłoszeń o zamówieniach, która gwarantuje przejrzystość, konkurencyjność oraz efektywność ekonomiczną postępowań. Statystyki z roku bieżącego w stosunku do roku 2007 pokazują, iż nastąpił spadek stosowania zamówień z wolnej ręki czyli procedury, która nie jest w pełni przejrzystą z 28% do 17%, przy jednoczesnym wzroście liczby procedur otwartych, dostępnych dla wszystkich potencjalnych wykonawców o 13 pkt %.

W dniu 10 grudnia 2010 r. odbyła się **IV ogólnopolska konferencja poświęcona zrównoważonym zamówieniom publicznym** zorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych. Realizacja konferencji wynika z Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2010-2012, który w dużej mierze koncentruje się zadaniach informacyjno – szkoleniowych zamawiających i opinii publicznej. Celem konferencji była dalsza popularyzacja informacji na temat powiązania kwestii środowiskowych oraz społecznych z zamówieniami publicznymi poprzez wskazanie podstaw prawnych oraz odniesienie do tematów związanych z ochroną środowiska i ekonomią społeczną.

W trakcie konferencji zaprezentowane zostały przykłady realizacji społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi oraz zielonych zamówień realizowanych przez Łódzką Spółkę Infrastrukturalną i Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Częstochowie. W konferencji udział wzięli przedstawiciele Akademii Rozwoju Filantropii, Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji. Na konferencji przedstawiciel Ministerstwa Gospodarki dokonał prezentacji nowo oddanego do użytku portalu informacyjnego:
www.zielonezamowienia.gov.pl.

W konferencji udział wzięło ok. 80 uczestników.

2. Wydane publikacje

Obok działań szkoleniowych upowszechnieniu wiedzy dotyczącej zamówień publicznych służyła działalność wydawnicza Urzędu Zamówień Publicznych.

W 2010 r. ukazały się dwa kolejne numery cyklicznej publikacji **Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Zeszyty orzecznicze**, w nakładzie po 3.000 egzemplarzy. Zeszyty orzecznicze zostały opracowane w oparciu o orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej oraz sądów okręgowych, stanowiące niejednokrotnie podstawę dla decyzji podejmowanych przez zamawiających w trakcie prowadzonych postępowań. Są cenną pomocą przy rozwiązywaniu praktycznych problemów, napotykanym w procesie udzielania zamówień, pozwalając uniknąć błędów i wpływając na zwiększenie efektywności stosowania procedur udzielania zamówień publicznych.

W związku z konferencją, która odbyła się 22-23 czerwca w Łodzi, zorganizowaną wspólnie przez Urząd Zamówień Publicznych oraz Uniwersytet Łódzki ukazała się publikacja w nakładzie 1.000 egzemplarzy pt. **Ekonomiczne i prawne zagadnienia zamówień publicznych. Polska na tle Unii Europejskiej**. Zostały w niej zebrane wszystkie wygłoszone podczas konferencji referaty autorstwa wysokiej klasy specjalistów pochodzących ze środowiska naukowego, jak również praktyków w dziedzinie zamówień publicznych.

Wejście w życie 19 grudnia 2009 r. ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz.100) było pretekstem do wydania przez Urząd Zamówień Publicznych publikacji **Partnerstwo Publiczno-Prywatne. Poradnik**. Celem wydania tego poradnika była pomoc przy wykonywaniu zadań publicznych na zasadzie kooperacji sektorów publicznego i prywatnego w Polsce. Jest to istotne zwłaszcza w kontekście postępujących przygotowań do Mistrzostw Europy UEFA Euro 2012, potrzeb inwestycyjnych w polskich samorządach, a także aktualnych uwarunkowań finansowych. Wiedza zawarta w ww. publikacji adresowana jest do wszystkich podmiotów publicznych zainteresowanych zawieraniem umów, umów koncesji i umów o PPP. Jej celem jest przedstawienie koncepcji Partnerstwa Publiczno - Prywatnego jako równoprawnej metody realizacji zadań publicznych, a nade wszystko opisanie procesu programowania i realizacji projektu inwestycyjnego w świetle aktualnych przepisów prawnych, a także wyjaśnienie innych istotnych zagadnień związanych z kontraktami tego typu.

W związku z przystąpieniem Urzędu Zamówień Publicznych do projektu realizowanego przez PARP „**Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo**” wydanych zostało przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pięć publikacji: **Nowe podejście do zamówień publicznych - wyzwanie dla zamawiających - szansa dla małych i średnich przedsiębiorstw; Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo; Instrumenty elektroniczne w procesie udzielania zamówień publicznych; Zamówienia publiczne przyjazne innowacjom** oraz **Opinie prawne w zakresie zamówień publicznych**. Publikacje wydane zostały na potrzeby szkoleń i konferencji w latach 2010 – 2013, które będą odbywać się w ramach ww. projektu i zostaną rozdysponowane bezpłatnie ich uczestnikom.

W grudniu 2010 r. wydana została publikacja **Wytyczne dotyczące interpretacji przesłanek pozwalających na przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki i zapytania o cenę.**, która była dokumentem przyjętym 18 listopada 2010 r. przez Komitet Rady Ministrów. Celem wydania wytycznych jest przybliżenie orzecznictwa i decyzji organów, tak krajowych (sądy, Urząd Zamówień Publicznych, Krajowa Izba Odwoławcza), jak i unijnych (ETS), a tym samym pomoc w interpretacji przepisów ustawy i w konsekwencji w uniknięciu negatywnych skutków decyzji podjętych zgodnie z prawem.

Publikacja skierowana jest przede wszystkim do zamawiających, szczególnie do naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, organów im podległych lub przez nie nadzorowanych, niezależnie od formy ich działalności, jak również do wszystkich innych podmiotów zobowiązanych do stosowania ustawy.

Wszystkie publikacje wydane przez UZP zostały rozdysponowane w formie książkowej m.in. wśród organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego, organów kontrolnych, organizacji przedsiębiorców, jednostek służby zdrowia, sądów, służb mundurowych, wyższych uczelni, bibliotek i innych jednostek uczestniczących w rynku zamówień publicznych. Ponadto wersje elektroniczne publikacji udostępniono dla wszystkich zainteresowanych w serwisie informacyjnym UZP (www.uzp.gov.pl).

W roku 2010 kontynuowane było również wydawanie Informatora Urzędu Zamówień Publicznych, który wzorem ubiegłego roku ukazuje się cyklicznie – raz w miesiącu – w formie elektronicznej w serwisie informacyjnym Urzędu. Zawiera materiały dotyczące funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce oraz działalności Urzędu Zamówień Publicznych, w tym m.in. informacje o przepisach z zakresu zamówień publicznych, projektach aktów prawnych, interpretacje przepisów, orzeczenia, wyroki oraz opracowania analityczne powstające w UZP. Informator UZP spełnia ważną funkcję informacyjno – edukacyjną i cieszy się dużym zainteresowaniem zarówno wśród zamawiających, jak i wykonawców.

III.4.3. Współpraca międzynarodowa

1. Udział w pracach unijnych komitetów i grup roboczych

W roku 2010 przedstawiciele UZP uczestniczyli w pięciu posiedzeniach Komitetu ds. Zamówień Publicznych działającego przy Komisji Europejskiej oraz serii sześciu warsztatów poświęconych dyrektywie 2009/81/WE.

2. Udział w spotkaniach eksperckich

a) I spotkanie eksperckie dot. zielonych zamówień publicznych

W trakcie czerwcowego spotkania KE w Brukseli odbyło się spotkanie eksperckie. Na spotkaniu Komisja Europejska:

- poinformowała o finalizacji prac nad opracowaniem drugiego zestawu kryteriów środowiskowych oraz o rozpoczęciu prac nad opracowaniem nowych kryteriów GPP,
- omówiła propozycję powołania nieformalnej Grupy Doradczej dla zielonych zamówień publicznych w celu ujednoczenia kryteriów opracowywanych w ramach GPP oraz unijnego oznakowania ekologicznego – Ecolabel,
- zasygnalizowała potrzebę spotkania z Europejskim Urzędem Statystycznym (Eurostat) w celu omówienia możliwości oszacowania przez Eurostat poziomu zazielenienia zamówień oraz wykorzystywania produktów pro-środowiskowych w ramach UE,
- poinformowała o planowanym na 2011 r. badaniu poziomu zazielenienia zamówień publicznych,
- zgłosiła chęć powtórnego wydania podręcznika „Buying Green” z 2004 r. wzbogaconego o aktualne przykłady dobrych praktyk z państw członkowskich.

Spotkanie posłużyło również do zaprezentowania wyników analizy porównawczej kryteriów opracowanych dla zielonych / zrównoważonych zamówień publicznych w 10 krajach Europy, którą przeprowadziła brytyjska Agencja ds. Środowiska – AEA.

Dodatkowo, przedstawiciele Szwedzkiej Agencji ds. Ochrony Środowiska (Environmental Protection Agency) poinformowali o chęci utworzenia Sieci ds. Zielonych Zamówień Publicznych, która skupiałaby kraje nadbałtyckie.

b) II spotkanie eksperckie dot. zielonych zamówień publicznych

W trakcie grudniowego spotkania poinformowano o toczących się z inicjatywy Służb Komisji Europejskiej rozmowach z Unijnym Urzędem Statystycznym (Eurostat) oraz Dyrekcją Generalną Rynek Wewnętrzny (DG Market) w celu ustalenia ewentualnych możliwości współpracy na rzecz monitorowania stopnia zazielenienia zamówień publicznych. Poinformowano o zaplanowanej na 2011 r. rewizji kryteriów środowiskowych dla 13 istniejących grup produktów. Przegląd istniejących kryteriów GPP wynika z wprowadzenia nowych regulacji prawnych oraz warunkowany jest rozwojem technologicznym.

Dodatkowo, w trakcie spotkania przybliżone zostały m.in. główne założenia inicjatywy flagowej „Unia innowacji” w ramach Strategii Europa 2020, a także dokonano prezentacji zagadnienia Eko-innowacji w ramach ETAP² oraz inicjatywy LMI³.

3. Współpraca dwustronna

Realizacja projektu twinningowego z Albanią „Support for the strengthening of the Albanian public procurement, concessions and public auctions” AL 08 IB EC 01 IPA 2008.

W listopadzie 2010 roku Urząd Zamówień Publicznych wspólnie z rumuńską jednostką odpowiedzialną za regulację i kontrolę zamówień publicznych (*ang. National Authority for Regulating and Monitoring Public Procurement - NARMPP*) rozpoczął realizację projektu twinningowego, którego beneficjentem jest Albańska Agencja Zamówień Publicznych (*Albanian Public Procurement Agency*).

Głównym celem współpracy jest wzmocnienie albańskiego systemu zamówień publicznych, w tym aukcji i koncesji, poprzez rozwój jego skuteczności, sprawności oraz przejrzystości. Realizacja projektu obejmować będzie m.in. organizację szkoleń, seminariów, a także przygotowanie analiz i publikacji.

Realizacja projektu potrwa 15 miesięcy.

4. Wizyty studyjne

a) Wizyta studyjna przedstawicieli węgierskiej Rady Zamówień Publicznych

W dniu 4 marca 2010 roku, w Urzędzie Zamówień Publicznych miała miejsce wizyta studyjna przedstawicieli węgierskiej Rady Zamówień Publicznych. W trakcie spotkania poruszono tematy odnoszące się zarówno do polskiego, jak i węgierskiego systemu zamówień publicznych. Zagadnienia omówione i zaprezentowane przez pracowników Urzędu dotyczyły m. in.:

- kierunków zmian w polskiej ustawie Prawo zamówień publicznych w związku implementacją dyrektywy 2007/66/WE (dyrektywy odwoławczej);
- implementacji dyrektywy 2009/81/WE (dyrektywy obronnej);
- platformy aukcji i licytacji elektronicznych;
- strony internetowej oraz portalu Urzędu Zamówień Publicznych;
- dokumentów, których może żądać zamawiający od wykonawcy w celu wykazania spełnienia przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne;
- działań Urzędu w ramach przygotowań Polski do objęcia przewodnictwa w Radzie UE w 2011 roku.

² ETAP – Environmental Technology Action Plan – Plan Działań w zakresie technologii środowiskowych.

³ LMI – Lead Market Initiative – Inicjatywa Rynków Wiodących.

Wizyta studyjna, w organizację której zaangażowani byli pracownicy z większości departamentów Urzędu Zamówień Publicznych, była doskonałą okazją do wymiany doświadczeń pomiędzy stroną polską a węgierską w zakresie zamówień publicznych. Ukazała również chęć kontynuowania współpracy pomiędzy instytucjami, co jest szczególnie istotne z uwagi na fakt objęcia przez Polskę w 2011 roku Przewodnictwa w Radzie UE bezpośrednio po Prezydencji węgierskiej.

b) Wizyta przedstawicieli macedońskiego Biura Zamówień Publicznych oraz Amerykańskiej Agencji ds. Rozwoju Międzynarodowego w Urzędzie Zamówień Publicznych (12 – 15 kwietnia 2010 r.)

W dniach 12-15 kwietnia 2010 roku w Urzędzie Zamówień Publicznych miała miejsce wizyta studyjna przedstawicieli macedońskiego Biura Zamówień Publicznych (*Public Procurement Bureau in Macedonia*) oraz Amerykańskiej Agencji ds. Rozwoju Międzynarodowego (*United States Agency for International Development, Human and Institutional Development Program in Macedonia*).

Celem wizyty było przedstawienie delegacji macedońskiej polskiego systemu zamówień publicznych w świetle wymogów prawa unijnego.

Wizyta studyjna, w organizację której zaangażowani byli pracownicy Urzędu Zamówień Publicznych, a także przedstawiciele Biura Zamówień Publicznych Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, Wydziału Zamówień Publicznych Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz Departamentu Regulacji Gospodarczych Ministerstwa Gospodarki, była doskonałą okazją do wymiany doświadczeń pomiędzy stroną polską a macedońską w zakresie regulacji procedur udzielania zamówień publicznych obydwu krajów. W trakcie licznych spotkań pracownicy Urzędu, jak też przedstawiciele pozostałych zaangażowanych instytucji administracji centralnej i samorządowej, zaprezentowali szeroki zakres tematyczny obejmujący m.in.:

- prezentację struktury i zakresu działań Urzędu Zamówień Publicznych;
- omówienie ustawy Prawo zamówień publicznych;
- prezentację narzędzi elektronicznych wykorzystywanych w procedurach przetargowych (platformy aukcji i licytacji elektronicznych) wraz z przykładem postępowań prowadzonych przez Biuro Zamówień Publicznych Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy;
- informacje na temat strony internetowej oraz portalu Urzędu Zamówień Publicznych,
- praktyczne przykłady przeprowadzenia zamówienia skonsolidowanego dla Centralnych Urzędów Administracji Publicznej przez Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
- omówienie procedur odwoławczych, szczególnie w świetle ostatniej nowelizacji ustawy Pzp;
- kontrolę udzielania zamówień w polskim systemie zamówień publicznych;
- uregulowania prawne w zakresie koncesji;
- zagadnienia partnerstwa publiczno-prywatnego zaprezentowane przez przedstawiciela Ministerstwa Gospodarki
- doświadczenia związane z akcesją Polski do Unii Europejskiej.

Uczestnicy spotkań zwrócili szczególną uwagę na zakres podobieństw występujących pomiędzy ewolucją polskiego systemu zamówień publicznych a zmianami wprowadzanymi obecnie w tym zakresie w systemie macedońskim. Podkreślili również, że doświadczenia Polski mogą okazać się szczególnie przydatne z punktu widzenia przygotowań Macedonii do procesu akcesji do Unii Europejskiej.

Wizyta ukazała również chęć kontynuowania współpracy pomiędzy instytucjami.

c) Wizyta studyjna przedstawicieli Krajowej Agencji Zamówień Publicznych z Indonezji

W dniu 22 września br. w Urzędzie Zamówień Publicznych gościła delegacja indonezyjskiej Krajowej Agencji Zamówień Publicznych (*National Public Procurement Agency*).

Celem wizyty delegacji indonezyjskiej było poznanie polskiego systemu zamówień publicznych oraz wymiana poglądów i dotychczasowych doświadczeń związanych z jego funkcjonowaniem. W trakcie spotkania omówiono m.in. polskie regulacje prawne z zakresu zamówień publicznych, system odwoławczy, strukturę organizacyjną Urzędu oraz Krajowej Izby Odwoławczej. Ponadto, poruszono tematy analizy i monitorowania rynku zamówień publicznych w Polsce, publikacji ogłoszeń oraz udzielania koncesji. Polskie doświadczenia stanowią cenną lekcję dla przedstawicieli NPPA w procesie ujednoczenia prawa zamówień publicznych zgodnie ze światowymi standardami oraz powszechną praktyką.

Krajowa Agencja Zamówień Publicznych w Indonezji została utworzona w 2008 r. na podstawie rozporządzenia Prezydenta (PerPres) nr 106. NPPA jest jedyną instytucją rządową odpowiedzialną w całości za rozwój krajowej polityki oraz strategii zamówień publicznych, monitorowanie i ocenę funkcjonowania systemu zamówień, a także za stworzenie ram instytucjonalnych dla systemu odwoławczego. Celem Agencji jest stworzenie powszechnego i jednolitego systemu zamówień stosowanego na wszystkich szczeblach administracji.

d) Wizyta Studyjna przedstawicieli syryjskiej administracji rządowej

W dniach 11-12 października br. Urząd Zamówień Publicznych gościł delegację syryjskiej administracji rządowej. W skład delegacji wchodził przedstawiciele różnych resortów powiązanych z zamówieniami publicznymi (m.in. resort infrastruktury, gospodarki i handlu, energetyki, finansów, kancelarii premiera).

Celem wizyty w Urzędzie było zapoznanie się z polskim systemem zamówień publicznych oraz doświadczeniami w zakresie tworzenia i funkcjonowania prawa. W trakcie wizyty szczegółowo omówiono m.in. polskie regulacje prawne z zakresu zamówień publicznych, system odwoławczy, strukturę organizacyjną Urzędu oraz Krajowej Izby Odwoławczej, analizy rynku zamówień publicznych, a także rodzaje ogłoszeń oraz sposoby ich publikacji.

Doświadczenia zdobyte w trakcie wizyty studyjnej mogą stanowić cenną lekcję dla przedstawicieli administracji rządowej Syrii w kontekście planowanych zmian legislacyjnych (tj. ujednoczenia prawa zamówień publicznych zgodnie ze światowymi standardami oraz powszechną praktyką) oraz w związku z chęcią stworzenia ram instytucjonalnych dla systemu zamówień publicznych.

Spotkania w UZP były częścią trzydniowej wizyty studyjnej w Polsce, za organizację której odpowiada Bank Światowy. Dodatkowo zaplanowano spotkania z przedstawicielami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Najwyższej Izby Kontroli oraz Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy.

5. Przygotowania UZP do objęcia i sprawowania Przewodnictwa w Radzie UE w II połowie 2011 r.

W okresie polskiej Prezydencji UZP będzie odpowiadał za organizację i funkcjonowanie grupy roboczej ds. zamówień publicznych działającej w ramach Rady ds. Konkurencyjności. W związku z tym, w 2010 roku rozpoczęto działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej obsługi grupy roboczej ds. zamówień publicznych. Działania te polegały przede wszystkim na odpowiednim przygotowaniu osób wyznaczonych do korpusu Prezydencji oraz na przygotowaniach programowych m.in. w zakresie analizy ewentualnych inicjatyw, które mogą stać się przedmiotem prac grupy. W ramach przygotowań, w celu wymiany informacji na temat stanowisk wobec inicjatyw KE oraz planów na okres Prezydencji, przedstawiciele UZP odbyli spotkania z węgierską Radą Zamówień Publicznych, reprezentantami państw, które wraz z Polską tworzą Trio Prezydencji (Dania i Cypr) oraz z KE. Odbyli oni również wizytę studyjną w Sekretariacie Generalnym Rady UE oraz krótkoterminowe staże w Stałym Przedstawicielstwie RP przy UE.

6. Pozostałe

a) Public Procurement Network

UZP uczestniczy w inicjatywie *Public Procurement Network* (PPN) będącej nieformalną, ogólnoeuropejską siecią współpracy w zakresie zamówień publicznych, utworzoną w Kopenhadze w 2003 roku.

Celem PPN jest wzajemna współpraca oraz wymiana doświadczeń pomiędzy państwami służąca prawidłowemu stosowaniu regulacji w zakresie zamówień publicznych.

UZP uczestniczy ponadto w PPN Task Force wspierające prezydencję PPN. W 2010 roku przedstawiciel Urzędu uczestniczył w 3 spotkaniach Task Force.

b) Rewizja Porozumienia w sprawie Zamówień Rządowych (GPA)

W roku 2010 trwały negocjacje w zakresie rewizji Porozumienia w sprawie Zamówień Rządowych (GPA), które imieniu Unii Europejskiej prowadzi Komisja Europejska.

Urząd Zamówień Publicznych uczestniczył w przygotowywaniu stanowisk do dokumentów związanych z prowadzonymi negocjacjami.

III.4.4. Inne przedsięwzięcia

1. Współpraca w ramach projektu grantowego "Lepsza przyszłość ekonomii społecznej"

Przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych w 2010 roku wzięli udział w trzech spotkaniach eksperckich w ramach prac grupy roboczej klauzule społeczne w zamówieniach publicznych i partnerstwo publiczno-społeczne w związku z realizacją unijnego projektu „Lepsza przyszłość ekonomii społecznej” koordynowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Były to międzynarodowe warsztaty w dniach 29-30 marca 2010 roku w Warszawie, których celem było opracowanie planu pracy dla całego projektu oraz dla poszczególnych jego grup roboczych, spotkanie przygotowujące polskich ekspertów do tychże warsztatów oraz spotkanie w dniu 5 listopada 2010 roku w Warszawie w gronie polskich ekspertów i praktyków ekonomii społecznej poświęcone budowie i funkcjonowaniu partnerstw społeczno-publicznych oraz społecznie odpowiedzialnym zamówieniom publicznym. Celem ostatniego spotkania było podsumowanie dotychczasowej realizacji projektu, przedstawienie zebranych informacji oraz uzgodnienie dalszych prac, które będą podejmowane w celu wypracowania zestawu najlepszych praktyk w dziedzinie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych oraz partnerstwa społeczno-publicznego jak też przygotowania rekomendacji dla Komisji Europejskich w tym zakresie.

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, jako Instytucja Zarządzająca Europejskim Funduszem Społecznym (EFS) w Polsce i lider międzynarodowej sieci współpracy - *Network For Better Future of Social Economy*, uczestniczy w realizacji projektu „Lepsza przyszłość ekonomii społecznej” finansowanego w ramach grantu Komisji Europejskiej na lata 2009 -2012. Projekt jest koordynowany przez zaangażowane instytucje z pięciu państw członkowskich UE (Polska, Belgia, Szwecja, Czechy i Włochy).

Sieć Współpracy ma umożliwić wymianę informacji, doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie ekonomii społecznej pomiędzy krajami członkowskimi, w których rozwija się sektor ekonomii społecznej. Sieć ta ma następnie stworzyć rekomendacje dla instytucji zarządzających programami operacyjnymi finansowanymi z EFS.

W obrębie zainteresowania sieci znajduje się pięć zagadnień opracowywanych przez specjalnie wyodrębnione grupy robocze:

- Franczyza społeczna;

- Instrumenty finansowe i mechanizmy alokacji funduszy na rzecz podmiotów ekonomii społecznej;
- Społeczna wartość dodana i standardy jakości przedsiębiorstw społecznych;
- Klauzule społeczne w zamówieniach publicznych i partnerstwo publiczno-społeczne;
- Prawo wspólnotowe, pomoc publiczna i usługi społeczne użyteczności publicznej.

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jest równocześnie liderem grupy roboczej, która zajmuje się opracowaniem tematu dotyczącego klauzul społecznych w zamówieniach publicznych i partnerstwa publiczno-społecznego w kontekście rozwoju ekonomii społecznej natomiast Urząd Zamówień Publicznych jest jedną z instytucji współpracujących przy wypracowywaniu rekomendacji w obrębie tego właśnie tematu.

2. Współpraca w ramach Grupy roboczej do spraw zrównoważonej konsumpcji funkcjonującej w obrębie Zespołu do Spraw Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw

Na podstawie Zarządzenia Nr 38 Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 maja 2009 r. Urząd Zamówień Publicznych jest jednym z podmiotów wchodzących w skład Zespołu do Spraw Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw. W związku z tym przedstawiciele Urzędu w 2010 roku aktywnie uczestniczyli w spotkaniach grupy roboczej do spraw zrównoważonej konsumpcji, powołanej w ramach prac Zespołu jak też brali udział w posiedzeniach Zespołu. Celem Zespołu jest wypracowanie rekomendacji dla administracji rządowej, związanych z promocją i wprowadzaniem w życie zasad CSR. Za koordynację prac w ramach Zespołu odpowiada Ministerstwo Gospodarki.

W ramach Zespołu zostały powołane cztery grupy robocze, jako wyspecjalizowane komórki wspierające prace Zespołu: Grupa robocza do spraw systemu promocji CSR w Polsce, Grupa robocza do Spraw zrównoważonej konsumpcji, Grupa robocza do spraw odpowiedzialnych inwestycji oraz Grupa robocza CSR a edukacja.

Celem działania Grupy roboczej do spraw zrównoważonej konsumpcji, w pracach, której uczestniczy przedstawiciel Urzędu Zamówień Publicznych, jest proponowanie rozwiązań umożliwiających tworzenie warunków dla rozwoju w Polsce zrównoważonej konsumpcji, w szczególności poprzez wzmacnianie roli uczestników rynku oraz wypracowywanie skutecznych mechanizmów stymulujących popyt i podaż produktów charakteryzujących się wysokimi standardami środowiskowymi i społecznymi.

III.5. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych

III.5.1. Informacje statystyczne

Analizą objęto **2.507** publikacji prasowych dotyczących zamówień publicznych zamieszczonych w **261** tytułach w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. Do czerwca monitoring obejmował publikacje prasowe o zasięgu krajowym i regionalnym. Natomiast w drugiej połowie roku przegląd dotyczył publikacji o zasięgu ogólnopolskim.

Najwięcej publikacji prasowych ukazało się w dziennikach o zasięgu ogólnopolskim: Dziennik Gazeta Prawna, Gazeta Wyborcza (z wydaniem regionalnym), Rzeczpospolita (z dodatkami). Stanowiły one łącznie **78%** wszystkich opublikowanych artykułów. Liczba publikacji w tych tytułach prasowych utrzymywała się średnio na poziomie od 25 do 34 artykułów w miesiącu. Skalę omawianego zjawiska ilustruje zamieszczony poniżej Załącznik nr 10.

Liczebność artykułów w podziale na miesiące w opisywanym okresie jest porównywalna. Średnio w miesiącu publikowano 208 artykułów dotyczących systemu zamówień publicznych.

Spośród kilku czasopism o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym objętych analizą w czołówce plasują się 3 tytuły. Najwięcej artykułów o systemie zamówień publicznych publikowała Gazeta Wyborcza (z dodatkami regionalnymi) – 186, Rzeczpospolita – 169 oraz Dziennik Gazeta Prawna – 133. Incydentalnie pojawiały się artykuły m.in. w tygodnikach Polityka, Wprost Newsweek Polska.

III.5.2. Analiza treści publikacji prasowych

W materiałach prasowych opublikowanych opisywano najważniejsze zagadnienia dotyczące **zmiany przepisów** oraz **praktyki** stosowania prawa zamówień publicznych. Analiza publikacji prasowych wyraźnie wskazuje na ogromne zainteresowanie tematyką związaną z zamówieniami publicznymi. Artykuły najczęściej miały charakter edukacyjny. W sposób czytelny i poprawny merytorycznie wyjaśniano konkretne przepisy prawne oraz rozwiązania, posiłkując się prezentacją konkretnych przykładów. Szczególnie Dziennik Gazeta Prawna, Rzeczpospolita oraz Przetargi Publiczne odegrały niezwykle ważną rolę informacyjno – edukacyjną.

Publikacje prasowe o charakterze informacyjno-edukacyjnym zamieszczone w prasie o zasięgu ogólnokrajowym i lokalnym koncentrowały się głównie na zagadnieniach związanych z dwiema nowelizacjami ustawy o zamówieniach publicznych (z 5 listopada 2009 i 2 grudnia 2009).

Podobnie jak w latach ubiegłych, aktywność mediów ogólnopolskich, jak i lokalnych koncentrowała się na bieżącym informowaniu o tempie prac, kolejnych etapach procesu legislacyjnego i zakresie zmian nowelizacyjnych w ustawie Prawo zamówień publicznych. Uwaga prasy w pierwszym półroczu skierowana była na zmianach w ustawie Prawo zamówień publicznych.

Nowelizacje ustawy o zamówieniach publicznych były omawiane w wielu tytułach prasowych, w tym obszernie w (Rzeczpospolitej, Dzienniku Gazecie Prawnej czy w Przetargach Publicznych). Dziennikarze we współpracy z ekspertami (przy wsparciu Urzędu Zamówień Publicznych) wyjaśniali zmiany wprowadzone przez nowelizację.

Do najczęściej opisywanych zmian nowelizacyjnych należało: modyfikacja zasad dotyczących zwrotu wadium, dopuszczenie możliwości udzielania przez zamawiających zaliczek na poczet wykonania zamówienia, odstąpienia od obowiązkowego żądania wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w okresie gwarancji, zmian w zasadach zwracania się do zamawiającego o wyjaśnienie treści SIWZ oraz dopuszczania możliwości uwzględnienia przez zamawiającego w ogłoszeniu, że o przyznanie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne. Odnoszono się do zmian w zakresie środków ochrony prawnej - likwidacja protestu, która ma przyczynić się do skrócenia procedur odwoławczych i doprowadzić do szybszego rozstrzygnięcia przetargów. Przytaczano opinie i komentarze ekspertów oraz przedstawicieli UZP.

Chwalono w prasie korzystne zmiany nowelizacji Prawa zamówień publicznych jak: likwidację protestu, wcześniejsze zwalnianie wadium, możliwość udzielania zaliczek przez zamawiających, możliwość powoływania się na wiedzę, doświadczenie, potencjał techniczny i personalny oraz zdolności finansowe innych podmiotów. Zauważono, iż wprowadzone zmiany miały na celu uproszczenie zbyt długich procedur i zawiłych procedur związanych ze składaniem ofert, wnoszeniem skargi, jak również miały ułatwić funkcjonowanie i utrzymanie płynności finansowej firmom – potencjalnym wykonawcom zamówień publicznych. Z niepokojem natomiast komentowano nową regulację prawną dotyczącą wnoszenia odwołań oraz orzekania przez KIO w składach jednoosobowych.

Zmiany nowelizacyjne opisywane były w kontekście dostosowania prawa polskiego z dyrektywami europejskimi w zakresie zamówień publicznych.

Prasa informowała także o wejściu w życie aktów wykonawczych wydanych do znowelizowanej ustawy, między innymi nowe rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w zamówieniach publicznych dotyczące: wzorów ogłoszeń, protokołu, rodzajów dokumentów,

regulaminu, kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń UOPWE .

Pod koniec roku pojawiły się artykuły informacyjne dotyczące założeń do kolejnej nowelizacji Prawa zamówień publicznych proponowane przez UZP. Opisywano projektowane zmiany jak: wprowadzenie instytucji dialogu technicznego, otwarcie zamówień obronnych na konkurencję, ułatwienie korzystania z licytacji i aukcji elektronicznej, doprecyzowanie zasad wykluczenia z przetargu wykonawców, którzy złożyli kilka ofert, zastrzeżenia do kontroli zamówień mają rozpatrywać sądy administracyjne a nie KIO, większe sankcje za obchodzenie procedur i nieuzasadnione stosowanie trybów niekonkurencyjnych.

Część artykułów miała charakter poradników wskazujących jak prowadzić postępowanie o zamówienie publiczne, jak przygotować ofertę, jak skorzystać z uprawnienia do wnoszenia środków odwoławczych do KIO). W sposób kompetentny, rzetelny i przejrzysty opisywano ważne zagadnienia, wielokrotnie wspierając je komentarzem ze strony UZP.

Dużym zainteresowaniem ze strony dziennikarzy cieszyła się działalność Urzędu Zamówień Publicznych. Informowano o przeprowadzonych w 2010 r. kontrolach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przez Prezesa UZP. Przytoczono dane statystyczne, w których podano liczbę kontroli dotyczących zamówień współfinansowanych za środków UE, kontrole doraźne, kontrole obligatoryjne uprzednie. Szczególne zainteresowanie wśród dziennikarzy wzbudziło stanowisko UZP w sprawie uznania za zamówienie publiczne umów grupowego ubezpieczenia na życie.

Sukcesem, zdaniem mediów, było uruchomienie przez Urząd Zamówień Publicznych pierwszej publicznej platformy przetargowej. Media podawały przykłady konkretnych postępowań prowadzonych w trybie licytacji elektronicznej, w tym z wykorzystaniem platformy udostępnionej przez UZP.

Monitoring prasy z 2010 r. wykazał systematyczny wzrost zainteresowania orzecznictwem arbitrów, czego dowodem były zamieszczane cyklicznie w Rzeczpospolitej, Dzienniku Gazecie Prawnej i Pulsie Biznesu wyroki arbitrów. W innych tytułach prasowych wyroki arbitrów pojawiały się przy okazji opisów konkretnych postępowań.

Wielokrotnie opisywano postępowania dotyczące przedsięwzięć infrastrukturalnych, w tym budowy dróg, mostów, stadionów) np. przetargi na budowę autostrady A1, A2, A4, przetarg na budowę Stadionu Narodowego, przetarg na budowę drugiej linii metra w Warszawie, postępowanie przetargowe na budowę elektronicznego systemu poboru opłat za korzystanie z polskich dróg.

Ogólnopolskie jak i lokalne media wskazywały działania związane z przygotowaniem do Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej 2012 - procedury udzielania zamówień na budowę stadionów oraz niedogodności z tym związane. Zainteresowanie mediów szczególnie wzbudzała budowa Stadionu Narodowego w Warszawie i stadionu we Wrocławiu. Szczegółowo prezentowano przygotowania miast, w których będą rozgrywane mecze podczas Euro 2012. Ponadto dziennikarze pisali o ogłaszanych przetargach: na dostawę pociągów, wagonów metra, tramwajów, autobusów, budowę wiat przystankowych, przebudowę ulic.

W związku z zaistniałą powodzią na terenach Polski wskazano na inwestycje drogowe dotknięte przez powódź. Zwracano uwagę na problem ubezpieczenia realizowanych inwestycji publicznych na wypadek klęsk żywiołowych. W licznych publikacjach podjęto temat udzielania zamówień publicznych w związku z wystąpieniem powodzi, gdzie szczegółowo omówiono zagadnienia: wybór trybu zamówienia, szacowanie wartości zamówienia, ustalenia czy w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, uzupełnienie dokumentów i zatrzymanie wadium przez zamawiającego. Powoływano się na opinię prawną UZP dotyczącą wyboru trybu, m.in. trybu z wolnej ręki. Zainteresowanie dziennikarzy wzbudził temat centralizacji zamówień publicznych. Wskazano, iż przepisy umożliwiają wspólne zakupy podmiotom publicznym. Informowano o projekcie powołania centralnego zamawiającego.

W dalszej kolejności w publikowanych materiałach dominowały tematy konkretnych zamówień publicznych i nieprawidłowości towarzyszących procedurze ich udzielania.

Informacje zamieszczano zarówno w prasie ogólnopolskiej jak i lokalnej. Dziennikarze opisywali ważne dla lokalnej społeczności planowane i realizowane inwestycje oraz zasady i tryb wyłaniania wykonawców. Często informowano o remontach i budowach dróg, a także o planach rozwoju sieci komunikacyjnej. Ujawniano nieprawidłowości proceduralne i związane z nimi kłopoty w realizacji zamówień.

W prasie lokalnej (szczególnie w regionalnych dodatkach Gazety Wyborczej) dominowały informacje dotyczące aktualnych, ważnych dla regionu inwestycji. Niejednokrotnie opisywano nieprawidłowości proceduralne oraz związane z nimi opóźnienia. W pismach branżowych, takich jak *Elektrosystemy*, *Rynek Elektryczny* publikowano wyniki przetargów w branżach elektrotechnicznej i energetycznej.

W materiałach prasowych wielokrotnie wykorzystywano analizy Urzędu Zamówień Publicznych dotyczące liczby odwołań oraz wyników kontroli przeprowadzanych przez Prezesa UZP. Podkreślano zbyt częste wykorzystywanie przez zamawiających trybu zamówienia z wolnej ręki. Informowano o błędach popełnianych przez zamawiających. Sugerowano potrzebę bieżącego monitorowania procedur udzielania zamówień publicznych oraz uwzględniania w przygotowywanych postępowaniach wskazówek UZP zawartych w analizach pokontrolnych i starannego przygotowywania dokumentacji. Dziennikarze chętnie korzystali również z danych zawartych w opracowanym w Urzędzie Zamówień Publicznych „Sprawozdaniu z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2009 r.” Dane statystyczne wykorzystywane były do przeprowadzania podsumowań 2009 r. oraz do tworzenia infografik. (m.in. *Dziennik Gazeta Prawna*, *Rzeczpospolita*, *Gazeta Wyborcza*)

Do kategorii publikacji informacyjnych należały komunikaty zawierające dane statystyczne dotyczące zmian na rynku zamówień publicznych: liczbę ogłoszeń publikowanych w BZP, prowadzonych postępowań, odwołań wnoszonych do Prezesa UZP. Podkreślano sukcesy polskich firm w ubieganiu się o zamówienia publiczne na rynku europejskim.

Na łamach prasy prezentowano wydawnictwa Urzędu Zamówień Publicznych podkreślając ich edukacyjno - informacyjny charakter oraz znaczenie dla uczestników rynku zamówień publicznych. Publikowano również zapowiedzi konferencji, seminariów, szkoleń dotyczących zamówień publicznych.

IV. KIERUNKI I SKUTKI ZMIAN W SYSTEMIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Zmiany legislacyjne jakie zostały dokonane z inicjatywy ustawodawczej Rządu RP w ostatnich trzech latach (2008-2010)⁴ miały co do zasady na celu zapewnienie realizacji podstawowych celów systemu zamówień publicznych zdefiniowanych jako zapewnienie:

1. Dostępu wykonawców do ubiegania się o zamówienie publiczne na zasadach niedyskryminacyjnych.
2. Oszczędnego wydatkowania środków.
3. Przejrzystego wydatkowania środków.

Propozycje zmian dokonanych w ostatnich latach realizujących powyższe cele były dokonywane dodatkowo pod kątem spełnienia dwóch kryteriów:

- po pierwsze, zapewnienia zgodności przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych z prawem unijnym. Od zgodności przepisów ustawy z prawem unijnym zależy w dużej mierze efektywność wydatkowanych przez instytucje zamawiające środków unijnych,

⁴ Ustawa z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych ustaw (Dz.U. Nr 171, poz.1058); ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 220, poz. 1420); ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 206, poz. 1591); ustawa z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 223, poz. 1778).

stąd też jest to kluczowa kwestia z punktu widzenia interesu ekonomicznego Rzeczypospolitej Polskiej.

- po drugie, zapewnienia skutecznej realizacji zadań publicznych, szczególnie w zakresie najistotniejszych przedsięwzięć inwestycyjnych jak budowy dróg i autostrad czy infrastruktury sportowej. Ustawa Prawo zamówień publicznych jest środkiem realizacji zadań publicznych, stąd też rozwiązania prawne powinny przewidywać mechanizmy dające możliwości efektywnego ich wykonywania i zapewnienia tym samym podstawowych potrzeb społecznych.

Syntetyczne omówienie kierunków zmian i ich skutków odnosi się do ostatnich trzech lat (2008 – 2010) zaś punktem odniesienia dla oceny ich skuteczności stanowi rok 2007. Dokonanie pełnej analizy porównawczej nie zawsze jest możliwe ze względu na brak pełnych danych z roku 2007 (np. o czasie trwania postępowania o wartości przekraczającej progi unijne), które zostały uzyskane bądź to na skutek wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych lub w efekcie nawiązania współpracy w zakresie udostępnienia danych ze służbami Komisji Europejskiej.

Ad. 1) Zapewnienie dostępu wykonawcom do rynku zamówień publicznych na zasadach niedyskryminacyjnych jest o tyle istotnym celem, iż od jego osiągnięcia uzależniona jest w dużej mierze realizacja pozostałych celów systemu zamówień publicznych a mianowicie oszczędnego i przejrzystego wydatkowania środków.

Podstawowym problemem systemu zamówień publicznych na który w roku 2008 zwracał uwagę Prezes Urzędu w swym sprawozdaniu za rok 2007 był niski poziom otwartości rynku zamówień publicznych⁵. Skala stosowanych trybów w których brak było publikacji ogłoszenia o zamówieniu wynosiła 35% zaś trybów w których publikowano ogłoszenie o zamówieniu 65%. Kontrole Prezesa Urzędu wskazywały, iż stosowanie trybów nie gwarantujących dostępu do zamówień publicznych na zasadach niedyskryminujących było przez zamawiających nadużywane.

Zmiany przyjęte w kolejnych nowelizacjach ustawy Prawo zamówień publicznych zmierzały w pierwszej kolejności do poszerzenia obszaru zamówień publicznych dostępnych przedsiębiorcom na zasadach niedyskryminujących. Było to o tyle istotne, iż co do zasady stosowanie procedur otwartych poprzez wywołanie rywalizacji pomiędzy przedsiębiorcami zwiększało szansę uzyskania lepszych efektów ekonomicznych. Poprzez fakt publikacji ogłoszenia o zamówieniu zapewniało również przejrzystość wydatkowanych środków. Stosowanie procedur otwartych ogranicza ryzyka związane z utratą środków unijnych albowiem nieuprawniony brak publikacji ogłoszenia o zamówieniu skutkuje co do zasady brakiem finansowania zamówienia ze środków unijnych.

Podstawowym miernikiem otwartości systemu zamówień publicznych na konkurencję jest stopień stosowania trybów udzielania zamówień publicznych, w których zamawiający publikuje ogłoszenie o zamówieniu. Zgodnie bowiem z ustawą, w zależności od stosowanego trybu w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu każdy zainteresowany wykonawca może złożyć swą ofertę (przetarg nieograniczony) lub wniosek (przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, licytacja elektroniczna). W trybach w których dostęp wykonawców jest ograniczony (negocjacje z ogłoszeniem, zapytanie o cenę) lub wyeliminowany (wolna ręka) to zamawiający co do zasady decyduje, jakiego wykonawcę zaprosi do negocjacji lub składania ofert, a więc nie każdy zainteresowany wykonawca może ubiegać się o zamówienie.

Poszerzeniu dostępu do zamówień publicznych na zasadach niedyskryminacyjnych służyło po pierwsze odformalizowanie procedur otwartych w celu zachęcenia zamawiających do jak najszerszego ich stosowania. Odformalizowanie procedur otwartych było kluczowe

⁵ Sprawozdanie z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2007 roku, UZP, maj 2008, s. 78

również z punktu widzenia skuteczności realizacji zadań publicznych, albowiem inwestycje o najwyższych wartościach realizowane były co do zasady w tych procedurach. Po drugie, powyższemu służyło wzmocnienie mechanizmów nadzoru nad stosowaniem trybów niekonkurencyjnych oraz ograniczenia dowolności w ich stosowaniu.

Wśród wprowadzonych zmian służących odformalizowaniu procedur zapewniających wykonawcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówienia publicznego można wymienić zmiany:

- a) Ograniczające ryzyka unieważnienia postępowania o zamówienie publiczne.
 - Rozszerzono możliwości wprowadzenia zmian do specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz do ogłoszenia o zamówieniu (liczba sprostowań publikowanych ogłoszeń zwiększyła się z 3.234 w roku 2007 do 34.929 w roku 2010).
 - Odebrano kompetencję Krajowej Izbie Odwoławczej (KIO) do unieważniania postępowań z urzędu.
 - Zmieniono przesłanki unieważnienia umowy o zamówienie publiczne.
- b) Wyeliminowano lub ograniczono bariery w sprawnym przebiegu procesu udzielania zamówień publicznych, szczególnie o najwyższych wartościach.
 - Dokonano zmian w zakresie systemu środków odwoławczych w celu ograniczenia negatywnych konsekwencji dla szybkości przebiegu postępowania o zamówienie publiczne wprowadzając dwuinstancyjne postępowanie odwoławcze (odwołanie do KIO i skarga do właściwego sądu) w miejsce trzyinstancyjnego (protest, odwołanie i skarga). Ponadto, odformalizowano system rozpatrywania odwołania przed KIO oraz umożliwiono zawarcie umowy o zamówienie publiczne po wydaniu orzeczenia przez KIO.
 - Zniesiono zbędne bariery wydłużające w sposób nadmierny przebieg postępowania jak np. uprawnienie wykonawców do składania zapytań tuż przed upływem terminu składania ofert, ograniczenie z 7 do 3 dni terminu na nie wyrażenie przez wykonawcę zgody na poprawienie omyłek w treści składanych ofert.
 - Wprowadzono szereg wyjątków od zakazu zawarcia umowy po wyborze oferty najkorzystniejszej.
 - Ograniczono kontrolę uprzednią Prezesa Urzędu (przed zawarciem umowy) tylko do zamówień współfinansowanych ze środków unijnych.
 - Skrócono minimalne terminy składania ofert.
- c) Ograniczono bariery w stosowaniu trybów dialogu konkurencyjnego, negocjacji z ogłoszeniem oraz licytacji elektronicznej.
 - Zniesiono obowiązek przekazywania zawiadomienia o wszczęciu postępowania w trybie negocjacji z ogłoszeniem i dialogu konkurencyjnym.
 - Rozszerzono możliwości stosowania licytacji elektronicznej dla wszystkich zamówień o wartości nieprzekraczającej progów unijnych.
 - Zniesiono sankcje unieważnienia umowy za nieuprawnione stosowanie trybów w których zamawiający publikuje ogłoszenie o zamówieniu.

Wśród wprowadzonych zmian zwiększających nadzór nad stosowaniem trybów które nie gwarantują wykonawcom dostępu do zamówienia na zasadach niedyskryminacyjnych a więc trybu negocjacji bez ogłoszenia, wolnej ręki i zapytania o cenę zaliczyć można:

- Ograniczenie dowolności w stosowaniu ww. trybów dla usług o charakterze niepriorytetowym.

- Wprowadzenie prawa do wnoszenia środków ochrony prawnej na wybór ww. trybów niezależnie od wartości udzielanego zamówienia oraz doprecyzowanie terminu na wniesienie odwołania do Prezesa KIO.
- Wprowadzenie obowiązku podawania uzasadnienia dla stosowania ww. trybów w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia.
- Przyznanie uprawnienia do nałożenia przez KIO sankcji w postaci kary pieniężnej lub unieważnienia umowy w przypadku nieuprawnionego zastosowania jednego z ww. trybów.

Powyższe zmiany przyniosły efekty w postaci znaczącego poszerzenia się obszaru zamówień dostępnych dla przedsiębiorców na zasadach niedyskryminacyjnych. Jak wynika z danych statystycznych liczba zamówień udzielonych w trybach w których publikowane jest ogłoszenie o zamówienie zwiększyła się do blisko 79% (z 65% w roku 2007) przy jednoczesnym wzroście wartości rynku zamówień publicznych do 167 mld zł (ze 103,1 mld zł)

Jednocześnie wzrosła efektywność udzielanych zamówień mierzona liczbą przypisanych ogłoszeń o udzieleniu zamówienia do liczby ogłoszeń o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych. Jak wynika z dostępnych danych statystycznych w roku 2007 liczba ta wynosiła 66% zaś za pierwsze półrocze roku 2010 – 84%. Oznacza to, iż w znacząco mniejszym zakresie zamawiający zobowiązany jest unieważniać wszczęte postępowania o zamówienie publiczne.

Skrócił się również czas trwania postępowania w stosunku do zamówień o wartościach poniżej progów unijnych z 40 dni do 33 dni (dla robót budowlanych z 46 dni do 40 dni). Niestety brak jest statystyk dla zamówień o wartości powyżej progów unijnych za rok 2007.

Ad. 2) Procedura w której zamawiający zapewnia dostęp do zamówienia publicznego wykonawcom na zasadach niedyskryminacyjnych ogranicza ryzyka nieefektywności ekonomicznej prowadzonej procedury udzielania zamówienia publicznego. Konkurencja wyrażająca się w liczbie składanych ofert pozwala zwiększyć szansę uzyskania satysfakcjonujących efektów ekonomicznych.

Sama publikacja ogłoszenia o zamówieniu nie jest warunkiem wystarczającym dla wywołania konkurencji. Bardzo istotna jest praktyka instytucji zamawiających dotycząca umiejętnego stawiania niedyskryminujących wymagań potencjalnym wykonawcom a także atrakcyjność przedmiotu zamówienia (rodzaj, wartość, miejsce wykonania) dla potencjalnych wykonawców.

Zmiany dokonywane w ostatnich trzech latach miały na celu ograniczenie barier w dostępie wykonawców do zamówienia publicznego w celu stworzenia im jak największych szans w realizacji zamówień publicznych.

Na uwagę zasługują w szczególności zmiany dotyczące wprowadzenia jednoznacznej zasady proporcjonalności przy opisie sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu, przyznanie prawa do wnoszenia środków ochrony prawnej na opis sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu niezależnie od wartości udzielanego zamówienia, przyznanie wykonawcy uprawnienia do powoływania się na potencjał podmiotów trzecich przy wykazywaniu spełniania warunków udziału w postępowaniu, wprowadzenie uprawnienia do wnoszenia środków ochrony prawnej na wykluczenia oraz odrzucenie oferty wykonawcy niezależnie od wartości udzielanego zamówienia. Rozszerzono możliwości realizacji zamówienia przy pomocy podwykonawców a także rozszerzono możliwości uzupełnienia dokumentów o dokument pełnomocnictwa.

Oprócz powyższych zmian zniesiono nieuzasadnione bariery finansowe w dostępie wykonawców do zamówienia publicznego – zamawiający ma obowiązek zwrotu wadium niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej a nie jak dotychczas po zawarciu umowy, obniżono minimalną kwotę wymaganego wadium, ograniczono możliwość żądania zabezpieczenia należytego wykonania umowy jedynie do okresu rękojmi, wprowadzono jednoznaczną możliwość zaliczkowania zamówień publicznych.

Na szczególną uwagę zasługuje zmiana mająca na celu ograniczenie sytuacji odrzucania przez zamawiającego oferty z powodu jej nieistotnych omyłek lub błędów.

Jednym z mierników konkurencyjności postępowań i stopnia zainteresowania wykonawców rynkiem zamówień publicznych jest liczba ofert składanych w jednym postępowaniu. Analiza danych zawartych w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych wskazuje, że średniej liczby ofert składanych w postępowaniu wzrosła z 2,29 oferty w roku 2007 do 2,76 oferty w roku 2010.

Ad. 3) Procedura konkurencyjna służy szerszej przejrzystości wydatkowanych środków. Zmiany służące ograniczeniu stosowania procedur niekonkurencyjnych służyły zwiększeniu przejrzystości wydatkowanych środków.

Oprócz powyższych zmian na uwagę zasługują zmiany dotyczące ograniczenia możliwości dokonywania istotnych zmian w umowie o zamówienie publiczne, jak również wprowadzenie zmian w zakresie informacji zawieranych w protokole z prowadzonego postępowania m.in. w zakresie obowiązku wskazywania osób odpowiedzialnych za najistotniejsze czynności dokonywane w postępowaniu o zamówienie publiczne.

Oprócz powyżej wskazanych zmian służących realizacji podstawowych celów systemu zamówień publicznych, wprowadzone zmiany odpowiadały również na potrzebę zminimalizowania negatywnych skutków społecznych związanych ze światowym kryzysem ekonomicznym.

Na szczególną uwagę zasługują w tym kontekście zmiany wprowadzone w minionym roku w ustawie Prawo zamówień publicznych. Umożliwiły one m.in.

- zastrzeżenie niektórych zamówień na rzecz wykonawców, u których ponad 50% zatrudnionych pracowników stanowią osoby niepełnosprawne w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz
- zawarcie w opisie przedmiotu zamówienia wymagań związanych z realizacją zamówienia, dotyczących zatrudnienia osób bezrobotnych lub młodocianych w celu przygotowania zawodowego, osób niepełnosprawnych oraz innych, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym, a także utworzenia funduszu szkoleniowego, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy czy zwiększenia wpłat pracodawców na rzecz tego funduszu.

Konsekwencją przyjętych zmian było opracowanie w roku 2010 przez Urząd Zamówień Publicznych dokumentu pn. „Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2010 – 2012” spójnego ze Strategią Rozwoju Kraju 2007 – 2015. Stanowi on kontynuację działań podjętych w ramach Planu Działań w zakresie Zielonych Zamówień Publicznych na lata 2007-2009. Nowy Plan Działań uwzględnia jednak nową sytuację gospodarczą oraz nowe potrzeby z niej wynikające, w związku z czym został rozszerzony o elementy, których celem jest promocja społecznie odpowiedzialnych

zamówień publicznych m.in. poprzez zwalczanie różnych przejawów dyskryminacji i społecznego wykluczenia czy poprawę warunków pracy.

Celem Krajowego Planu Działań jest promocja rozwiązań przewidzianych w procedurach przetargowych, które mogą w pozytywny sposób wpłynąć na rozwój postaw pro-społecznych oraz eko-innowacji. Z uwagi na fakt, że zamówienia publiczne stanowią istotną pozycję w wydatkach instytucji publicznych państw członkowskich administracja publiczna może i powinna odgrywać ważną rolę w inicjowaniu i utrwalaniu zachowań o charakterze prospołecznym lub proekologicznym, umożliwiając tym samym rozwój wyrobów i usług charakteryzujących się wysokimi standardami środowiskowymi i społecznymi.

V. WNIOSKI I REKOMENDACJE

1. Tryby niekonkurencyjne i brak obowiązku stosowania ustawy

Rok 2010 charakteryzował się istotnym wzrostem odsetka postępowań udzielonych w trybie najbardziej konkurencyjnym – przetargu nieograniczonym oraz spadkiem odsetka postępowań udzielanych w trybach ograniczających konkurencyjność – zapytaniu o cenę i zamówieniu z wolnej ręki. Tym samym, w roku 2010 na skutek podjętych działań Rządu Rzeczypospolitej Polskiej rozszerzono obszar zamówień publicznych zapewniający przedsiębiorcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówień publicznych, system stał się bardziej przejrzysty a także zmniejszyło się ryzyko nieefektywnego wydatkowania środków.

Jest to szczególnie istotne dla zapewnienia efektywności wydatkowania środków unijnych, mając na względzie, iż służby Komisji Europejskiej za najistotniejsze naruszenie proceduralne uznają nieuzasadniony brak publikacji ogłoszenia o zamówieniu.

Najistotniejszy problem systemowy podnoszony przez Prezesa Urzędu w poprzednich sprawozdaniach udało się rozwiązać. Warto przy tym zauważyć, iż poszerzenie otwartości systemu zamówień publicznych nie odbiło się negatywnie na czasie trwania procesu kontraktowania zamówień publicznych. Wręcz przeciwnie dzięki reformie systemu środków ochrony prawnej oraz innym zmianom w ustawie udało się skrócić ten czas w postępowaniach o wartości mniejszej niż progi unijne cz w postępowaniach na roboty budowlane.

Warto w tym kontekście zwrócić jednak uwagę na potrzebę uzyskania danych dotyczących skali i okoliczności udzielania zamówień publicznych poza ustawą Prawo zamówień publicznych. Uzyskane dane mogą pozwolić na ocenę ryzyka nadużywania przez instytucje zamawiające wyjątków od obowiązku stosowania procedur udzielania zamówień publicznych a tym samym zaproponować działania mające na celu ewentualne zapobiegnięcie temu zjawisku. Jest to nie tylko istotne z punktu widzenia prawidłowości stosowania procedur udzielania zamówień publicznych ale również z punktu widzenia zapewnienia efektywności wydatkowania środków unijnych.

2. Środki ochrony prawnej

Z dniem 29 stycznia 2010 roku weszły w życie przepisy na nowo regulujące zasady korzystania ze środków ochrony prawnej. Środki ochrony prawnej służą wykonawcom ubiegającym się o zamówienie publiczne jako ochrona przed nieuprawnionymi czynnościami zamawiających. Stąd też, istotne jest zapewnienie funkcjonowania efektywnego mechanizmu ochrony słusznego interesu prawnego wykonawców. Z drugiej jednak strony, nie można nie zauważać, iż procedura odwoławcza może mieć zasadniczy wpływ na czas trwania postępowania o zamówienie publiczne, a tym samym na możliwości realizacji istotnych zadań publicznych zaspokajających zbiorowe potrzeby społeczne.

Stąd też, ideą dokonanych zmian było zapewnienie efektywnej ochrony praw wykonawców przed nieuprawnionymi decyzjami zamawiających, ale w sytuacjach istnienia

prawdopodobieństwa takiego działania zamawiającego. Ponadto, ideą dokonywanych zmian było zapewnienie rozstrzygnięcia sporu w sposób niezwłoczny, tak by ograniczyć negatywne skutki środków ochrony prawnych dla realizacji zadań publicznych. Wykorzystywanie środków ochrony prawnej w celu ochrony interesu ekonomicznego a nie w celu ochrony interesu prawnego, wydłużona procedura ich rozstrzygnięcia związana z funkcjonowaniem trzyinstancyjnej procedury odwoławczej a także fakt, iż wykonawcy korzystają z dostępnych środków głównie w procedurach konkurencyjnych, stanowiły jeden z głównych czynników zniechęcających zamawiających do stosowania tych procedur.

Zapewnieniu szybkości procedury rozstrzygnięcia środków ochrony prawnej miało służyć:

- wprowadzenie dwuinstancyjnego postępowania odwoławczego (odwołanie do KIO i skarga do właściwego sądu) w miejsce trzyinstancyjnego (protest wnoszony do zamawiającego, odwołanie i skarga). Protest jako jeden ze środków ochrony prawnej był rozstrzygany przez samego zamawiającego a więc jedną ze stron sporu. Powyższe nie gwarantowało bezstronności przy rozstrzygnięciu protestu. Ze względu na nieodpłatność składanego protestu środek ten bardzo często był wykorzystywany w innych celach niż ochrona interesu prawnego wykonawcy co w sposób nieuzasadniony prowadziło do wydłużenia procedury,
- wprowadzenie szeregu wyjątków od zakazu zawarcia umowy po wyborze oferty najkorzystniejszej,
- wprowadzenie nakazu wniesienia odwołania w terminach ustawowych do KIO z wyłączeniem domniemania, iż złożenie dowołania w placówce operatora publicznego uznawane jest za jego doręczenie,
- odformalizowanie procedury rozpatrywania odwołań np. poprzez wprowadzenie zasady wydawania rozstrzygnięć formalnych na posiedzeniu niejawnym bez obowiązku obecności stron postępowania,
- podtrzymanie wprowadzonego w roku 2008 uprawnienia zamawiającego do zawarcia umowy po ogłoszeniu orzeczenia KIO,
- rozszerzenie składu KIO wynikające z przyjętego założenia wzrostu liczby wnoszonych odwołań na skutek zniesienia protestu.

Podniesieniu efektywności wnoszonych środków służyło:

- możliwość uzupełnienia braków formalnych wnoszonego odwołania,
- rozszerzenie prawa do wniesienia skargi również na czynność zwrot odwołania zamawiającemu,
- przyznanie uprawnienia do korzystania ze środków ochrony prawnej niezależnie od faktu zawarcia umowy o zamówienie publiczne.
- przyznanie uprawnienia do wniesienia odwołania w formie elektronicznej opatrzonej bezpiecznym podpisem elektronicznym,
- wprowadzenie sankcji unieważnienia umowy lub kar alternatywnych

W celu ograniczenia ryzyka wykorzystywania środków odwoławczych wyłącznie w celu ochrony interesu ekonomicznego a nie prawnego jak stanowi ustawa zwiększono ryzyko ekonomiczne związane z wnoszeniem nieuzasadnionych środków ochrony prawnej przez wykonawców m.in. poprzez wprowadzenie zasady utraty całości wnoszonego wpisu przez stronę odwołującą się w przypadku niezasadności wnoszonego odwołania.

Statystyki pokazują, iż w sposób znaczący skrócił się czas rozstrzygnięcia wnoszonego odwołania. Średnio czas rozstrzygnięcia odwołań na nowych zasadach wynosił

18 dni, podczas gdy w roku 2009 wynosił on 32 dni. Obecnie średni czas rozstrzygnięcia odwołania wynosi 12 dni.

Zwiększyła się również efektywność odwołań – na nowych zasadach odrzucono jedynie 7,58% odwołań. Na starych zasadach odrzuceniu podlegało 13,72% odwołań.

Ograniczono ryzyko nadużywania prawa do wnoszenia odwołania – 28,58% odwołań na nowych zasadach jest oddalanych przez KIO w stosunku do 38,03% odwołań wnoszonych na „starych” zasadach. W większym zatem zakresie odwołania podlegające ostatecznie rozstrzygnięciu co do istoty przed KIO są składane w okolicznościach rzeczywiście to uzasadniających.

Nowelizacja wprowadziła również możliwość złożenia odwołania (lub przystąpienia do postępowania odwoławczego) w formie elektronicznej opatrzonej bezpiecznym podpisem elektronicznym, poprzez Elektroniczną Skrzynkę Podawczą. W 2010 r. wykonawcy złożyli w ten sposób 125 odwołań na nowych zasadach (6,08% odwołań wnoszonych na nowych zasadach) i 148 przystąpień do postępowania odwoławczego.

3. Konkurencyjność w postępowaniach o zamówienie publiczne

Jednym z mierników konkurencyjności postępowań i stopnia zainteresowania wykonawców rynkiem zamówień publicznych jest liczba ofert składanych w postępowaniu. Analiza danych zawartych w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych wskazuje, że średniej liczby ofert składanych w postępowaniu poniżej progów unijnych wzrosła z 2,29 oferty w roku 2007 do 2,76 oferty w roku 2010. Cieszy szczególnie istotny wzrost liczby składanych ofert w postępowaniach na roboty budowlane (z 2,57 do 3,76) jak i wzrost liczby postępowań w których składane jest ponad 4 oferty w postępowaniu.

Mając jednak na względzie pełną ocenę konkurencyjności postępowań o zamówienie publiczne, rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz.U. Nr 12, poz. 69) wprowadzono obowiązek podawania w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych liczby odrzucanych przez zamawiającego ofert. Z uzyskanych w ten sposób danych wynika, iż zamawiający odrzucali średnio 1,73 oferty w postępowaniu o zamówienie publiczne (dane dot. zamówień o wartości poniżej progów UE).

Powyższe dane wskazują co do zasady na nadal niewystarczającą konkurencję występującą w postępowaniach o zamówienie publiczne. Stąd też, w dalszym ciągu za aktualny należy uznać postulat ograniczania barier w dostępie przedsiębiorców do zamówień publicznych.

Urząd Zamówień Publicznych uruchomił usługę subskrypcji ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych. Usługa skierowana jest do przedsiębiorców (wykonawców) zainteresowanych codziennym otrzymywaniem pocztą elektroniczną informacji o zamieszczonych ogłoszeniach o zamówieniu według interesujących ich kryteriów. Usługa ta jest całkowicie bezpłatna oraz dostępna dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców. Subskrypcji ogłoszeń dokonało ponad 3.500 wykonawców. System subskrypcji jest istotny z punktu widzenia zapewnienia większej konkurencyjności postępowania, albowiem umożliwia przedsiębiorcom uzyskanie informacji o wszczęciu interesującego postępowania następnego dnia po publikacji ogłoszenia o zamówieniu, co zapewnia przedsiębiorcy odpowiedni czas na przygotowanie właściwej oferty.

4. Efektywność ekonomiczna procedur

Jak wynika z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych w roku 2010, odsetek postępowań w których zamawiający dokonali wyboru najtańszej oferty spośród wszystkich złożonych ofert wyniósł 88,1%.

W ponad 73% (w 2009 – 69%, w 2008 – 60%) postępowań, cena oferty wybranej była niższa niż szacowana przez zamawiających wartość zamówienia.

Cena oferty wybranej stanowiła średnio 70% wartości zamówienia szacowanej przez zamawiającego w postępowaniach na roboty budowlane (w roku 2009 – 77%, w 2008 – 96%). W postępowaniach na dostawy cena oferty wybranej średnio stanowiła 89% wartości szacunkowej (w roku 2009 – 90%, w 2008 – 89%), natomiast w przypadku usług średnio cena oferty wybranej stanowiła 86% wartości szacunkowej zamówienia (w roku 2009 – 86%, w 2008 – 92%).

Powyższe dane wskazują na dość wysoką efektywność ekonomiczną rozstrzyganych postępowań o zamówienie publiczne.

Na uwagę zasługuje wzrost liczby zamówień udzielonych z wykorzystaniem aukcji elektronicznej. Tendencję tę należy ocenić pozytywnie, albowiem wykorzystanie aukcji elektronicznej pozwala uzyskać instytucjom zamawiającym dodatkowe oszczędności. W ramach działań podejmowanych w celu zwiększenia wykorzystania środków elektronicznych, Urząd Zamówień Publicznych bezpłatnie udostępnił zamawiającym system informatyczny służący do prowadzenia aukcji elektronicznych. Jak wynika z dostępnych danych, w wyniku wykorzystania systemu aukcji zamawiający uzyskali oferty w sumie o ponad 89 mln zł tańsze od ofert pisemnych składanych w postępowaniach.

5. Rekomendacje

Z roku na rok wartość środków wydatkowanych na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych rośnie. Rok 2010 przyniósł prawie 32% wzrost wartości zamówień udzielonych w stosunku do roku poprzedniego.

Zwiększył się stopień procedur zapewniających dostęp wszystkim przedsiębiorców do zamówień publicznych na zasadach niedyskryminacyjnych, przejrzystych oraz zapewniających większą efektywność ekonomiczną. W celu dalszego otwarcia zamówień publicznych dostępnych przedsiębiorcom na zasadach niedyskryminacyjnych należy wprowadzić ustawowe zasady udzielania tzw. zamówień sektorowych o wartości mniejszej niż progi unijne.

Ponadto, należy w tym kontekście zwrócić uwagę na potrzebę uzyskania danych dotyczących skali i okoliczności udzielania zamówień publicznych poza ustawą Prawo zamówień publicznych. Uzyskane dane mogą pozwolić na ocenę ryzyka nadużywania przez instytucje zamawiające wyjątków od obowiązku stosowania procedur udzielania zamówień publicznych a tym samym zaproponować działania mające na celu ewentualne zapobiegnięcie temu zjawisku. Jest to nie tylko istotne z punktu widzenia prawidłowości stosowania procedur udzielania zamówień publicznych ale również z punktu widzenia zapewnienia efektywności wydatkowania środków unijnych.

Pomimo wskazywanych w „Sprawozdaniu” pozytywnych zmian jakie zaszły w systemie zamówień publicznych dotyczących szczególnie otwartości rynku na konkurencję, zwrócić należy uwagę na najnowsze dane statystyczne dotyczące skali odrzucanych przez zamawiających ofert, z których wynika, iż dostęp do zamówień publicznych dla wykonawców nadal bywa utrudniony. Stąd też, za aktualny w dalszym ciągu należy uznać postulat ograniczania nieuzasadnionych barier wykonawcom chcącym ubiegać się o zamówienie publiczne. Ograniczenie to powinno odbywać się na dwu płaszczyznach: pierwszej zmiany przepisów prawa oraz drugiej – kształtowania właściwych praktyk oraz nadzoru nad wymaganiami stawianymi przez zamawiających w postępowaniu. W zakresie płaszczyzny prawnej można wymienić konieczność dokonanie zmian w zakresie przesłanek zatrzymania wadium wykonawcy w przypadku nieuzupełnienia dokumentów. Pogłębionej analizie wymagają również obowiązujące zasady dotyczące składania przez wykonawców dokumentów w kierunku możliwości wprowadzenia zmian ograniczających niepotrzebne wymagania formalne w tym zakresie.

Praktyka pokazuje, że działania związane z upowszechnianiem wiedzy z zakresu zamówień i stosowanych procedur odnoszą pożądany skutek (np.: systematyczne rozpowszechnianie informacji o instrumentach elektronicznych). Wydaje się więc, że dalsze działania upowszechniające wiedzę o sferze zamówień publicznych, zarówno wśród wykonawców, jak i wśród zamawiających powinny być jednym z priorytetów w działaniu administracji publicznej.

VI. ZAŁĄCZNIKI

Spis załączników

1. Wykaz wszystkich aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych
2. Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (rok 2010)
3. Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2000 – 2010
4. Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
5. Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających
6. Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty
7. Wykaz polskich wykonawców, którym udzielono zamówień na rynkach zagranicznych
8. Liczba przetargów ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym UE
9. Liczba odwołań wnoszonych do Prezesa UZP w latach 2008 – 2010
10. Struktura publikacji prasowych dotyczących zamówień publicznych

Wykaz wszystkich aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych

1. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 49, poz. 470).
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. Nr 130, poz. 1389).
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. Nr 202, poz. 2072, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie organów właściwych do występowania do Komisji Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie prowadzenia działalności na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony (Dz. U. Nr 147, poz. 1063).
5. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. Nr 155, poz. 1110 oraz z 2007 r. Nr 175, poz. 1226).
6. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2007 r. w sprawie trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej, sposobu powoływania komisji kwalifikacyjnej, a także szczegółowego zakresu postępowania kwalifikacyjnego (Dz. U. Nr 120, poz. 820).
7. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków Krajowej Izby Odwoławczej (Dz. U. Nr 128, poz. 885).
8. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (Dz. U. Nr 224, poz. 1795).
9. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. Nr 224, poz. 1796).
10. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 226, poz. 1817).
11. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 12, poz. 69).
12. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. Nr 12, poz. 68).
13. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu i rozliczania (Dz. U. Nr 41, poz. 238).
14. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. Nr 48, poz. 280).
15. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 223, poz. 1458).

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (rok 2010)

1. **Z dnia 21 stycznia 2010 roku w sprawie C-17/09 – Komisja przeciwko Niemcom**
Zamówienie publiczne na usługi – Niezastosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych.
2. **Z dnia 28 stycznia 2010 roku w sprawie C-406/08 – Uniplex**
Dyrektywa 89/665/EWG – Procedury odwoławcze w zakresie udzielania zamówień publicznych – Termin do wniesienia skargi – Początek biegu terminu do wniesienia skargi.
3. **Z dnia 28 stycznia 2010 roku w sprawie C-456/08 – Komisja przeciwko Irlandii**
Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Dyrektywa 93/37/EWG – Zamówienie publiczne na roboty budowlane – Zawiadomienie kandydatów i oferentów o decyzjach dotyczących udzielenia zamówienia – Dyrektywa 89/665/EWG – Procedury zaskarżenia w sprawach udzielania zamówień publicznych – Termin na wniesienie skargi – Dzień, od którego rozpoczyna się bieg terminu na wniesienie skargi.
4. **Z dnia 25 marca 2010 roku w sprawie C-451/08 – Helmut Müller**
Procedury udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane – Zamówienia publiczne na roboty budowlane – Pojęcie – Sprzedaż przez podmiot publiczny terenu, na którym kupujący zamierza później wykonać roboty budowlane – Roboty budowlane zgodne z celami rozwoju urbanistycznego określonymi przez jednostkę samorządu terytorialnego.
5. **Z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie C-91/08 – Wall AG**
Koncesje na usługi – Postępowanie w sprawie przyznania koncesji – Obowiązek przejrzystości – Późniejsze zastąpienie podwykonawcy.
6. **Z dnia 22 kwietnia 2010 roku w sprawie C-423/07 – Komisja przeciwko Hiszpanii**
Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Dyrektywa 93/37/EWG – Artykuły 3 i 11 – Koncesje na roboty budowlane – Obowiązki w zakresie publikacji – Zakres obowiązków – Ogłoszenie o zamówieniu – Opis przedmiotu koncesji i lokalizacji robót – Dodatkowe roboty budowlane nieprzewidziane wyraźnie w ogłoszeniu o zamówieniu i specyfikacji istotnych warunków zamówienia – Zasada równego traktowania.
7. **Z dnia 29 kwietnia 2010 roku w sprawie C-160/08 – Komisja przeciwko Niemcom**
Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Zamówienia publiczne na usługi – Artykuły 43 WE i 49 WE – Dyrektywy 92/50/EWG i 2004/18/WE – Publiczne usługi ratunkowe – Medyczny transport ratunkowy i specjalistyczny transport chorych – Wymóg przejrzystości – Artykuł 45 WE – Czynności związane z wykonywaniem władzy publicznej – Artykuł 86 ust. 2 WE – Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.
8. **Z dnia 6 maja 2010 roku w sprawach połączonych C-145/08 i C-149/08 – Club Hotel Loutraki et alii**
Dyrektywa 92/50/EWG – Zamówienia publiczne na usługi – Koncesje na usługi – Umowa mieszana – Umowa obejmująca sprzedaż pakietu akcji publicznego przedsiębiorstwa prowadzącego kasyno – Umowa na mocy której instytucja zamawiająca powierza wybranemu oferentowi zarząd przedsiębiorstwem prowadzącym kasyno i realizację planu modernizacji i rozwoju jego lokali jak również zagospodarowanie przyległego terenu – Dyrektywa 89/665/EWG – Decyzja instytucji zamawiającej – Skuteczne i szybkie środki zaskarżenia – Krajowe przepisy proceduralne – Warunek przyznania odszkodowania – Uprzednie uchylenie bądź stwierdzenie nieważności działania lub zaniechania przez właściwy sąd – Członkowie konsorcjum będącego oferentem w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego – Decyzja podjęta w ramach tego postępowania przez organ inny niż instytucja zamawiająca – Skarga złożona indywidualnie przez niektórych członków konsorcjum – Dopuszczalność.
9. **Z dnia 20 maja 2010 roku w sprawie T-258/06 – Niemcy przeciwko Komisji**
Przepisy mające zastosowanie do zamówień publicznych – Udzielanie zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych – Komunikat wyjaśniający Komisji – Akt zaskarżalny – Akt, którego celem jest wywołanie skutków prawnych.
10. **Z dnia 3 czerwca 2010 roku w sprawie C-203/08 – Sporting Exchange**
Artykuł 49 WE – Ograniczenie swobodnego świadczenia usług – Gry losowe – Organizowanie gier losowych przez Internet – Regulacja zastrzegająca zezwolenie dla jednego podmiotu – Przedłużenie zezwolenia bez zastosowania zasad dotyczących udzielania zamówień publicznych

– Zasada równego traktowania i obowiązek przejrzystości – Zastosowanie w dziedzinie gier losowych.

11. Z dnia 15 lipca 2010 roku w sprawie C-74/09 – Bâtiments et Ponts Construction

Zamówienia publiczne na roboty budowlane – Dyrektywa 93/37/EWG – Artykuł 24 – Podstawy wykluczenia – Obowiązki dotyczące opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz podatków i opłat – Obowiązek rejestracji oferentów, pod rygorem wykluczenia – „Commission d'enregistrement” i jej kompetencje – Badanie ważności zaświadczeń wydanych przez właściwe organy administracji państwa członkowskiego siedziby zagranicznych oferentów.

12. Z dnia 15 lipca 2010 roku w sprawie C-271/08 – Komisja przeciwko Niemcom

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Dyrektywy 92/50/EWG i 2004/18/WE – Zamówienia publiczne na usługi – Pracownicze ubezpieczenie emerytalne pracowników komunalnej służby publicznej – Bezpośrednie udzielanie zamówień bez przeprowadzenia przetargu na poziomie Unii instytucjom ubezpieczenia społecznego określonym w układzie zbiorowym zawartym pomiędzy partnerami społecznymi.

13. Z dnia 9 września 2010 roku w sprawie C-64/08 – Engelmann

Swoboda świadczenia usług – Swoboda przedsiębiorczości – Uregulowanie krajowe ustanawiające system koncesji na prowadzenie gier losowych w kasynach – Otrzymanie koncesji zastrzeżone jedynie dla spółek akcyjnych z siedzibą na terytorium krajowym – Udzielenie wszystkich koncesji przy całkowitym braku postępowania przetargowego.

14. Z dnia 30 września 2010 roku w sprawie C-314/09 – Strabag

Dyrektywa 89/665/EWG – Zamówienia publiczne – Postępowania odwoławcze – Skarga o odszkodowanie – Niezgodne z prawem udzielenie zamówienia – Ustanowiona w prawie krajowym zasada odpowiedzialności oparta na domniemaniu winy instytucji zamawiającej.

15. Z dnia 21 października 2010 roku w sprawie C-570/08 – Symvoulio Apochetefseon Lefkosias

Zamówienia publiczne – Dyrektywa 89/665/EWG – Artykuł 2 ust. 8 – Organy odwoławcze niemające charakteru sądowego – Uchylenie decyzji instytucji zamawiającej o wyborze oferty – Możliwość odwołania się przez instytucję zamawiającą do organu sądowego.

16. Z dnia 18 listopada 2010 roku w sprawie C-226/09 Komisja przeciwko Irlandii

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Dyrektywa 2004/18/WE – Procedury udzielania zamówień publicznych – Udzielenie zamówienia na usługi tłumaczeń konferencyjnych i tłumaczeń pisemnych – Usługi objęte załącznikiem II B rzeczony dyrektywy – Usługi nie podlegające wszystkim wymogom tej dyrektywy – Przyznanie wagi kryteriom udzielenia określonego zamówienia po przedłożeniu ofert – Przestrzeganie zasady równego traktowania i obowiązku przejrzystości.

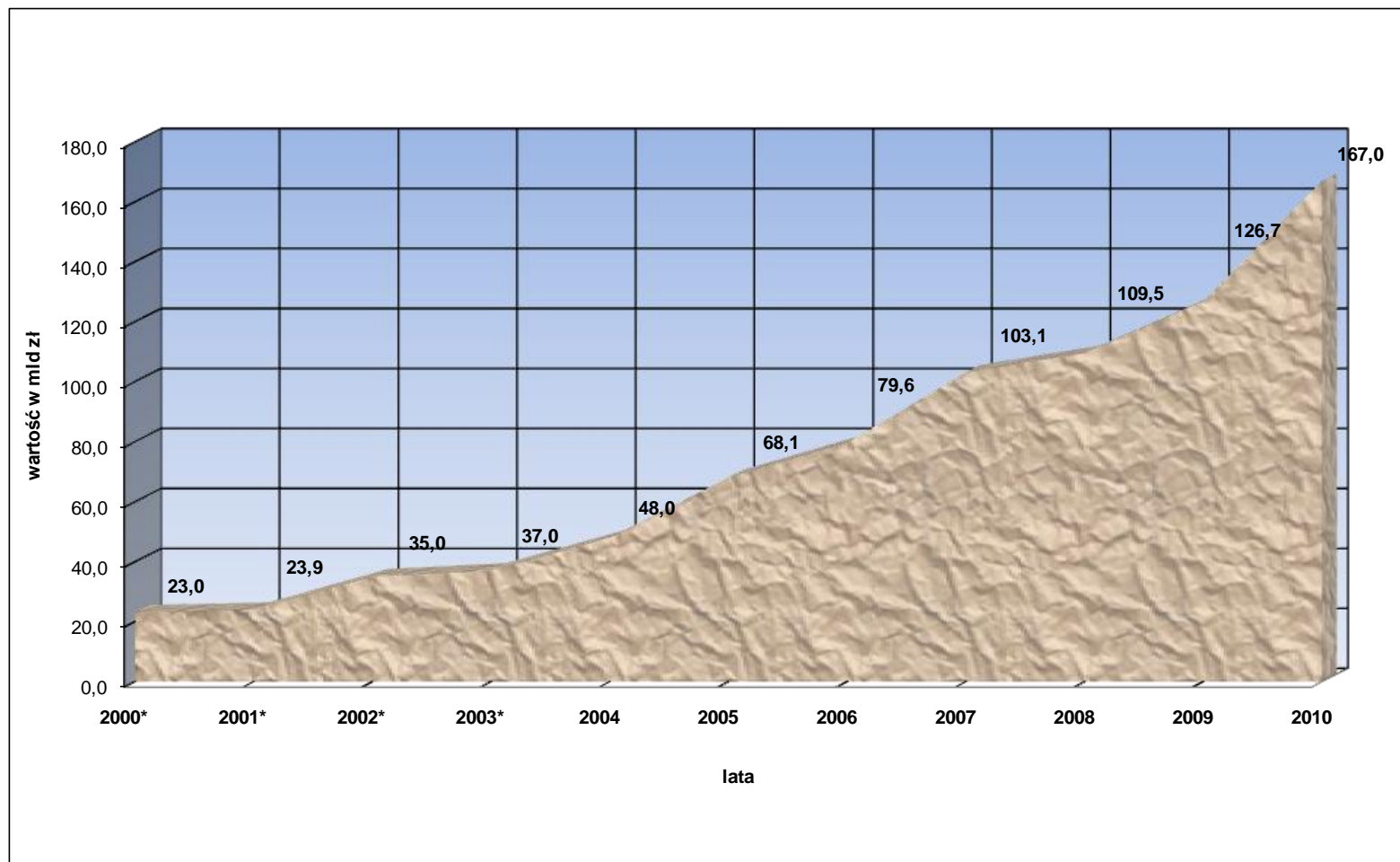
17. Z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie C-568/08 – Combinatie Spijker

Zamówienia publiczne – Procedury udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane – Dyrektywa 89/665/EWG – Obowiązek zapewnienia postępowania odwoławczego przez państwa członkowskie – Uregulowania krajowe pozwalające sędziemu orzekającemu w przedmiocie środków tymczasowych zezwolić na wydanie decyzji o udzieleniu zamówienia publicznego, która może później zostać uznana za niezgodną z normami prawa Unii przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty – Zgodność z dyrektywą – Przyznanie odszkodowania poszkodowanym oferentom – Przesłanki.

18. Z dnia 22 grudnia 2010 roku w sprawie C-215/09 – Mehiläinen Oy

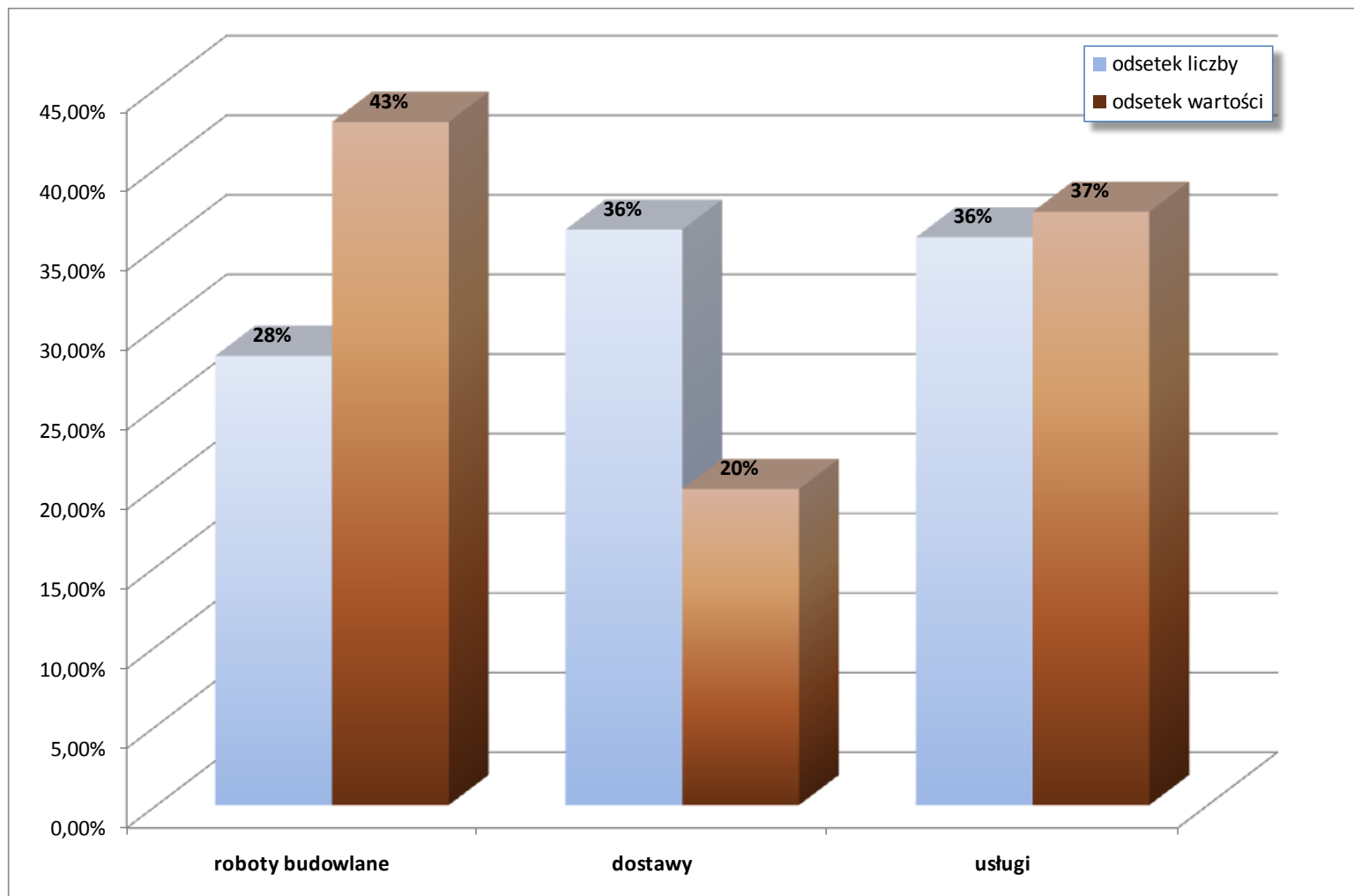
Zamówienia publiczne na usługi – Dyrektywa 2004/18/WE – Umowa mieszana – Umowa zawarta między instytucją zamawiającą a niezależną od niej spółką prywatną – Utworzenie, przy wniesieniu równych udziałów, wspólnego przedsiębiorstwa świadczącego usługi zdrowotne – Zobowiązanie się partnerów do powierzenia wspólnemu przedsiębiorstwu, w trakcie czteroletniego okresu przejściowego, świadczenia usług zdrowotnych, które mają oni obowiązek zapewnić swoim pracownikom.

Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2000 – 2010

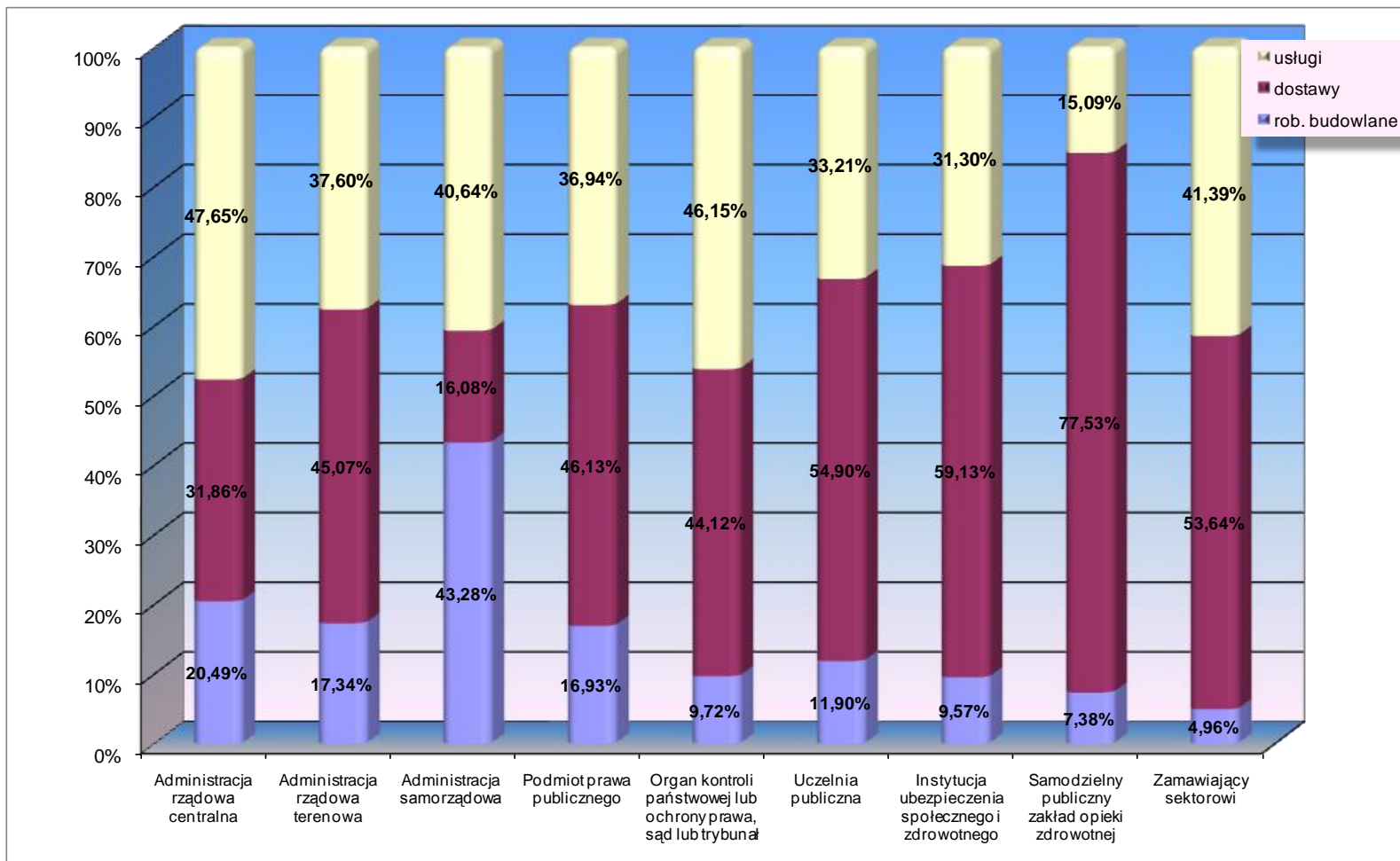

* - wartość oszacowana na podstawie ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych

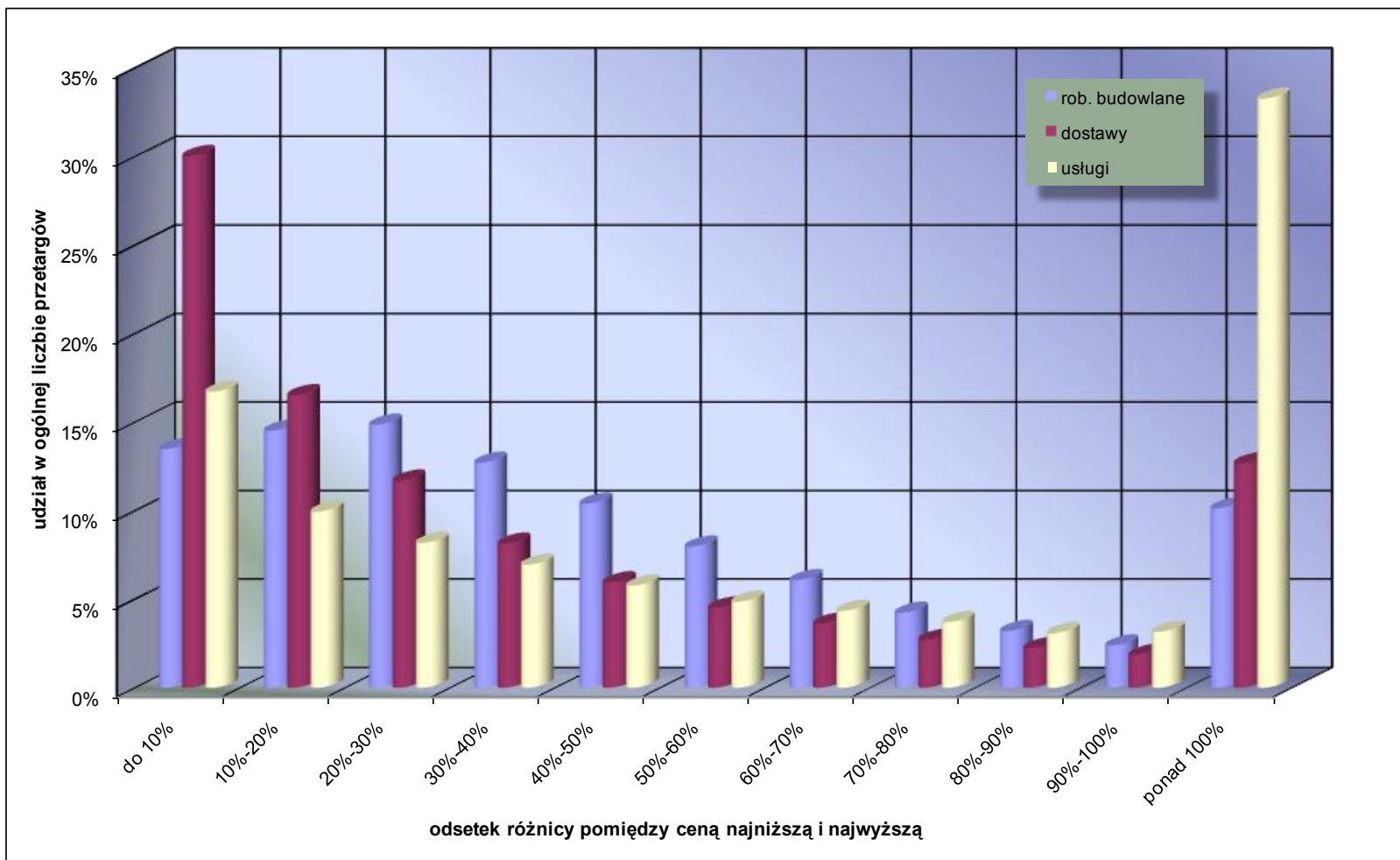
Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia

Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty

Załącznik nr 7

Wykaz polskich wykonawców, którym udzielono zamówień na rynkach zagranicznych*
(zamówienia podlegające publikacji w Dzienniku Urzędowym UE)

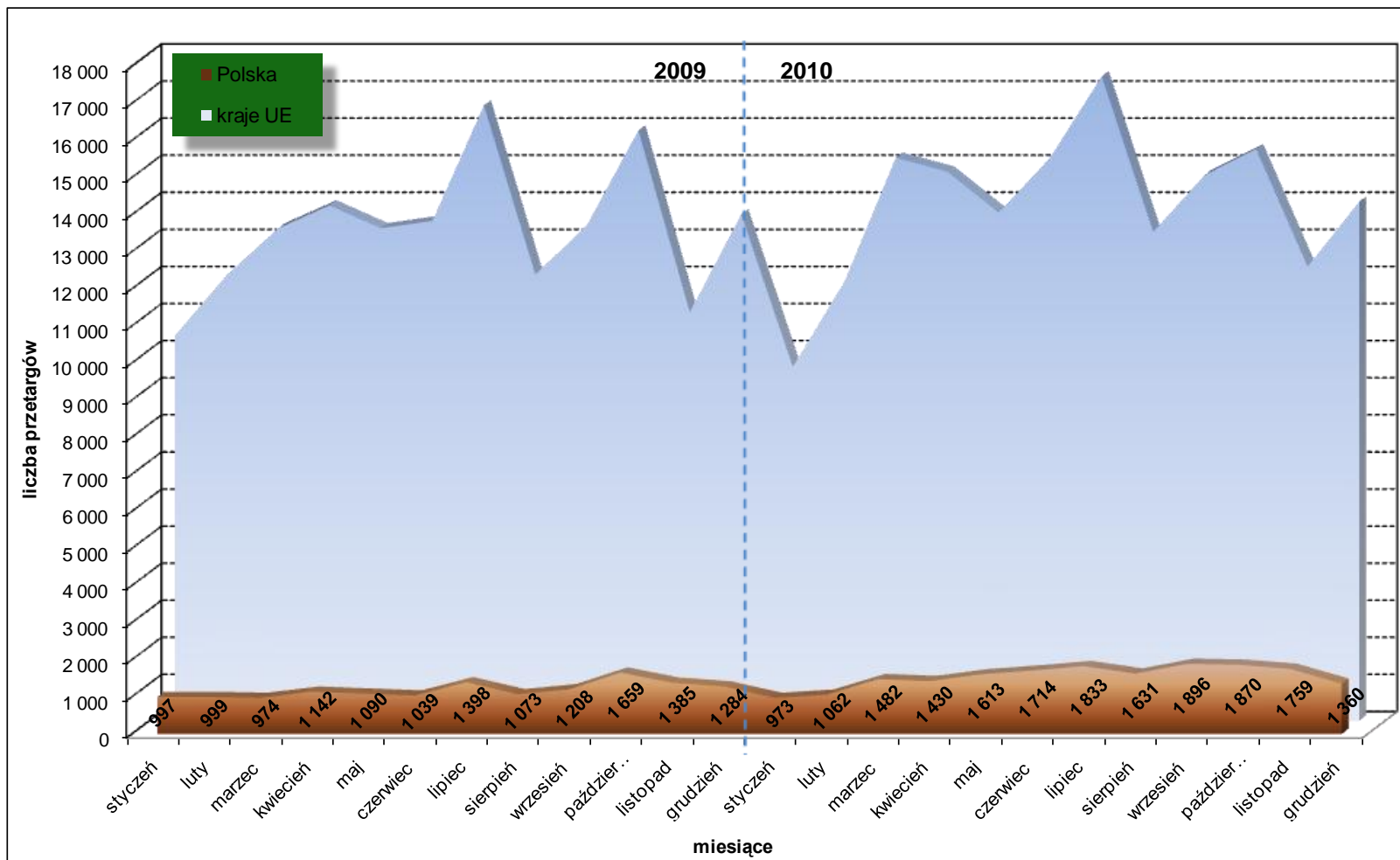
Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający
1.	Fabryka Maszyn Górniczych Pioma S.A., Piotrków Tryb.	Napowietrzne urządzenia jednoszynowe	Rumunia
2.	MGGP S.A., Tarnów	Usługi kontroli technicznej. Usługi odwzorowania cyfrowego.	Rumunia
3.	EEO Group S.A. (GR) w konsorcjum z: EPRD Ltd (PL); TARA International Consulting d.o.o. (RS); S & T Services Polska Sp. z o.o. (PL).	Pomoc techniczna w celu wzmocnienia potencjału Krajowego Urzędu Zatrudnienia w dziedzinie zarządzania danymi, prognozowania oraz monitorowania i oceny	Belgia
4.	Zdzisław Wyszyński-zad. 10	Usługi badawcze i eksperymentalno-rozwojowe oraz pokrewne usługi doradcze	Łotwa
5.	EPRD — Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o.	Reforma rynku pracy i rozwój siły roboczej	Belgia
6.	ABG SA/Asseco Poland AS, Warszawa.	Wielokrotna umowa ramowa o usługi doradztwa w zakresie IT	Finlandia
7.	ABG SA/Asseco Poland AS, Warszawa.	Wielokrotna umowa ramowa o usługi doradztwa w zakresie IT	Finlandia
8.	Solaris Bus & Coach S.A.	Autobusy transportu publicznego	Włochy
9.	ABG SA/Asseco Poland AS, Warszawa zad.1	Wielokrotna umowa ramowa o usługi doradztwa w zakresie IT — część 1	Finlandia
10.	Hapam, Łódź	Przełączniki izolacyjne. Przełączniki uziemiające	Niemcy
11.	Paragona Polska Sp. z o.o.. zam. 5	Usługi rekrutacyjne. Usługi personelu agencji dla gospodarstw domowych	Szwecja
12.	Ecofys Poland Sp.z.o.o	Finansowanie energii odnawialnej na europejskim rynku energii	Belgia
13.	P.K.Im.Carboautomatyka SA	Lonty, spłonki, zapalniki i detonatory elektryczne	Rumunia
14.	Time 4 Poland, Krakow	Usługi edukacyjne i szkoleniowe.	Wlk. Brytania
15.	Hulla & Co Human Dynamics KG, AUSTRIA — Niras IC Sp. z o.o. (POLSKA), Egis Bceom International (FRANCJA), PlanMiljo ApS (DANIA), DeLeeuw International (TURCJA), WYG International (ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO).	Regionalna sieć ochrony środowiska w kontekście przystąpienia	Belgia
16.	Strategia Consulting Sp. z o.o. (PL, POLSKA),	Umowa ramowa o usługi audytu w ramach rozszerzenia 2010–2012	Belgia
17.	PwC Polska sp. z o.o. (PL, POLSKA)	Umowa ramowa o usługi audytu w ramach rozszerzenia 2010–2012	Belgia
18.	Centrum C-Law, Kraków	Umowa ramowa z kilkoma wykonawcami o badania w sferze prawa kontraktów i prawa spółek, w 2 częściach.	Belgia
19.	Foundation Institute of Public Affairs, Warszawa	Świadczenie planowych usług sprawozdawczych	Irlandia
20.	ECORYS Polska Sp. z o.o. (Polska), Warszawa, w konsorcjum z S&T Services Polska Sp. z o.o. (Polska), PL.	Program wspierania konkurencyjności w zakresie e-biznesu	Belgia
21.	Takt Sp. z o.o., Bolesław	Produkcja płyt CD i DVD	Luksemburg
22.	NIRAS IC Sp. z o.o., Warszawa, POLSKA, we współpracy z Foundation of Assistance Programmes for Agriculture-FAPA (PL) oraz GPM Consulting (MK)	Przyjęcie i wdrożenie wspólnotowego dorobku prawnego dotyczącego wspólnej polityki rolnej, w szczególności wspólnej organizacji rynku	Belgia
23.	SC Solaris Bus & Coach SA, Bolechowo-Osiedle	Autobusy niskopodłogowe.	Rumunia
24.	"Sprint" Sp. z o.o., Olsztyn	Usługi informatyczne: konsultacyjne, opracowywania oprogramowania, internetowe i wsparcia.	Łotwa
25.	Kolejowe Zakłady Nawierzchniowe COGIFER	Kliny i akcesoria. Spoiva kolejowe	Niemcy

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2010 roku

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający
	POLSKA Sp. z o.o Bydgoszcz		
26.	Oficjalna nazwa lidera: GFA. Narodowość lidera: Niemcy. Oficjalne nazwy pozostałych wykonawców; ich narodowość: 1. NIRAS IC Sp. z o.o., Polska. 2. ABCC (Agribusiness Competitiveness Center), Kirgistan.	Wspieranie dywersyfikacji ekonomicznej poprzez rozwój sektora przetwórstwa rolnego	Belgia
27.	Sportis Spółka Akcyjna, Bojano	Łodzie patrolowe służb celnych.	Holandia
28.	Fabryka zmechanizowanych obudów ścianowych „FAZOS S.A.” Tarnowskie Góry	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn.	Czechy
29.	Eickhoff Polonia LTD Sp. z o.o. Mikołow	Urządzenia górnicze.	Czechy
30.	Atominium Piotr Beluch.	Wielokrotne umowy ramowe o usługi tłumaczenia pisemnego i/lub weryfikacji tekstów z dziedziny transportu kolejowego	Luksemburg
31.	<u>Atominium Piotr Beluch.</u>	Wielokrotne umowy ramowe o usługi tłumaczenia pisemnego i/lub weryfikacji tekstów z dziedziny gospodarki morskiej	Luksemburg
32.	Fabryka zmechanizowanych obudów ścianowych „FAZOS S.A.” Tarnowskie Góry	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn.	Czechy
33.	Oficjalna nazwa lidera: NIRAS IC Sp. z o.o. Warszawa Oficjalne nazwy pozostałych wykonawców; ich narodowość: 1. Orbicon A/S; Dania; 2. Oikon d.o.o; Chorwacja.	Określenie i ustanowienie morskich obszarów sieci Natura 2000 w Chorwacji — obszary morskie Natura 2000 1. część	Belgia
34.	SYGNITY SPÓŁKA AKCYJNA, Warszawa	Świadczenie usług zewnętrznych w zakresie rozwoju, badania i wsparcia systemów informatycznych (ESP DESIS II).	Belgia
35.	KAWA. SKA Sp. z o.o. Zalesie Górne	Aparatura kontrolna i badawcza.	Estonia
36.	ASSECO Poland, Rzeszów	Wielokrotna umowa ramowa o usługi doradztwa w zakresie IT — część 5	Finlandia
37.	Biomet Polska Sp.z o.o.	Protezy ortopedyczne.	Węgry
	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "Finestra" Sp.z.o.o., Kraków-Luczanowice	Roboty budowlane w zakresie budowy obiektów budowlanych związanych ze szkolnictwem.	Niemcy

* - Sporządzono na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych na stronie internetowej TED. Z uwagi na niekompletność danych w części ogłoszeń powyższe zestawienie może nie być pełne

Liczba przetargów ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym UE

Liczba wnoszonych odwołań w latach 2008 – 2010

Struktura publikacji prasowych dotyczących zamówień publicznych

